

**PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA
A SOCIÁLNEHO ROZVOJA
MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA -PODUNAJSKÉ
BISKUPICE
na roky
2025 – 2031**

Názov	<i>Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025 - 2031</i>
Územné vymedzenie	NUTS2 - Bratislava, NUTS3 - Bratislavský samosprávny kraj, LŠÚJ 1 - Okres Bratislava II, LŠÚJ 2 – Bratislava – Mestská časť Podunajské Biskupice
Územný plán obce	Áno
Dátum schválenia PHRSR obecným zastupiteľstvom	10.12.2024
Dátum platnosti	01.01.2025
Dokument zverejnený na webovom sídle obce	https://www.biskupice.sk/

Obsah

ÚVOD	4
Cieľ spracovania metodiky	5
Definovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice	5
Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025-2031	7
1 ANALYTICKÁ ČASŤ	10
1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE	10
1.2 DOPRAVNÁ POLOHA	11
1.3 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	14
1.3.1 Geologická charakteristika	14
1.3.2 Morfogeografická charakteristika	14
1.3.3 Hydrologické pomery	15
1.3.4 Klimatické pomery	15
1.3.5 Pôdne pomery	16
1.3.6 Vegetačné pomery	17
1.3.7 Zoologické pomery	17
1.3.8 Ochrana prírody a krajiny	17
Analýza životného prostredia	18
Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov	19
Ovzdušie	22
Voda	23
1.4 HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA	24
1.4.1 História mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice	24
1.4.2 Demografické pomery	27
1.4.3 Vzdelávanie	35
1.4.4 Podnikateľská štruktúra	37
1.4.5 Technická infraštruktúra	37
1.4.6 Odpadové hospodárstvo	39
1.4.7 Sociálna infraštruktúra	40
1.4.8 Zdravotná infraštruktúra	41
1.4.9 Kultúra, šport, média	41
1.5 SWOT analýza	44
1.6 STEEP analýza	47
2 STRATEGICKÁ ČASŤ	50
3 PROGRAMOVÁ ČASŤ	56
Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA	56
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	58
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	59
REALIZAČNÁ ČASŤ	61
Akčný plán mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2024 – 2031	63
5 FINANČNÁ	69
ZÁVER	72
ZOZNAM PRÍLOH	73
Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2025 – 2031	73
Príloha č. 2 Charakteristika základných škôl	74
Príloha č. 3: Vyhodnotenie dotazníkov	87

Príhovor starostu

Vážení obyvatelia a návštevníci Podunajských Biskupíc,

s potešením vám predstavujeme Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHRSR) našej mestskej časti na obdobie 2025 - 2031. Tento program spolu s územnoplánovacou dokumentáciou je kľúčovým strategickým a plánovacím nástrojom pre naše samosprávy, ako aj pre celú Slovenskú republiku. PHRSR nám umožňuje systematicky a plánovane riadiť rozvoj našej mestskej časti.

Vypracovanie tohto programu je v súlade s platnou legislatívou a našou úlohou je zahrnúť doň všetky potrebné opatrenia, ktoré sú nevyhnutné na zabezpečenie ďalšieho rozvoja. Navrhnuté opatrenia musia byť v súlade so strategickým plánovaním a podmienkami pre čerpanie prostriedkov z európskych štrukturálnych a kohéznych fondov. PHRSR pre Bratislavu-Podunajské Biskupice predstavuje základný dokument pre strednodobé plánovanie regionálneho rozvoja. Bol vypracovaný na základe analýzy lokálnych podmienok a schválením tohto dokumentu sa mestská časť zaväzuje k realizácii stanovených aktivít a opatrení.

Príprave PHRSR sa venovalo veľa externých aj interných spolupracovníkov, poslancov a zamestnancov miestneho úradu, pričom dôležitú úlohu zohrali aj samotní obyvatelia. Ako zástupca mestskej časti sa zaväzujem, že všetky naše kroky budú smerovať k naplneniu cieľov tohto strategického dokumentu a očakávaní našich občanov.

Verím, že spoluprácou medzi občanmi a predstaviteľmi obce sa PHRSR stane dynamickým dokumentom, ktorý bude flexibilne reagovať na aktuálne výzvy a podnety. Chcem sa poďakovať všetkým, ktorí sa aktívne podieľali na jeho tvorbe a prispeli tak k formovaniu budúcnosti našej mestskej časti v súlade s potrebami jej obyvateľov.

Ing. Roman Lamoš, MBA
Starosta

ÚVOD

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025 – 2031“ (PHRSR) je strednodobý plánovací dokument, ktorý na základe analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia mestskej časti stanovuje víziu, strategické ciele, priority a opatrenia jej ďalšieho rozvoja. PHRSR predstavuje určitú stratégiu rozvoja mestskej časti a bude slúžiť ako podklad pre rozhodovacie procesy s dôrazom na trvalú udržateľnosť environmentálnej, technicko-priestorovej, sociálno-kultúrnej, ekonomickej a inštitucionálnej oblasti.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025 – 2031 bol vypracovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho Hlavného mesta SR Bratislava a rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa mestská časť nachádza a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mestskej časti.

Pri tvorbe PHRSR je nutné riadiť sa zákonom č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a Metodikou a inštitucionálneho rámca tvorby verejných stratégií schválenou uznesením vlády SR č. 197/2017 z 26. apríla 2017 a nadradenými programovými dokumentmi.

Aj keď v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov je existencia PHRSR podmienkou pre získanie zdrojov zo štátneho rozpočtu a doplnkových zdrojov pre rozvojové projekty miest, mestských častí a obcí resp. VÚC, jeho spracovanie by malo byť motivované predovšetkým potrebou koncepčného cieľavedomého a transparentného riadenia a rozhodovania ich samosprávnych orgánov v snahe čo najefektívnejšie riešiť problémy a výzvy rozvoja obce, skupiny obcí, miest, mestských častí či VÚC.

Zlepšenie kvality verejnej správy patrí k prioritám rozvoja krajiny a je aj verejnosťou vnímanou záležitosťou. Základnou výzvou v tejto oblasti je potreba lepšej koordinácie a zosúladovania a synergického pôsobenia prierezových politík pod vedením kľúčových inštitúcií verejnej správy, čo pomôže zlepšiť prepojenie politík a strategických rozhodnutí s plánovanými výdavkami, identifikovať nedostatky, odstrániť rozpočtovú fragmentáciu (roztrieštenosť) a zbytočné duplicity na národnej aj regionálnej úrovni. Napriek mnohým pozitívnym krokom sa Slovenská republika stále borí s nízkou efektívnosťou strategického riadenia regionálneho rozvoja a najmä nízkou súčinnosťou s aktérmi regionálneho rozvoja pri tvorbe a implementácii stratégií regionálneho rozvoja. Na tieto nedostatky dlhodobo upozorňuje aj OECD vo svojich dokumentoch týkajúcich sa rozvoja a verejnej správy na Slovensku kvôli nedostatočnému strategickému riadeniu.

SMART prístupy by sa mali stať kľúčovými východiskami integrovaných rozvojových stratégií v podobe PHRSR umožňujúcimi využívanie informácií, vedomostí a technológií pre efektívne zabezpečenia prístupu obyvateľov k vyššej kvalite života. Smart stratégia rozvoja

sleduje štyri základné princípy smart špecializácie, ako je výber a koncentrácia na hlavné priority, využitie svojich konkurenčných výhod, vodcovstvo v spolupráci s kľúčovými zainteresovanými skupinami a podpora spolupráce aj prostredníctvom rozličných klastrov.

Cieľ spracovania metodiky

Obsah a základné prístupy k tvorbe programov hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja upravuje zákon č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Pri tvorbe a implementácii základného dokumentu strednodobého strategického integrovaného plánovania rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, spĺňa mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice požiadavky na tvorbu základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja podľa § 5, § 7, § 8 a § 8a zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov. Mestská časť plnila úlohu programovacích dokumentov pre implementáciu EŠIF na regionálnej a subregionálnej úrovni:

- V období 2021-2027 boli kľúčovými nástrojmi implementácie a územnej koordinácie napĺňania cieľov Národnej stratégie regionálneho rozvoja a implementácie Národného investičného plánu SR, boli nástrojmi formulovania a implementácie SMART, teda inteligentných/rozumných integrovaných rozvojových stratégií regiónov, miest, obcí a ich skupín s využitím inovatívnych prístupov pre efektívnejšie zabezpečenie kvality života občanov,
- boli relevantnými východiskami pre programové rozpočtovanie obcí a následný monitoring hodnotenie v zmysle zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,
- boli nástrojmi integrácie verejných politík na úrovni regiónov a obcí a zabezpečenia skutočného zvýšenia kvality života obyvateľov, zlepšenia podnikateľského prostredia a prístupu občanov k rozhodovaniu,
- boli nástrojom efektívneho, aktívneho a vecného zapojenia aktérov regionálneho rozvoja nielen z hľadiska definovania potrieb, priorít, cieľov, stratégií rozvoja obce, ale aj implementácie, riadenia a monitorovania stratégií,
- podporovali vytváranie systému integrovaného územného manažmentu politiky a investičné intervencie verejného sektora), efektívnych štruktúr verejnej správy a služieb verejnosti čo najbližšie k občanovi v polycentrickej sústave obcí a miest,
- boli postavené na vecnom prístupe k riešeniu výziev a problémov rozvoja obcí a regiónov založenom na ich poznaní, objektívnom zhodnotení a hľadaní najefektívnejších a najúčinnějších riešení s využitím najnovších poznatkov, techník a technológií,
- boli užitočným, efektívnym a vecným nástrojom pre potreby orgánov samospráv.

Definovanie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

PHRSR mestskej časti je strednodobým rozvojovým dokumentom v zmysle zákona č. 539/2008 Z. z o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v NR SR, pričom zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja VÚC Bratislavského samosprávneho kraja a hlavného mesta SR Bratislava a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice. Tento strategický dokument sa skladá z:

- **analytickej časti**, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mestskej časti, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja mestskej časti,
- **strategickej časti**, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja mestskej časti pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja mestskej časti rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia,
- **programovej časti**, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti,
- **realizačnej časti**, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mestskej časti s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mestskej časti formou akčných plánov,
- **finančnej časti**, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja mestskej časti.

Zákon o podpore regionálneho rozvoja 539/2008 Z. z. definuje región veľmi zjednodušene ako územný celok vymedzený v súlade s klasifikáciou štatistických územných jednotiek. V súlade s vyššie uvedeným zákonom sa podpora regionálneho rozvoja v SR uskutočňuje na základe: národného rozvojového plánu Slovenskej republiky, regionálneho operačného programu, sektorového operačného programu, programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja a tiež programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce.

Tabuľka č. 1: Zámer spracovania Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025 – 2031

Názov dokumentu	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice na roky 2025 - 2031
Forma spracovania	Externý manažment v spolupráci s internými zamestnancami obce
Riadenie procesu spracovania	Participatívne plánovanie
	Pracovné skupiny boli zložené z externých odborníkov, zamestnancov obecného úradu, občanov.
	Komunikácia prebiehala pomocou osobných stretnutí, dotazníkov, online komunikácie
Obdobie spracovania	Jún 2024 – November 2024
Forma financovania	Vlastné zdroje

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Tabuľka č. 2: Metódy zapojenia verejnosti do prípravy Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025 – 2031

Metódy zapojenia verejnosti do prípravy PHRSR			
Metóda	Informovanie verejnosti	Získanie názorov	Zohľadnenie názorov verejnosti
Úradná tabuľa MČ	áno	nie	nie
Internetová stránka MČ	áno	áno	áno
Noviny	áno	áno	áno
Rozhlas	nie	nie	nie
Stretnutia s občanmi	áno	áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti	áno	áno	áno

Východiskové dokumenty pre spracovanie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2025-2031

Tento programový dokument prioritne vychádza z aktuálnych strategických dokumentov na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Bratislavského samosprávneho kraja (+ z ďalších stratégií na regionálnej a miestnej úrovni, napr. je previazaný s Víziou a stratégiou rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobou stratégiou udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národnou stratégiou regionálneho rozvoja SR [schválený uznesením vlády SR č. 222 zo 14. mája 2014], Koncepciou územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS 2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Partnerskou dohodou Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Stratégiou adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíkovou stratégiou rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plánom obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategickým plánom Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030, Koncepciou rozvoja sociálnych služieb v regióne Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2024 – 2030, Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy (2007) – Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy (2009), Stratégiou rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v BSK na roky 2021 – 2027, Koncepciou rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030, Koncepciou rozvoja stredného školstva v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálnou inovačnou stratégiou BSK na roky 2023 – 2026 atď.

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice bol spracovaný aj v súlade s významným strednodobým eurofondovým investičným plánom pre Slovensko: Program Slovensko 2021 – 2027 (ktorý bol schválený uznesením vlády SR č. 426 z 28. júna 2022, a na základe ktorého bude možné čerpať takmer 13 miliárd eur v novom programovom období; strešným rámcom pre Program Slovensko 2021 – 2027 je Partnerská dohoda na roky 2021

– 2027). Prostredníctvom Programu Slovensko sa v období 2021 – 2027 budú realizovať investície z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu plus, Kohézneho fondu a Fondu na spravodlivú transformáciu pre cieľ Investovanie do rastu a zamestnanosti (ďalej len „fondy EÚ“). Tento strategický dokument určuje podrobne oblasti, kam bude Slovensko nové fondy EÚ investovať. Program Slovensko nahradí doterajších šesť operačných programov a výrazne sa tiež zredukuje byrokratická náročnosť procesu využitia európskych zdrojov.

Pri vypracovaní tohto programového dokumentu boli zohľadnené priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých občanov. Každý región bude využívať svoje danosti v prospech svojho udržateľného hospodárskeho, sociálneho, environmentálneho a územného rozvoja, a tým aj Slovenskej republiky, ako vyspelého, hospodársky, politicky a sociálne súdržného členského štátu Európskej únie.

Pre naplnenie dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ:

Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice vychádza z 5 cieľov Partnerskej dohody Slovenskej republiky na obdobie 2021 – 2027:

Inteligentnejšia Európa – Inovatívne Slovensko;

Ekologickejšia Európa – Ekologické Slovensko pre budúce generácie;

Prepojenejšia Európa – Mobilita, doprava a prepojenosť;

Sociálnejšia Európa – Sociálne, spravodlivé a vzdelané Slovensko;

Európa bližšie k občanom – Kvalitný život v regiónoch.

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice bol vytvorený partnerstvom hlavných aktérov územia. K príprave PHRSR bol zriadený Riadiaci výbor zo zástupcov verejného sektora – samosprávy, súkromného sektora a mimovládneho sektora, ale boli zriadené aj pracovné skupiny pre jednotlivé prioritné oblasti (hospodárska oblasť, sociálna oblasť, environmentálna oblasť). Príležitosť vstupu do programovacieho procesu dostali všetci obyvatelia obce vrátane podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií z mestskej časti. Obyvatelia, ako aj zástupcovia podnikateľských subjektov, organizácií a inštitúcií mali možnosť sa zapojiť do procesu programovania prostredníctvom hĺbkových rozhovorov, dotazníkov a pripomienkovania pracovných verzií strategického programu.

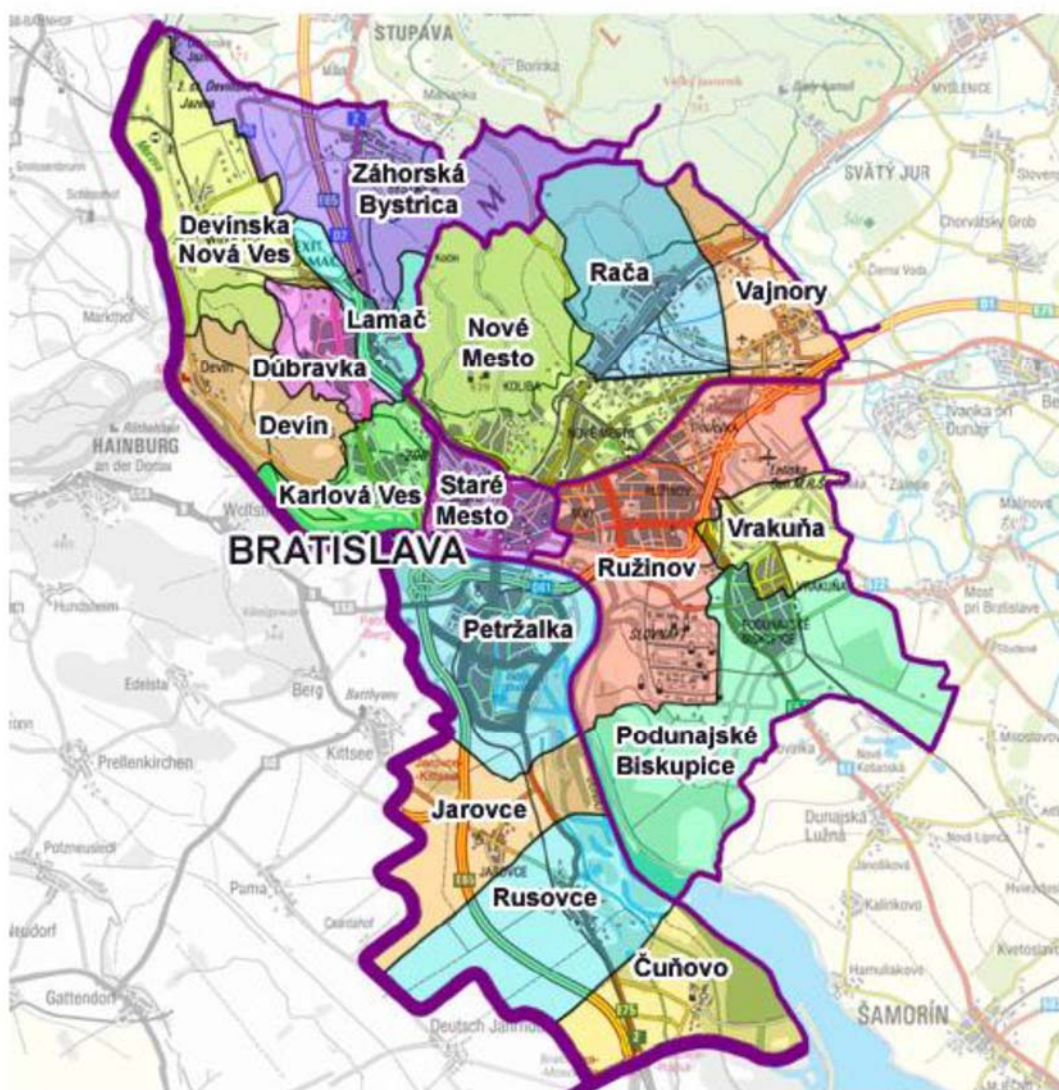
Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti schvaľuje Miestne zastupiteľstvo mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, ktoré bude potom realizovať vykonateľnosť, kontrolu, monitorovanie a hodnotenie tohto programu.

Obr.1: Základné ciele mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2025 – 2031 vychádzajú z cieľov z Partnerskej dohody SR na obdobie 2021 –2027

1.1 ZÁKLADNÉ VYMEDZENIE MESTSKEJ ČASTI BRATISLAVA-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

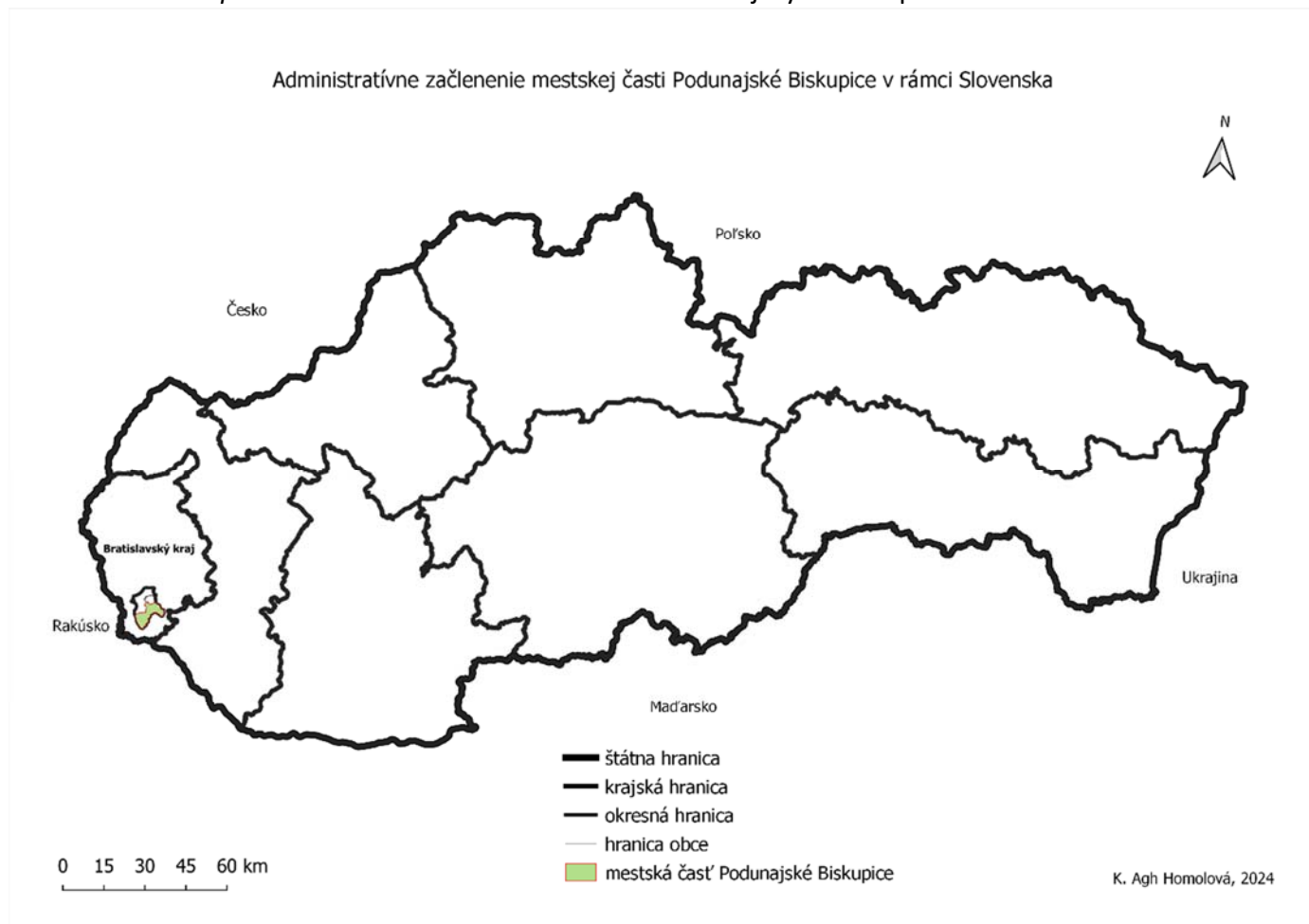
Mapa č. 1: Mestské časti Bratislavy

Bratislava je administratívnym, hospodárskym, vzdelávacím, kultúrnym a spoločenským centrom celoštátneho významu. Poloha mestskej časti má mimoriadny vplyv na ekonomiku, ako aj na lokalizáciu podnikov sídliačich v tejto mestskej časti alebo jej bezprostrednej blízkosti. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je najväčšou mestskou časťou hlavného mesta s rozlohou 42,5 km², čo predstavuje 11,6 %-ný podiel na území Bratislavy a okolia. Podunajské Biskupice ležia na severozápadnom konci Žitného ostrova, na

východnom okraji Bratislavy. Hlavným vodným tokom, ktorý preteká pozdĺž západnej hranice mestskej časti, je Dunaj. Okres Bratislava II susedí s piatimi okresmi, a to s okresom Bratislava III na severe, okresom Bratislava I (Staré mesto) sa severozápade, z juhozápadu tvorí hranicu okres Bratislava V, a z východnej strany hraničí okres Bratislava II s okresom Senec.

Mapa č. 2: Administratívne začlenenie Podunajských Biskupíc v rámci Slovenska

Z hľadiska osídlenia v zmysle Koncepcie územného rozvoja Slovenska 2001, územie mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice spadá pod Štúdiu podunajského priestoru, nakoľko je mestskou časťou Bratislavy. Mesto Bratislava je považované za mesto medzinárodného významu. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je významnou súčasťou euroregionálneho zoskupenia. Euroregión je stála štruktúra so svojou vlastnou identitou a administratívou, technickými a finančnými zdrojmi. Ako združenie právnických osôb si sami zabezpečujú prostriedky pre svoje pôsobenie, určité obmedzené prostriedky im však poskytuje štát. Euroregión je vyšší typ cezhraničnej územnej spolupráce. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je súčasťou Euroregiónu „Viedeň – Bratislava – Győr“. Pre euroregióny boli vytvorené fondy na ich finančnú podporu.

1.2 DOPRAVNÁ POLOHA

Mestská časť Podunajské Biskupice disponuje výhodnou dopravnou polohou. Hlavná komunikačná sieť – cesty I. a II. triedy sú v priamej správe Magistrátu hlavného mesta

Slovenskej republiky Bratislavy a pri rekonštrukciách povrchov týchto komunikácií je mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice závislá od činnosti magistrátu. Komunikácie III. a IV. triedy sú zverené do správy mestskej časti Bratislava-Bratislava Podunajské Biskupice a postupne sú ich povrchy opravované. Zverených do správy mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice je 28,8 km **ciest** s plochou 169 234 m² a 38,5 km **chodníkov** v celkovej ploche 57 750 m².

Verejné priestranstvá v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice s rozlohou 135 200 m² sú dôležitým aspektom života obyvateľov. Tieto priestory zahŕňajú parky, námestia, detské ihriská a iné rekreačné oblasti, ktoré podporujú komunitný život a poskytujú priestor na oddych a aktivity.

V mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa nachádza niekoľko dôležitých autobusových zastávok, ktoré zabezpečujú prepojenie s mestskou hromadnou dopravou (MHD). Tieto zastávky spravuje Dopravný podnik Bratislava, a.s. a sú kľúčové pre každodenné cestovanie obyvateľov.

Podunajské Biskupice, námestie: Centrálna zastávka, ktorá slúži ako hlavný uzol pre pripojenie k iným linkám. V blízkosti sa nachádzajú obchody, služby a komunitné centrum.

Podunajské Biskupice, železničná stanica: Zastávka umiestnená blízko železničnej stanice, ktorá zabezpečuje spojenie s vlakmi. Umožňuje jednoduchý prestup medzi autobusmi a vlakmi.

Podunajské Biskupice, Základné školy: Zastávka slúžiaca najmä žiakom a ich rodičom. V blízkosti sa nachádzajú školské zariadenia a ihriská.

Všetky autobusové zastávky sú navrhnuté s ohľadom na prístupnosť pre osoby so zníženou pohyblivosťou, čo zahŕňa bezbariérové prístupy a vhodné označenie. Na zastávkach sú umiestnené informačné tabule s aktuálnymi časovými odchodmi, mapami a informáciami o trasách. Dopravný podnik zabezpečuje pravidelnú údržbu a čistenie zastávok, aby sa zabezpečilo pohodlie cestujúcich. Zastávky sú umiestnené na viditeľných miestach, pričom v blízkosti sú verejné osvetlenie a kamery pre zvýšenie bezpečnosti.

Autobusové zastávky v Podunajských Biskupiciach sú nevyhnutné pre pohodlné a efektívne cestovanie, pričom prispievajú k zvýšeniu kvality života obyvateľov a podporujú ekologickejšiu dopravu v meste.

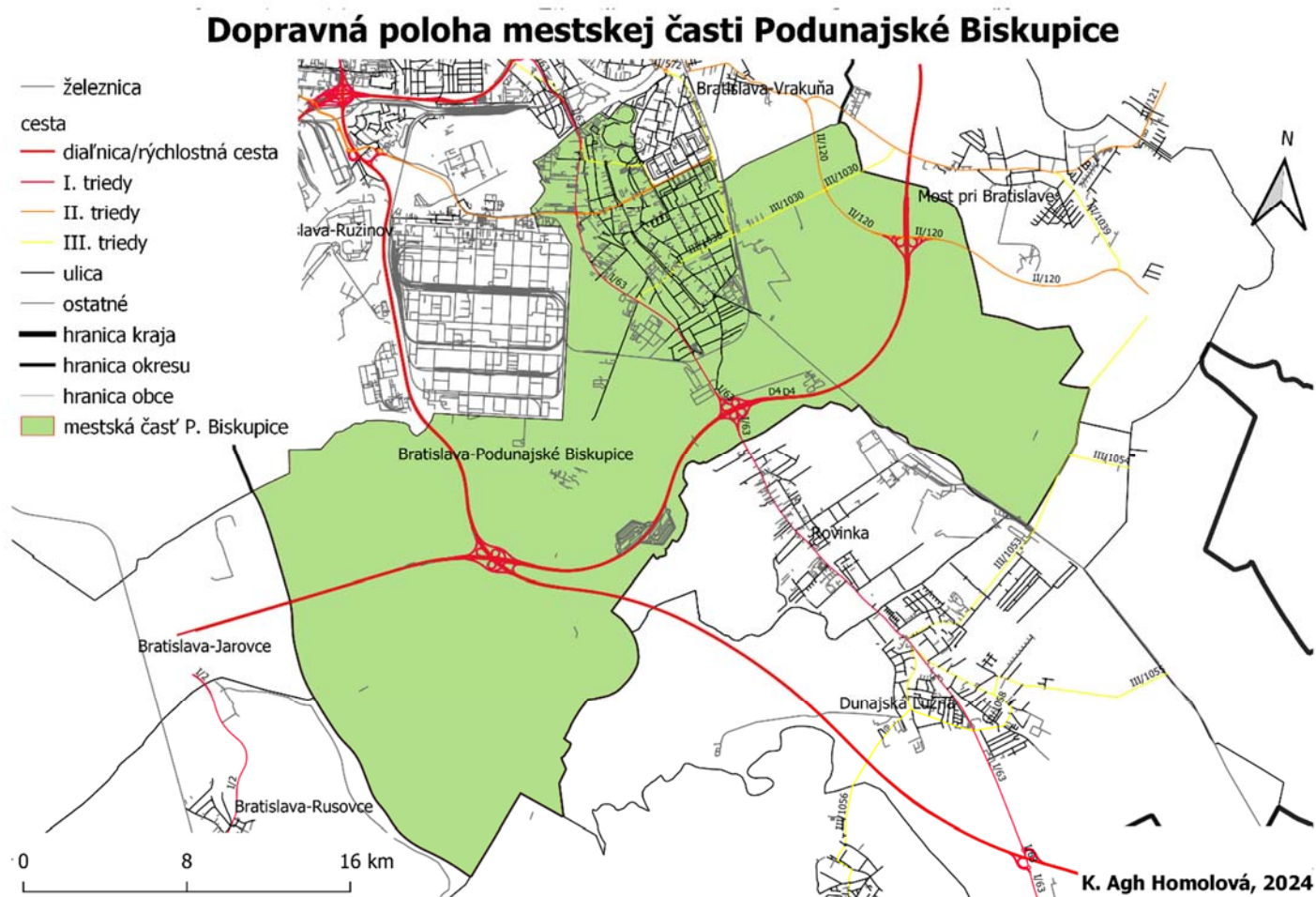
Prímestská hromadná doprava a vlaková doprava sú kľúčovými komponentmi dopravného systému v Bratislave-Podunajských Biskupiciach, pričom ich prínos a vplyv sú významné pre obyvateľov a celkový rozvoj regiónu.

Prímestskú hromadnú dopravu zabezpečuje dopravná spoločnosť Arriva, a.s., ktorá spája Podunajské Biskupice s centrom Bratislavy a okolím. Tým zvyšuje dostupnosť služieb a zamestnania pre obyvateľov.

Vlaková doprava je zabezpečovaná ZSSK, vlaková zastávka Dvojkrížna ponúka rýchle spojenie s Bratislavou a ďalšími mestami, čo je výhodné pre cestujúcich, ktorí preferujú rýchlu dopravu.

Prímestská hromadná doprava od Arrivy a vlaková doprava ZSSK so zastávkou Dvojkrížna predstavujú kľúčové prvky dopravného systému v Bratislave-Podunajských Biskupiciach. Spoločne prispievajú k zlepšeniu dostupnosti, znižovaniu dopravného zaťaženia, ochrane životného prostredia a podpore ekonomického rozvoja v regióne.

Mapa č. 3: Dopravná poloha mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Cyklodoprava

V Podunajských Biskupiciach sú pre cyklistov určené nasledovné staronové a nové úseky komunikácií :

1. Úsek zo Železničnej stanice Podunajské Biskupice, ku kruhovému okruhu vo Vrakuňi, popri Malom Dunaji až k Hrádzi - Malodunajská cyklotrasa,
2. Zo Železničnej stanice Podunajské Biskupice po jednosmernej komunikácii Orenburská - Odeská, cez piktogramami vyznačené úseky na Trojičné námestie, ďalej po Ulici padlých hrdinov k Jegenešskej ulici, cez priechod pre chodcov na Ulici svornosti, v pokračovaní Jegenešskej až po oddychovú zónu s informačnou tabuľou o faune a flóre Biskupického ramena a lavičkami, cesta ďalej pokračuje po hrádzi k jazeru v Rovinke a po cyklotrase z Rovinky do Lužných lesov.

1.3 FYZICKOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice leží v severozápadnom cípe Žitného ostrova, na východnom okraji Bratislavy na súradniciach 17°12 vých. dĺžky, 48°07 sev. šírky, priemerne 130 m nad morom.

1.3.1 Geologická charakteristika

Alpidy sú geologická jednotka, rozprestierajúca sa hlavne v strednej Európe, ktorá zahŕňa viaceré krajiny. Slovensko patrí do tejto geologickej jednotky, ktorá je na našom území zastúpená Karpatskou horskou sústavou. Dominantným znakom tejto geologickej jednotky je prevaha sedimentov a z pohľadu tektoniky príkrovová stavba. Geologická stavba Podunajských Biskupíc, ako aj širšieho územia Bratislavy, je charakterizovaná rôznymi geologickými jednotkami a stratigrafickými vrstvami. Z hľadiska geologickej štruktúry sa v podloží oblasti nachádzajú prevažne sedimentárne horniny, ktoré sú súčasťou Tercieru, a niektoré staršie horniny, ako sú horniny zo systému Paleozoika. Oblasť je známa prítomnosťou ílov, pieskovcov, štrkov a iných sedimentov z obdobia Tercieru. Tieto horniny vznikli pred približne 66 miliónmi až 2,6 miliónmi rokov. Podunajské Biskupice ležia v blízkosti rieky Dunaj, čo ovplyvnilo geológiu oblasti. Riečne sedimenty, ako sú štrky a piesky, sa hromadili pozdĺž toku a sú súčasťou geomorfologickej štruktúry územia. Alluvium: tieto sedimenty sú mladšie a vznikli počas posledných geologických období, pričom sa týkajú moderných procesov erózie a akumulácie.

1.3.2 Morfogeografická charakteristika

Pri geomorfologickom členení vychádzame z geomorfologického členenia podľa Mazúra a Lukniša (1980). Územie Podunajských Biskupíc patrí do Alpsko-himalájskej sústavy, podsústavy Panónska panva, subprovincie Malá Dunajská kotlina, oblasť Podunajská nížina a celok Podunajská rovina.

Tabuľka č.3: Geomorfologická stavba mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Geomorfologická stavba Podunajských Biskupíc					
Sústava <i>System</i>	Podsústava <i>Subsystem</i>	Provincia <i>Province</i>	Subprovincia <i>Subprovince</i>	Oblasť <i>Region</i>	Celok
ALPSKO-HIMALÁJSKA	PANÓNSKA PANVA	ZÁPADOPANÓNSKA PANVA	MALÁ DUNAJSKÁ KOTLINA	Podunajská nížina	Podunajská rovina

Zdroj: Mazúr, Lukniš, 1986

Geologický podklad územia zväčša je tvorený neogénnym vápnitým ílom, pieskom, vápnitými prachovcami a pieskovecami. Z hľadiska inžiniersko-geologickej rajonizácie rozoznávame rajóny kvartérnych a predkvartérnych hornín. Z hľadiska rajónov predkvartérnych hornín v území obce sa prelínajú pásma rajónov flyšoidných hornín a striedajúcich sa súdržných a nesúdržných sedimentov. Kvartérny pokryv územia je tvorený zväčša rajónmi sprašových sedimentov a deluviálnych sedimentov.

1.3.3 Hydrologické pomery

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice spadá do hydrologického rajónu „Dunaj“. Tento rajón sa vyznačuje charakteristikami, ako sú niválne sedimenty, podzemné vody a vplyv rieky Dunaj, čo ovplyvňuje miestne hydrologické pomery. Tento rajón patrí do širšieho hydrogeologického rámca oblasti Bratislavy, kde sa kombinuje vplyv dunajskej nivy a podložných geologických štruktúr.

V rámci hydrogeologickej rajonizácie sa sledujú parametre ako priepustnosť pôd, typy podzemných vôd, ich kvalita a možnosti využitia. V Podunajských Biskupiciach sú významné aj faktory ako blízkosť vodných zdrojov a riziko povodní, čo vplýva na riadenie vodných zdrojov a ochranu životného prostredia.

Zdroje povrchových vôd predstavuje predovšetkým zmienená rieka Dunaj pretekajúca juhozápadnou časťou územia. V katastri mestskej časti sa nachádza aj viacero rybníkov, resp. vodných nádrží prepojených s riekou Dunaj. Geotermálne vrty alebo pramene sa v okolí obce nenachádzajú. Rieka Dunaj ovplyvňuje miestny ekosystém a hydrologické procesy. Oblasť je charakterizovaná:

1. **Rieka Dunaj:** Hlavným vodným tokom v okolí, ktorý poskytuje množstvo vody a je dôležitý pre zavlažovanie a rybárstvo. Jeho hladina sa mení v závislosti od ročného obdobia a množstva zrážok.
2. **Podzemné vody:** V oblasti sa nachádzajú aj podzemné vody, ktoré môžu ovplyvňovať lokálnu flóru a faunu. Dôležité sú pre poľnohospodárstvo a miestne zásobovanie vodou.
3. **Zrážky:** Priemerné ročné zrážky v tejto oblasti ovplyvňujú hydrologický cyklus a prietok riek.
4. **Ochrana proti povodniám:** Oblasť je vystavená riziku povodní, najmä pri zvýšených prietokoch Dunaja. Existujú protipovodňové opatrenia, ako hrádze a odvodňovacie kanály.

Tieto faktory spolu ovplyvňujú kvalitu vody a biodiverzitu v regióne.

1.3.4 Klimatické pomery

Klimaticky, územie mestskej časti spadá do teplého mierne vlhkého až suchého klimatického pásma. Priemerné letné teploty sa pohybujú okolo 25 °C, zatiaľ čo zimné teploty sa môžu pohybovať okolo -5 °C až 5 °C. Priemerná ročná teplota v danej oblasti sa pohybuje v rozmedzí 9 – 10 °C. Čo sa týka priemerného ročného úhrnu zrážok, územie sa vyznačuje najmä charakterom podpriemerného až nízkeho priemerného úhrnu zrážok v rozmedzí od 600 – 700 mm úhrnu zrážok. Zrážky sú rozložené počas celého roka, pričom jeseň a jar bývajú najvlhkejšie. Priemerný úhrn zrážok v júli dosahuje úroveň >60 mm a priemerný úhrn zrážok v januári dosahuje úroveň 20 – 40 mm. Index zavlažovania územia pre toto územie predstavuje hodnotu -40. Vlhkosť vzduchu býva v letných mesiacoch vyššia, zatiaľ čo v zime klesá.

Podunajské Biskupice, ležiace na južnom Slovensku, majú klimatické pomery, ktoré sú ovplyvnené kontinentálnym podnebím. Oblasť sa vyznačuje teplými letami a miernymi zimami, čo je typické pre nížinné oblasti. Blízkosť Dunaja ovplyvňuje mikroklimu, najmä v oblasti vlhkosti a teploty. Klimatické podmienky podporujú rozvoj agrolesníckych systémov a poľnohospodárstvo, predovšetkým pestovanie obilnín, ovocia a zeleniny. Celkový klimatický charakter Podunajských Biskupíc je priaznivý pre život a poľnohospodárstvo, pričom sa tu vyskytujú aj výkyvy, ktoré sú ovplyvnené globálnymi klimatickými zmenami.

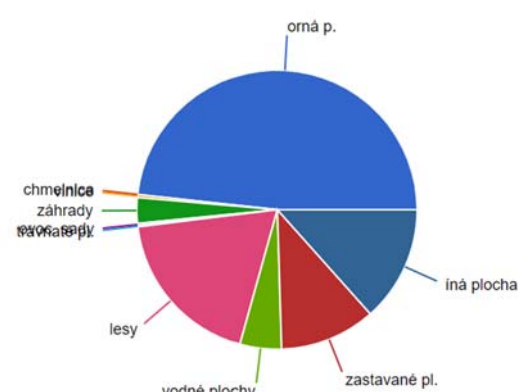
1.3.5 Pôdne pomery

Prevládajúcimi pôdami druhmi na území Podunajských Biskupíc sú fluvizeme kultizemné karbonátové, sprievodné fluvizeme glejové, karbonátové a fluvizeme karbonátové ľahké. Fluvizeme sú pôdne typy, ktoré sa vytvárajú v blízkosti vodných tokov a sú charakteristické častými zmenami prostredia v dôsledku povodní, erózie a sedimentácie. Tieto pôdy sú významné najmä pre poľnohospodárstvo a ekológiu. Fluvizeme, najmä karbonátové a glejové varianty, majú rôznu použiteľnosť a charakteristiky v závislosti od ich lokalizácie a fyzikálno-chemických vlastností. Karbonátové varianty sú viac vhodné na poľnohospodárske účely, zatiaľ čo glejové varianty môžu obmedzovať ich využitie kvôli pretrvávajúcej vlhkosti.

Celková rozloha územia mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice predstavuje približne 42,5 km². Z hľadiska hospodárskeho využitia pôdy, najväčší podiel z výmery územia pripadá na poľnohospodársku pôdu, a to na úrovni približne 66,42 % (4 903 573 m²) z celkovej výmery územia. Lesná pôda predstavuje približne 27,20 % (2 007 142 m²) z výmery územia. Zastavaná časť územia, predovšetkým intravilán obce predstavuje približne 3,08 % (227 931 m²) územia. Podiel z celkového využitia územia pripadajúci na vinice, záhrady a TTP predstavuje približne na úrovni 13,34 % územia mestskej časti. Vodné plochy sa rozprestierajú približne na 3,92 % (33 ha) územia z celkovej výmery mestskej časti.

Graf č. 1. : Pôdny fond mestskej časti Bratislava – Podunajské Biskupice

Celkové využitie pôdy

- orná pôda 48%
- vinice 0%
- záhrady 3%
- ovocné sady 0.2%
- trávnaté plochy 0%
- lesy 19%
- vodné plochy 5%
- zastavané plochy a nádvorcia 23%
- iná plocha 13%

Z hľadiska zastúpenia jednotlivých pôdných typov v pôdnej štruktúre prevládajú predovšetkým čiernice, černozeme a hnedozeme, pôdy s vysokou produkčnou hodnotou, s prímiesou rôznych pôdných subtypov. Z hľadiska priepustnosti a retenčnej schopnosti pôd,

dané územie je charakteristické pôdami so strednou až vysokou priepustnosťou. Z hľadiska zrnitosti ide predovšetkým o hlinité pôdy a ílovito-hlinité pôdy.

1.3.6 Vegetačné pomery

Dubové xerothermné lesy ponticko-panónske sa vyskytujú na starých štrkových naplaveninách vystupujúcich blízko pod povrch. V miestach, kde podložné štrky vystupujú na povrch a pôdy sú len veľmi slabo vyvinuté, vzniklo špecifické spoločenstvo asparágovej (dunajskej) hložiny. Ide o floristicky veľmi bohaté spoločenstvo s fytogeograficky významnými druhmi. Pri podrobnej floristickej inventarizácii bolo na území biskupických lužných lesov vrátane podunajských lesostepí doteraz zistených 603 druhov cievnatých rastlín, z toho 70 druhov kriticky ohrozených a vzácných.

1.3.7 Zoologické pomery

Nemenej významná je táto oblasť aj zo zoologického hľadiska. Doteraz je tu zaznamenaných 144 druhov suchozemských stavovcov, z toho 10 druhov obojživelníkov (5 druhov chránených), 6 druhov plazov (4 druhy chránené), 16 druhov cicavcov (3 druhy chránené), a 112 druhov vtákov, len zo skupiny dravcov tu hniezdi 5 zákonom chránených druhov. Ak berieme do úvahy aj priľahlé vodné plochy Dunaja, celkový zaznamenaný počet druhov vtákov vrátane migrujúcich sa zvyšuje na 215. Z bezstavovcov si zasluhuje pozornosť výskyt modlivky zelenej, pestróna vlkovcového, bystrušiek a fúzačov. Výskum bezstavovcov však ešte nie je ukončený.

1.3.8 Ochrana prírody a krajiny

CHKO Dunajské luhy

Chránená krajinná oblasť sa rozprestiera na Podunajskej nížine v geomorfologickom celku Podunajská rovina, vedľa slovenského a slovensko-maďarského úseku Dunaja od Bratislavy až po Veľkolélsky ostrov v okrese Komárno. Pozostáva z piatich samostatných častí. Toto jedinečné územie sa celé nachádza na arecentnom agradačnom vale Dunaja. Systém agradačných valov a akumulačných depresí s hustou sieťou riečnych ramien s prevahou sedimentačnej akumulácie, vznikol ešte pred zásahmi do prírodného hydrologického režimu Dunaja. Takto vytvorená ramenná sústava sa zachovala čiastočne v úseku od Dobrohošte po Sap, ale aj napriek tomu patrí k najväčším vnútrozemským riečnym deltám v Európe. V závislosti od hydrologických podmienok pozdĺž Dunaja sa tu na pomerne malom území vyskytujú spoločenstvá lesné, vodné, mokradné, lúčne a psamofilné.

Stručná charakteristika flóry územia CHKO Dunajské luhy

Vo vzácných a ohrozených spoločenstvách vodných rastlín otvorených plôch ramennej sústavy sú zastúpené chránené druhy lekno biele, leknica žltá, vzácna salvínia plávajúca, kotvica plávajúca, leknovec štítnatý a i. V lúčnych spoločenstvách a v bývalých mŕtvych ramenách, rastú viaceré ohrozené druhy čeláde vstavačovitých – vstavač ploštičný, v. vojenský, v. obyčajný, krušík širokolistý, vemenník dvojlistý a i. Lesné spoločenstvá ovplyvňuje predovšetkým vyššia až vysoká hladina podzemnej vody a občasné záplavy. V závislosti od výšky hladiny podzemnej vody sa tu vyvinuli spoločenstvá vrbových jelšín, dubových jaseín a

brestových jasenín s topoľom, brestových jasenín s hrabom a drieňových dúbrav. V územnej pôsobnosti Správy CHKO Dunajské luhy sa nachádza 202 chránených stromov.

Stručná charakteristika fauny územia CHKO Dunajské luhy

Zoocenózy Dunaja a priľahlých luhov sú ovplyvnené pestrosťou biotopov od vodných až po xerothermné. Zoogeograficky je územie pod vplyvom Panónskej nížiny, ale i alpskej sústavy, s ktorými je prepojené prostredníctvom Dunaja. Významne sú tu zastúpené najmä faunistické prvky močiarnych a vodných biocenóz a spoločenstvá lužných lesov. V území bolo zistených napríklad 109 druhov mäkkýšov, z toho 22 ohrozených. Na Podunajsku (od Bratislavy po Štúrovo) bolo zistených viac ako 1 800 druhov chrobákov. Z nich je pozoruhodný najmä výskyt doteraz vo svete neznámeho druhu *Thinobius korbeli*, ale aj viacerých druhov, ktoré sa vyskytujú na Slovensku iba v priestore ramennej sústavy Dunaja (*Hydrovatus cuspidatus*, *Bagous bagdatensis*, *Donacia crassipes* a iné). Z drobných cicavcov je významný reliktný výskyt hraboša severského. Osobitný význam má územie pre hniezdenie a hibernáciu vodného vtáctva. Pravidelne sa tu vyskytujú vzácne druhy vtákov, ako napríklad orliak morský, beluša malá a volavka purpurová. Dôležitou zložkou živočíšstva navrhovaného chráneného územia sú ryby. V Dunaji a jeho ramenách sa vyskytuje najvyšší počet druhov rýb zo všetkých vodných tokov Slovenska. Táto skupina živočíchov patrí medzi najviac postihnuté výstavbou vodných diel na Dunaji. Zo vzácných a chránených druhov tu žije divá forma kapra (sazan), blatniak tmavý, šabl'a krivočiara a býčko škvrnitý.

Analýza životného prostredia

Jednotlivé zložky životného prostredia nie sú v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice výrazne ohrozované. Formy ovplyvňovania a znečisťovania jednotlivých zložiek životného prostredia sú charakterizované prvkami typickými pre mestský priestor.

Dlhodobým pôsobením intenzifikačných faktorov v poľnohospodárstve, ale aj všeobecným zhoršovaním kvality životného prostredia sa znížila kvalita všetkých druhov pôd. Určité lokálne znečistenia pôd výrazne ovplyvňujú a spôsobujú divoké skládky. Viditeľná a podstatná zmena sa dá dosiahnuť len kompletnou rekultiváciou divokej skládky a jej blízkeho okolia.

Znečisťovanie povrchových vôd je spôsobované taktiež prvkami typickými pre poľnohospodársky a vidiecky priestor. Najvýraznejšími prvkami sú neodkanalizované sídla, farmy živočíšnej výroby, výrobné prevádzky a skládky priemyselných a komunálnych odpadov. Stabilizujúcim respektíve zlepšujúcim faktorom v tomto smere by bolo vybudovanie kompletnej siete kanalizácie, aby sa splaškové vody nemuseli sústreďovať v prevažne nevyhovujúcich žumpách a potom odvážať fekálnym vozom do čerpacej stanice.

Ovzdušie je zaťažované základnými znečisťujúcimi látkami, ako sú tuhé prachové a plynne exhaláty. Najväčšími producentmi je miestna doprava a poľnohospodárska výroba. Eliminácia týchto vplyvov je možná vytvorením izolačnej zelene okolo priestorov výrobných prevádzok a samozrejme aj postupnou plynofikáciou jednotlivých tepelných zdrojov. V súčasnej dobe však vzhľadom na ceny energií dochádza na vidieku k návratu ku tuhým palivám, ako je drevo, aj keď prevažne len v rodinných domoch obyvateľstva sídiel.

Doprava ale najmä prietahová štátna cesta je významným zdrojom hluku. Na niektorých miestach je situácia aspoň čiastočne riešená vysadenými stromami, a však na niektorých miestach takéto riešenie nie je možné.

Pri riešení problematiky zneškodňovania komunálnych odpadov z územia obce je potrebné vychádzať z okresnej koncepcie odpadového hospodárstva. Základom pri riešení situácie s

komunálnymi odpadmi je v prvom rade obmedzenie vzniku odpadov, realizácia kompostovania komunálnych odpadov biologického pôvodu, zvyšovanie využívania odpadov ako druhotných surovín, likvidácia a sanácia divokých skládok v obci a realizácia projektu zberu separovaného a nebezpečného odpadu.

Tuhý komunálny odpad z obydli je zbieraný do vlastných nádob a odvážaný na regionálnu skládku. Nebezpečný odpad sa zbiera podľa potreby a odvážaný je do najbližšej spaľovne.

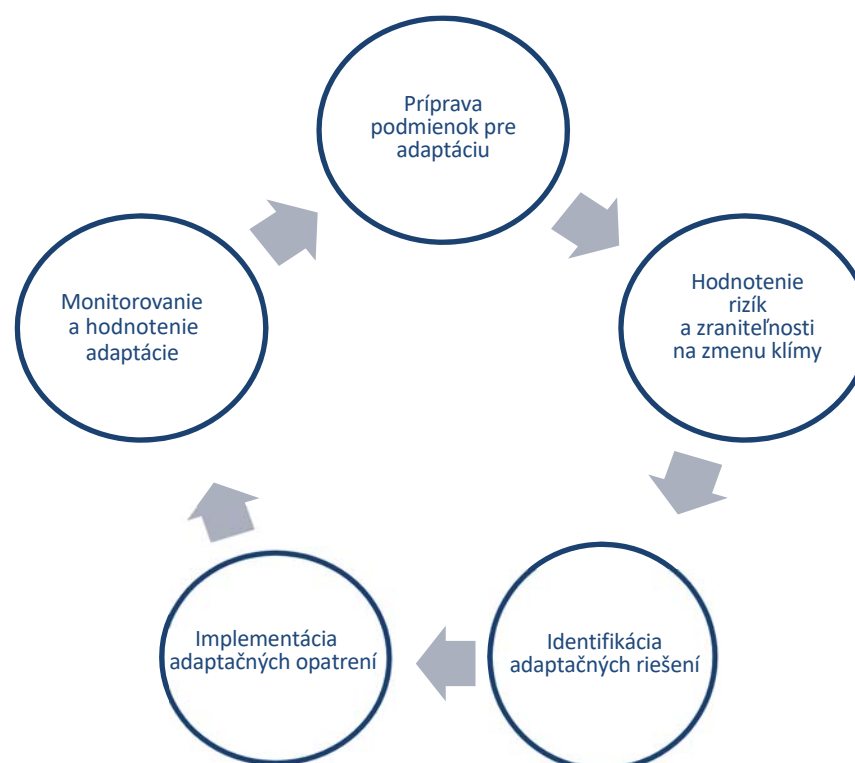
Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov

Globálna zmena klímy zväčšuje extrémne výkyvy počasia aj v Malých Kosihách, kde je to hlavne vo forme extrémnych horúčav a častých prívalových zrážok. Obdobie 2001 – 2017 sa charakteristikami teploty vzduchu, úhrnov zrážok, výparu, snehovej pokrývky, ako aj iných prvkov priblížilo k predpokladaným podmienkam klímy okolo roku 2030.

Za obdobie rokov 1881 – 2017 sa na Slovensku pozoroval:

- rast priemernej ročnej teploty vzduchu asi o 1,73 °C (z pohľadu ročných sezón k najrýchlejšiemu otepľovaniu dochádza v lete a na jar),
- pokles relatívnej vlhkosti vzduchu (na juhu Slovenska od roku 1900 doteraz o 5 %, na ostatnom území menej),
- vzrast potenciálneho výparu a pokles vlhkosti pôdy – charakteristiky výparu vody z pôdy a rastlín, vlhkosti pôdy, slnečného žiarenia potvrdzujú, že najmä juh Slovenska sa postupne vysušuje,
- extrémne horúčavy, extrémne sucho, extrémne zrážky, extrémne búrky (Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy).

Obrázok č. 2: Model proaktívnej adaptácie obce na zmenu klímy

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy

Tabuľka č. 4 : Dôsledky zmeny klímy v sídelnom prostredí

Oblasti	Dôsledky zmeny klímy			
Zastavané územia	Nepriaznivá mikroklima v dôsledku zosilnenia tepelného ostrova obce a prehrievaniu spevnených povrchov, zhoršenie tepelnoizolačných vlastností budov, a zníženie kvality života obyvateľov bez adekvátneho bývania		Poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, zosuvy pôdy, problémy s odtokom v dôsledku nedostatočne dimenzovanej resp. zastaranej kanalizačnej siete, zatopenie budov, poškodenie základov budov, v krajných prípadoch zrútenie budov v dôsledku zosuvov spôsobených prívalovými zrážkami	Narušenie konštrukcie budov, poškodenie povrchov a zariadení na verejných priestranstvách, poškodenie fasád a omietok budov, poškodenie zariadení budov (solárne panely, fotovoltické články a pod.), poškodzovanie infraštruktúry v lesoparkoch.
Zeleň	Zmeny v druhovej štruktúre (zvýšený potenciál využitia xerothermných druhov drevín v štruktúrach zelene sídiel), šírenie invázných a nepôvodných druhov	Usychanie vegetácie, chradnutie drevín, ohrozenie škodcami, častejšie možné požiare.	Pôdna erózia, ochudobnenie pôdneho substrátu o živiny, podmáčanie a oslabenie koreňového systému drevín, poškodenie sadovnícky upravených plôch	Poškodenie drevín zlomami a vývratmi
Vodné zdroje (pitná, úžitková, technologická voda, vodné toky, nádrže a pod.)	Zvýšené nároky na spotrebu pitnej vody a úžitkovej vody na zavlažovanie.	Problém so zásobovaním pitnou vodou, zavlažovaním, pokles vodného stavu, etrofizácia	Zvýšené nároky na stokovú sústavu odvádzať prívalové zrážky, bleskové povodne a záplavy spôsobujúce škody.	
Zdravie obyvateľstva	Zhoršenie celkového stavu zraniteľných skupín obyvateľov, riziko prehriatia alebo dehydratácie organizmu, zhoršenie stavu ľudí s kardiovaskulárnymi, respiračnými ochoreniami, dopad nových patogénov na zdravie	Zhoršenie alergických stavov, riziko dehydratácie organizmu, dopad nových patogénov na zdravie	Výskyt infekčných ochorení	Ohrozenie ľudí bez domova a iných zraniteľných skupín

Doprava	Únava materiálu, prehriatie zariadení, poškodzovanie povrchu komunikácií, poškodzovanie koľajníc, zhoršený komfort cestujúcich, zvýšenie koncentrácie prízemného ozónu		Zhoršenie bezpečnosti a plynulosti dopravy, poškodenie technického parku, zosuvy pôdy môžu skomplikovať zásobovanie tovarmi.	Znížená bezpečnosť pozemnej dopravy, poškodenie technického parku.
Energetická infraštruktúra	Meniace sa požiadavky na dodávku energií a zaťaženie rozvodného systému elektrickej energie v dôsledku zvýšeného výkonu chladiacich systémov, častejšie výpadky rozvodných systémov a energetických výrobných technológií.	Stúpajúce požiadavky na technologickú vodu	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií.	Poruchy a poškodenie zariadení, výpadky v dodávke energií, zvýšenie komplikácií pri opravách, nárast škôd spôsobených výpadkom energií u odberateľov.

Zdroj: Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, 2018

Pre zmiernenie tempa zmeny klímy je potrebné zavádzať mitigačné opatrenia zamerané na obmedzovanie množstva vypúšťaných skleníkových plynov do ovzdušia a zvyšovať záchyty uhlíka. Pre lepšie prispôbenie sa dôsledkom zmeny klímy je potrebné prijať adaptačné opatrenia na regionálnej a lokálnej úrovni.

Pod pojmom zmena klímy rozumieme zmenu dlhodobého charakteru počasia v určitej oblasti, čo sa môže prejavovať nárastom priemerných teplôt, častejším výskytom extrémnych prírodných javov či poklesom úhrnu zrážok. Aktuálne zmena klímy sa stáva jednou z najväčších výziev environmentálnej politiky každej krajiny, každého regiónu a každej obce.

Všetky negatívne javy zmeny klímy sa v súčasnosti dajú zmierniť pozitívnymi adaptačnými opatreniami (napr. takými, ktoré zadržiavajú vodu a vlhkosť na území obce).

V strednodobom horizonte je potrebné zvýšiť využitie zelených opatrení, v Podunajských Biskupiciach je potrebné realizovať/podporovať opatrenia:

- ✓ na rozšírenie verejnej zelene,
- ✓ na zvyšovanie podielu vegetácie v okolí dopravných komunikácií,
- ✓ na budovanie alternatívnych prvkov zelenej infraštruktúry (podporu zelených striech a vertikálnej zelene),
- ✓ na tienenie verejných priestorov,
- ✓ na ekologický manažment zrážkových vôd (budovanie plôch s priepustným povrchom, zvýšenie infiltrácie vody; udržateľné odvodňovacie systémy) – navýšenie retenčnej kapacity územia pomocou hydrotechnických opatrení, navrhnutých ohľaduplne k životnému prostrediu,
- ✓ na zabezpečenie dostatočnej kapacity prietoku kanalizačnej sústavy,
- ✓ na revitalizáciu, ochranu a starostlivosť o zeleň,
- ✓ na zabezpečenie udržiavanie dobrého stavu, statickej a ekologickej stability drevín.

Zvýšená¹ spotreba energie a produkcia emisií CO₂ má priamy dopad na lokálnu a aj oblastnú kvalitu životného prostredia. Množstvo spotrebovanej energie a produkcia emisií CO₂ sú priamo závislé od správania sa obyvateľov a firiem. Zvyšujúca sa životná úroveň obyvateľstva a intenzívny rozvoj hospodárstva sa odráža na zvýšených nárokoch na spotrebu energie. *V strednodobom časovom horizonte je potrebné aj skvalitniť informačnú kampaň na zvýšenie povedomia občanov/návštevníkov/podnikov obce o problematike energetickej efektívnosti a znižovania emisií skleníkových plynov. V danom časovom horizonte je potrebné podporovať environmentálnu výchovu, vzdelávanie a osvetu v každom veku s cieľom zabezpečenia udržateľného využívania zdrojov a ochrany životného prostredia. So vzdelávaním je nutné začať už vo veľmi skorom veku, keďže deti ešte nemajú negatívne environmentálne návyky, ktoré by bolo treba odstraňovať. Kvalitné vzdelávanie pre udržateľný rozvoj nielenže zvyšuje environmentálne povedomie obyvateľstva, ale buduje aj aktívny prístup k životnému prostrediu prostredníctvom rozvíjania zručností nevyhnutných pre udržateľný rozvoj, akými sú napríklad systémové myslenie, predvídavosť, strategické myslenie, kritické myslenie, normatívna spôsobilosť, ako aj integrovaný prístup k riešeniu problémov. (Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030).*

Invázne druhy rastlín alebo živočíchov predstavujú významnú a rýchlo narastajúcu hrozbu pre pôvodnú biodiverzitu. Invázne druhy sú nepôvodné druhy rastlín alebo živočíchov, ktoré majú potenciál sa rýchlo šíriť a negatívne ovplyvňovať populácie našich pôvodných druhov a pôvodné biotopy, zároveň invázne druhy predstavujú hrozbu aj pre ľudí (napr. vyvolávajú alergie, podráždenie kože atď.) Každý vlastník alebo správca pozemku, teda aj každá obec je povinná za podmienok a spôsobom, ktorý predpisuje Vyhláška č. 450/2019 Z.z.¹ odstraňovať zo svojho pozemku invázne nepôvodné druhy uvedené v národnom zozname alebo v zozname Európskej únie okrem druhov podľa § 3 ods. 3 a 4 zákona č. 150/2019 Z. z., a starať sa o pozemok tak, aby sa zamedzilo ich šíreniu; ak je pozemok v užívaní inej osoby, ako je vlastník alebo správca pozemku, tieto povinnosti má užívateľ pozemku, pričom ich obec upozorňuje na výskyt invázných nepôvodných druhov a na ich povinnosti z toho vyplývajúce (viď. § 14 ods. 1 zákona č. 150/2019 Z.z.).

V strednodobom horizonte je potrebné realizovať viac adaptačných opatrení a aktivít k zvýšeniu odolnosti riešeného územia voči dopadom zmeny klímy:

- *adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi vln horúčav a tropických dní,*
- *adaptačné opatrenia a aktivity zamerané na znižovanie rizík súvisiacich s dopadmi intenzívnych zrážok a období sucha (napr. rekonštrukcia odvodňovacieho systému, vodozádržné opatrenia v urbanizovanej krajine).*

Ovzdušie

Z hľadiska bilancie emisií základných znečisťujúcich látok (ZZL) berieme do úvahy emisie tuhých znečisťujúcich látok (TZL), emisie SO₂, NO_x a CO zo stacionárnych a mobilných zdrojov. Z hľadiska bilancie výskytu emisií všetky sledované zložky spadajú do oblasti s emisiou menej ako jedna tona na jeden kilometer štvorcový v priemere za jeden rok. Najväčším

¹ Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovujú podmienky a spôsoby odstraňovania invázných nepôvodných druhov.

zdrojom znečisťovania ovzdušia na lokálnom území je predovšetkým automobilová doprava, blízkosť priemyselných podnikov. Z hľadiska znečistenia ovzdušia je však na území Bratislavského kraja ovzdušie v rámci Slovenska znečisťované najviac. Najzásadnejší vplyv majú exhaláty z chemického priemyslu, energetiky a dopravy. Významným druhotným zdrojom znečisťovania ovzdušia je prašnosť, ktorá závisí od meteorologických činiteľov, zemných a poľnohospodárskych prác a charakteru povrchu. Ľudské aktivity sú tiež výrazným faktorom, ktorý ohrozuje kvalitu jednotlivých krajínovotvorných zložiek.

Voda

Kvalita vody súvisí s napojením obyvateľstva na kanalizačnú sieť, ktorá výrazne napomáha pri znižovaní znečisťovania a následnej kontaminácie vodných zdrojov. Avšak napojenie obyvateľstva na verejné kanalizácie výrazne zaostáva za vodovodmi. Od roku 1993 do roku 2013 sa počet obyvateľov na Slovenku napojených na verejnú kanalizačnú sieť zvýšil len o necelých 12 %. V mestskej časti je zatiaľ kanalizačná sieť vybudovaná čiastočne.

1.4 HUMÁNNOGEOGRAFICKÁ CHARAKTERISTIKA

1.4.1 História mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Vďaka bádaniu Püspöki Nagya sa našli dokumenty o tom, že pred 1800 rokmi na území dnešných Biskupíc stálo municípium, teda osadlosť, ktorej bol pridelený titul rímskeho mesta s občianskymi právami. Archeologický výskum pri výstavbe bratislavského obchvatu v úseku budúcej diaľnice D4 pri Podunajských Biskupiciach potvrdil tieto výsledky, totiž v decembri 2017 v blízkosti pred tým odhalených avarských hrobov našli aj neskoro antický germánsky kniežací dvorec (4. stor., doba rímska).

V časoch Rímskej ríše malo územie Biskupíc mimoriadny strategický význam, keďže tadiaľto prechádzala hranica ríše: Limes Romanus. Cez Biskupice viedla aj tzv. Jantárová cesta, po ktorej sa v mierových časoch prevážal tovar, vo vojnových časoch tade tiahli vojská. Dôkazom rímskej prítomnosti na území Podunajských Biskupíc je aj míľnik cisára Alexandra Severa Piusa z roku 230 n.l., ktorý sa nachádzal na mieste bývalého arcibiskupského sídla. Na míľnik vyrytý latinský text znie: Panujúci cisár M. Aurelis Severus Alexander Pius, Augustus, veľkňaz, v ôsmom roku svojej tribúnskej moci a treťom roku svojho konzulstva, otec vlasti ho dal opraviť 16 míľ (od Carnunta). Desaťriadkový nápis dokazuje, že míľnik ukazoval obchodníkom, cestovateľom a jednotkám légie, ktoré strážili hraničné oblasti Rímskej ríše, smer cesty k najdôležitejšiemu centru Pannónie: ku Carnuntu. Podľa správy Floriša Rómera originál dal v roku 1876 arcibiskup Ján Simor preniesť z Biskupíc do záhrady svojho ostrihomského paláca. Po páde Rímskej ríše bolo územie obývané Avarmi (cca. 568 - 805), dokonca v prvej polovici deviateho storočia Biskupice boli cirkevným centrom poslednej Avarskej ríše (796-805). Na území dnešných Biskupíc sa nachádzalo sídlo Vetvárskej samosprávnej avarskej provincie, sídlo biskupa Annona. Z tohto obdobia od 826 do 904 poznáme z originálov cirkevných správ štyroch biskupov tohto biskupského dvora. V 9. stor., keďže Avari už prijali kresťanstvo, na našom území stál ich kresťanský kostol. Intravilán dnešných Podunajských Biskupíc, ako aj tunajší kostol, do polovice 15. storočia stál na ostrove vytvorenom dunajskými ramenami, čo nám spätne vysvetľuje význam avarského názvu usadlosti Vetvár: vet- vodnaté, var- oblasť, územie. Prvá zachovalá písomná zmienka z roku 1264 uvádza biskupický kostol ako farnosť sv. Mikuláša. Na základe titulu kostola (1264 „in ecclesia B. Nicolai de Pispucki in Collotkuz) môžeme tvrdiť, že kostol jestvoval už pred rokom 1264. Komplexný pamiatkový výskum v rokoch 2016-2017 však jednoznačne dokázal, že najstaršie časti dnešnej budovy kostola pochádzajú spreď roku 1221. Okrem farského kostola sú v Biskupiciach ďalšie dva kostoly. V areáli bývalého kláštora milosrdných sestier Svätého kríža sa nachádza kostol Sv. Kríža vybudovaný v povojnových rokoch, vysvätený až v roku 1992. Bol to prvý kostol v Bratislave vysvätený po zmene spoločenského systému u nás. Ďalší (dnes už medzi výškovými budovami schovaný), neskoro renesančná jednolodová budova kostola sv. Jozefa. Dal ju postaviť Juraj Szelepcsényi, ostrihomský arcibiskup v roku 1681. Aj mimo obývaných oblastí, na poľnohospodárskych pozemkoch bolo mnoho krížov a kaplniek, ktoré v minulosti symbolizovali dobrú vôľu ľudí a ich túžbu po pokoji. Neďaleko Lieskovskej cesty, vtedy ešte pri existujúcom ramene Malého Dunaja, koncom 18. str. postavili krásnu maľovanú barokovú sochu svätého Jána Nepomuckého, ktorý bol vyhlásený za svätého v roku 1729. Na jeho počesť Biskupice najprv postavili sochu, potom celú kaplnku vysvätili. Nezabudli ani na patrónku krajiny, na Kráľovnú nebies, ktorej o niekoľko desať rokov tiež prejavili úctu vo forme sochy. Kaplnku v roku 1863 zreštaurovali a slúžila ďalej, no v 70-tych rokoch 20. storočia sa stala obeťou urbanizácie Bratislavy.

Stavovské povstania začiatkom 17. storočia neobchádzali ani Žitný ostrov. Protihabsburské tendencie vyústili v ozbrojenom povstaní na čele s Štefanom Bočkaym, neskôr s Gabrielom Bethlenom. Ich vojská sa na krátky čas zmocnili aj Bratislavy. České stavy, ktoré sa usilovali tiež o zrušenie habsburskej nadvlády a sedmohradský vojvoda Gabriel Bethlen uzavreli dohodu, že obe strany zaútočia súčasne na habsburské vojská, aby premohli útlak. Ich plány sa nevydarili. Prievozy a brody v okolí Vrakune vtedy chránil Lichtenstein a jeho hlavným štábom bola pravdepodobne pevnosť v Biskupiciach. Časťou Bethlenovej armády sa zrazili 25. augusta 1620 neďaleko Biskupíc, pri Štvrtku n/O. Cisárske vojská zvíťazili, avšak nepokojuv obdobia trvalo ešte ďalších šesť rokov. Konečná mierová zmluva bola podpísaná až 18. decembra 1626, ale problémy sa nevyriešili. V 17. storočí obyvateľstvo bojovalo proti dvom nepriateľom: proti viedenskému dvoru a súčasne proti Turkom. Posledný pochod tureckých dobyvateľov v roku 1683 vrhá Biskupice do záhuby. Sultán Galga cestou z obliehania Viedne zničil Šamorín, Biskupice, Komárov aj Vrakúňu. Na spustošené miesta sa časom prisťahovali ľudia, ale predchádzajúcu životnú úroveň Biskupice už nikdy nedosiahli. Po vyhnaní Turkov koncom 17. storočia počet obyvateľov celého Uhorska stagnoval okolo 4 miliónov. Na zničenú krajinu viedenský cisársky dvor napriek povojnovej biednej situácii vyrúbala ročne 400 000 guldenov, ako povojnovú daň. Za dva roky (1685-1686) obyvatelia Uhorského kráľovstva zaplatili Habsburgovcom viac daní, než Turkom za 100 rokov, no ani to nestačilo. V roku 1689 kráľ Leopold I. Habsburský ešte zvýšil daň aj na posilnenie rakúskej vojenskej sily. Vyrúbané dane vymáhala vojsko. Neznesiteľná situácia roľníkov a poddaných nemohla zostať bez následkov. V roku 1703 vypuklo ďalšie povstanie, na čelo ktorého sa postavil knieža Sedmohradska František Rákóczi II. Začiatkom roku 1704 táborila značná časť jeho kuruckých vojsk pri Biskupiciach, oproti nim cisárske vojská pod vedením generála Trampa. Dňa 20. apríla 1704 sa odohrala bitka pri Biskupiciach. Hrad, ktorý mal ľudí chrániť, zase predstavoval hrozbu, jeho existencia spôsobovala permanentné boje v oblasti Biskupíc. Poľnohospodárske mestečko opäť bolo zničené.

Opevnenie v Biskupiciach v 17. stor. malo rovnaký hviezdicový typ hradieb aké boli v Nových Zámkoch, ktoré veľmi dobre slúžili počas protihabsburských povstaní. V čase najväčšieho stavovského odboja v Uhorsku v 17.-18. stor. cez Biskupice istotne prešiel aj Bethlen, Thököly i samotný vodca povstania, František Rákóczi II. Bitku z 20. apríla 1704 v Biskupiciach opisuje aj Matej Bel, kedy sa cisárske vojsko stretlo s vojskom kurucov a kuruci vďaka pomoci Biskupičanov zvíťazili. Rozšírenie biskupickej pevnosti prebiehalo od roku 1705 pod francúzskym staviteľom Le Meerom. Počas opevňovacích prác boli obyvatelia mestečka povinní ubytovať a živiť vojsko. Vojsko tu bolo, i keď v menšom počte, ubytované do roku 1721. Po týchto rokoch nastal definitívny koniec rozkvetu a mestečko upadlo na úroveň chudobnejších dedín. Počet obyvateľov dlhú dobu stagnoval, vyššie 100 rokov sa pohyboval okolo 1200 osôb. K ničeniu opevnenia došlo hneď po odchode cisárskych vojsk v roku 1750. Po kurucko-labantských bojoch prišla do dovtedy Maďarmi obývaných, ale bitkami a epidémiami značne zdecimovaných Biskupíc silná kolónia saských Nemcov.

Do roku 1765 boli poddaní stále chudobnejší. K predchádzajúcim tridsiatim dvom opusteným usadlostiam, ktoré zanikli za tureckého vpádu pribudlo ďalších trinásť. V 16. a 17. storočí obyvatelia neboli poddanými, neplatili dane, desiatky a pod., mali slobodné trhy, cechy pestovali remeslá, v 18. storočí všetky tieto ich výhody zanikali. Mária Terézia bola prvá z habsburských panovníkov, ktorá spoznala neudržateľnosť situácie poddaných. Rozhodla sa pre reformy. Tereziánsky urbár vydaný v roku 1768 za vlády Márie Terézie riešil otázku vlastníctva

a služieb poddaných. Komisia pod vedením vrchného župného sudcu Štefana Bittóa pripravila nové urbárske predpisy pomerne rýchlo. Dňa 21. apríla 1768 vydali Urbár mestečka Biskupíc, avšak spor o urbariát trval v Biskupiciach až do roku 1782. Táto úprava zabránila množstvu prechmatov zemepánov, avšak úľavy nepriniesla, pretože zachovala v podstate všetky staré povinnosti poddaných (roboty, dane, naturálie), ktoré im znovu pribudli v priebehu 18. storočia. No celkove bol Urbár význačným krokom ku riešeniu poddanskej otázky. V 18. stor. roľníci tvorili 91 % a remeselníci 8, 3 % obyvateľstva Biskupíc.

Na krajinskom sneme v roku 1847/48 sa po prudkých bojoch podarilo pokrokovým kruhom zlomiť odpor cisárskeho dvora a konzervatívnych skupín. Požiadavky v dvanástich bodoch 15. marca 1848 sa v 4., 6., a 7. bode dotýkali poddanských záležitostí. Boli to: Rovnosť pred zákonom z hľadiska občianskeho a náboženského. Spoločné znášanie bremien. Zrušenie urbariálnych záväzkov. S novými zákonmi zo dňa 11. apríla 1848 zanikol feudálny spoločenský poriadok v Uhorsku.

Z novovekých dejín Biskupíc sú známe tri veľké požiare: k prvej veľkej známej katastrofe došlo v júli 1683, kedy hlavný veliteľ tureckých vojsk Kara Mustafa zahájil obliehanie cisárskeho sídla. Jeho vezír tatárskych vojsk Sultán Galga so svojimi vojakmi spálil Šamorín a Podunajské Biskupice na popol. Obyvatelia sa vrátili do rumovísk až o tri roky (jeseň 1686). O 21 rokov neskôr sa Biskupičania postavili na stranu kniežaťa Františka Rákócziho. Dánske jednotky cisárskych vojsk, ktorým velil krvilačný gróf Sigbert Heister, začali obsadzovať Žitný ostrov 20. apríla 1704 práve pri Biskupiciach. Obyvatelia mestečka dostali dánske vojská do pasce, za čo sa veliteľ Dánov Tramp pomstil a dal mestečko vylúpiť a vypáliť. V roku 1859 sa stali Biskupice aj po tretíkrát obeťou ohnivého kohúta. Podľa spomienok, sa deti na hornom konci mestečka hrali s ohňom a zapríčinili tento obrovský požiar, následkom ktorého ostalo v priebehu niekoľkých hodín asi 600 ľudí bez prístrešia. Vtedy zhorel aj mestský a farský archív.

Po prvej svetovej vojne, v roku 1918 sa Podunajské Biskupice stali súčasťou I. Československej republiky. Z Kysúc, Oravy a iných oblastí prichádzali do Biskupíc noví obyvatelia. O necelých 20 rokov vypukla druhá svetová vojna, dodnes najväčší a najrozsiahlejší ozbrojený konflikt v dejinách ľudstva a sumár tejto vojny bol v Biskupiciach ešte smutnejší než prvej. Okrem vojakov slúžiacich v Československej armáde sa obeťami vojny stali aj civilní obyvatelia Biskupíc. Väčšie zmeny v počte obyvateľstva nastali aj medzi r. 1946-1948. Podľa údajov miestnej kroniky „v záujme hospodárskeho oživenia českých zemí“ bolo v roku 1946 násilím odvečených 140 maďarských rodín do Čiech. Ďalším zásahom do života biskupických občanov bola „výmena obyvateľstva medzi Československou republikou a Maďarskom.“ V rámci tejto akcie bolo vysťahovaných 300 maďarských rodín. Z Maďarska sa sem prisťahovalo 160 rodín slovenskej národnosti a 15 rodín slovenského pôvodu z Rumunska a z Juhoslávie. Po týchto zmenách počet obyvateľov zase klesol.

1. januára 1972 pripojili poľnohospodárske mestečko k hlavnému mestu. Postavili sídliská na Medzi jarkami a na Dolných honoch. Pôvodne tri a pol tisícové malé mestečko sa rozrástlo na vyše 25-tisícovú mestskú časť. Jej obyvatelia sú väčšinou slovenskej národnosti. Obyvateľstvo maďarskej národnosti má len 15,5-percentné zastúpenie, ale v menšom počte tu žijú aj Rómovia, Česi, Nemci a príslušníci ďalších národností. Biskupice sa napojili na krvný obeh Bratislavy, na jej dopravu. Sú časťou a súčasťou pracovnej, športovej a kultúrnej

infraštruktúry mesta, čo prináša so sebou veľké výhody, ale aj náročné úlohy pre obyvateľov Podunajských Biskupíc.

1.4.2 Demografické pomery

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je územným samosprávnym a správnym celkom Bratislavy, združuje obyvateľov, ktorí majú na jej území trvalý pobyt. Mestskú časť Bratislava-Podunajské Biskupice podľa počtu obyvateľov v roku 2023 zaraďujeme v rámci Bratislavy na 8. miesto. Najväčšou mestskou časťou Bratislavy z hľadiska počtu obyvateľov je Petržalka. Demografia, demografický potenciál, demografická štruktúra majú široký pojem, ktorý sa odvíja od vplyvov hospodárskeho a sociálneho rozvoja daného územia. Sleduje sa hustota a počet obyvateľstva, dynamika pohybu a vývoja obyvateľov, veková, pohlavná, vzdelanostná, profesijná, národnostná a náboženská štruktúra.

❖ Vývoj počtu obyvateľov

Počet obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice prešiel výraznými zmenami od roku 2011 do 2023. Z celkového počtu 22,381 obyvateľov v roku 2011 sa do roku 2023 zvýšil na 25,550. To predstavuje nárast o 3,169 obyvateľov, čo je približne 14,2% nárast počas 12 rokov.

Roky s najväčšími zmenami:

- 2012: Prvý a jediný významný pokles v počte obyvateľov (-761, -3,52%). Tento pokles mohol byť ovplyvnený ekonomickými faktormi alebo migráciou obyvateľstva.
- 2015: Najvyšší prírastok (1,061, +4,52%). Tento rok sa ukazuje ako prelomový, pričom mohlo dôjsť k rozvoju infraštruktúry alebo zlepšeniu zamestnanosti v oblasti, čo prilákalo nových obyvateľov.
- 2023: Druhý najväčší prírastok (678, +2,65%). To naznačuje, že posledné roky došlo k obnovení expanzii a rastu atraktivity oblasti, pravdepodobne v dôsledku urbanizácie a rozvoja miestnych služieb.

Po roku 2015 bol nárast počtu obyvateľov vo väčšine rokov stabilný, aj keď prírastky sa pohybovali v nižších hodnotách v rokoch 2016, 2018 a 2020. To môže naznačovať stabilizáciu počtu obyvateľov po výraznej expanzii v predchádzajúcom období.

Počas rokov 2016 a 2020 mestská časť zaznamenala veľmi nízky prírastok, s hodnotami 137 (+0,58%) a 99 (+0,40%). Tieto obdobia by si mohli vyžadovať ďalšiu analýzu na určenie dôvodov nízkeho rastu, ako sú možné ekonomické obmedzenia alebo zmeny v migrácii.

Celkový trend ukazuje pozitívny vývoj a rast počtu obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, najmä v posledných rokoch. Očakáva sa, že tento trend bude pokračovať, pokiaľ budú udržiavané priaznivé podmienky pre život, ako sú zamestnanosť, dostupnosť služieb a infraštruktúra. Možné faktory ovplyvňujúce budúci rast zahŕňajú:

- **Urbanizácia:** Pokračujúca expanzia Bratislavy a rastúca atraktivita okrajových mestských častí.
- **Dostupnosť bývania:** Výstavba nových bytových projektov môže prilákať ďalších obyvateľov.

- **Služby a infraštruktúra:** Zlepšenie dopravných spojení a miestnych služieb môže zvýšiť atraktivitu oblasti.

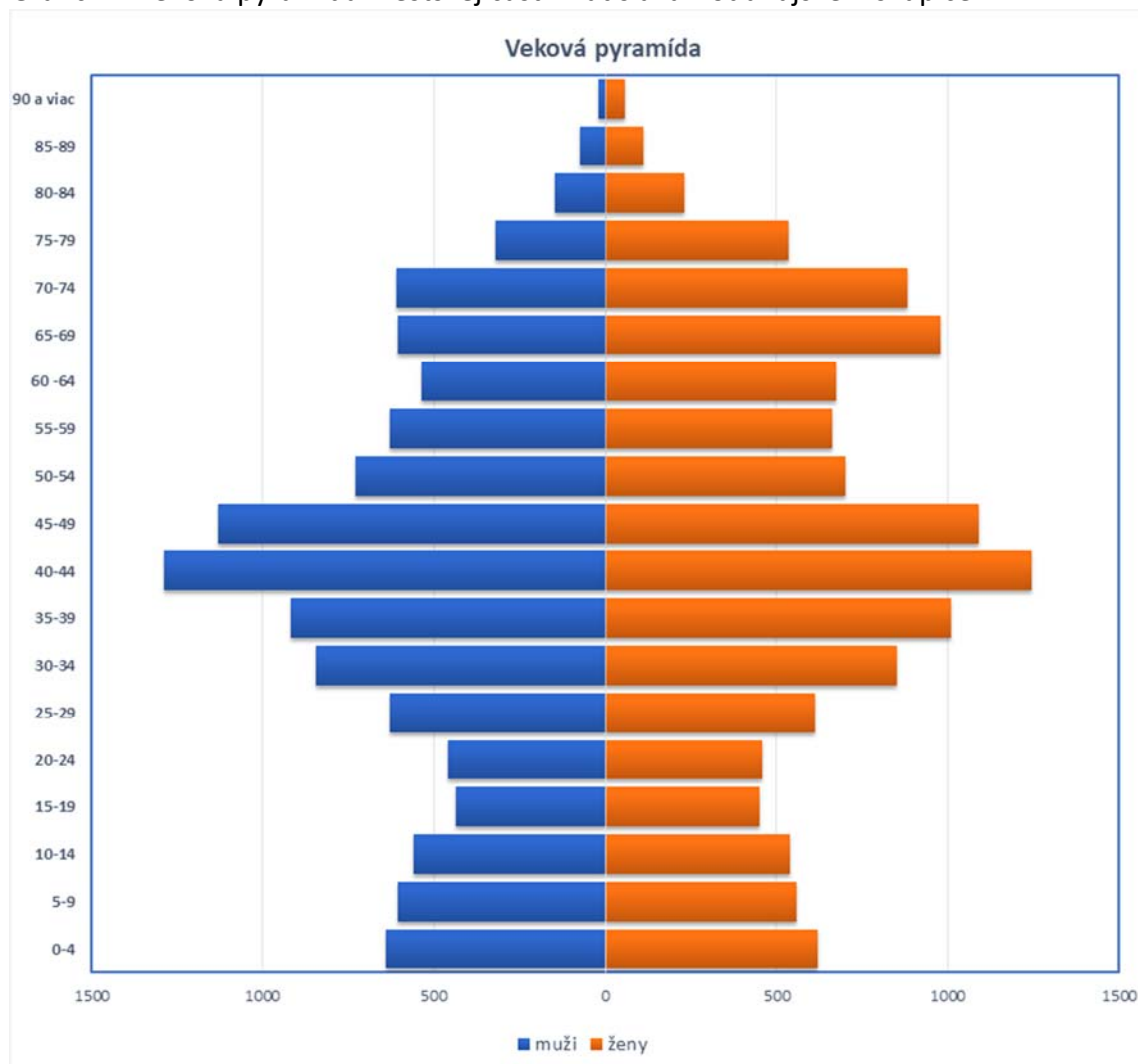
Vzhľadom na aktuálne trendy a faktory je pravdepodobné, že Podunajské Biskupice budú naďalej rásť ako súčasť širšej urbanizácie Bratislavy.

Tabuľka č. 5: Vývoj počtu obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Vývoj počtu obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice			
Rok	Počet obyvateľov	prírastok + / úbytok - absolútne	prírastok + / úbytok v %
2011	22381	-	-
2012	21620	-761	-3,52
2013	22190	570	2,57
2014	22408	218	0,97
2015	23469	1061	4,52
2016	23606	137	0,58
2017	24057	451	1,87
2018	24283	226	0,93
2019	24592	309	1,26
2020	24691	99	0,40
2021	24872	181	0,73
2022	25209	337	1,34
2023	25550	678	2,65

Zdroj: REGOB, 2024

Graf č. 2: Veková pyramída mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

❖ Pohyb obyvateľstva

Prirodzený pohyb obyvateľstva vyjadruje počet narodených (natalita) a zomretých (mortalita) za určité obdobie. Vyjadruje sa buď v absolútnych hodnotách alebo na 1000 obyvateľov (%). V tabuľke č. je vyjadrená natalita (pôrodnosť, predstavuje celkový počet narodených v konkrétnych rokoch), mortalita (úmrtnosť, počet zomretých za konkrétne obdobie) a prirodzený prírastok/úbytok. Ak je počet narodených vyšší ako počet zomretých, jedná sa o prirodzený prírastok, ak je naopak, počet narodených nižší ako počet zomretých, ide o prirodzený úbytok. Za posledné desaťročie bol najvyšší prirodzený prírastok v mestskej časti v roku 2014, keď predstavoval absolútnu hodnotu 74 obyvateľov. Najvyšší prirodzený úbytok bol zistený v roku 2019, kedy mortalita prevyšovala natalitu až o 59 obyvateľov.

Tabuľka č. 6: Prirodzený prírastok/úbytok obyvateľov Podunajských Biskupíc

Prirodzený prírastok / úbytok obyvateľstva			
Rok	Živonarodení	Zomrelí	Prirodzený prírastok/úbytok
2013	223	200	23
2014	238	162	76
2015	233	161	72
2016	232	185	47
2017	141	126	15
2018	276	218	58
2019	264	190	74
2020	217	245	-28
2021	202	261	-59
2022	239	273	-34
2023	166	111	55

Zdroj: REGOB, 2024

Migračný pohyb súvisí so zmenou trvalého bydliska. Znázorňuje počet vysťahovaných (emigrujúcich) a počet prisťahovaných (imigrujúcich) za určité obdobie. Migračný prírastok/úbytok predstavuje rozdiel medzi prisťahovanými a odsťahovanými. Podľa toho, či je tento rozdiel kladný alebo záporný, ide o migračný prírastok alebo úbytok. Najvyšší migračný prírastok bol sledovaný v roku 2015, keď predstavoval hodnotu 254 obyvateľov. Migračný úbytok nastal v štyroch prípadoch a to v rokoch 2019 (-40 obyvateľov) a 2020 (-124 obyvateľov) a v roku 2022 (-15 obyvateľov) a 2023 (-128 obyvateľov).

Tabuľka č. 7: Migračný prírastok/úbytok obyvateľstva

Migračný prírastok / úbytok obyvateľstva			
Rok	Prisťahovaní	Vystáňovaní	Migračný prírastok/úbytok
2013	646	499	147
2014	731	596	135
2015	680	426	254
2016	798	678	120
2017	535	401	134
2018	741	544	197
2019	740	700	-40
2020	506	630	-124
2021	726	629	97
2022	644	659	-15
2023	614	742	-128

Zdroj: REGOB, 2024

Celkový pohyb obyvateľstva je výsledkom prirodzeného a migračného pohybu, prejavuje sa ako globálny prírastok alebo úbytok obyvateľstva. Význam tohto ukazovateľa súvisí so schopnosťou charakterizovať dlhodobý i krátkodobý vývoj populácie a nevyhnutné je aj jeho využitie v prognózach vývoja obyvateľstva. Na zvyšovanie počtu obyvateľov v obci väčšinou vplývajú prisťahovaní obyvatelia. Počet narodených prejavuje skôr klesajúcu tendenciu.

❖ Veková štruktúra

Poproduktívnu zložku obyvateľstva mestskej časti tvorí 19,50 % populácie. V dôsledku nízkeho podielu predproduktívnej zložky obyvateľstva 15,03 % a vysokého podielu produktívneho obyvateľstva (65,47 %), sa však bude v strednodobom výhľade index starnutia zvyšovať. Vysoký index starnutia zaznamenaný za celý Bratislavský samosprávny kraj odzrkadľuje koncentráciu obyvateľov vo vyššom veku aj v mestských častiach.

Tabuľka č. 8: Štruktúra obyvateľstva mestskej časti podľa produktívnych vekových skupín

Štruktúra obyvateľstva mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice podľa produktívnych vekových skupín v roku 2021							
Mestská časť Bratislava - Podunajské Biskupice	Predproduktívny vek (0-14 rokov)		Produktívny vek (15-64 rokov)		Poproduktívny vek (65 + rokov)		Spolu
	Abs.	%	Abs.	%	Abs.	%	
muži	1807	16,14	7604	67,94	1782	15,92	11193
ženy	1720	14,02	7757	63,21	2794	22,77	12271
spolu	3527	15,03	15361	65,47	4576	19,50	23464

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

Veková pyramída

❖ Národnostná štruktúra

Najpočetnejšou národnosťou mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa v roku 2021 podľa sčítania obyvateľov, domov a bytov stala slovenská národnostná skupina, ku ktorej sa hlási 18 739 obyvateľov, čo predstavuje 79,86 % populácie. Národnostná štruktúra v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice ukazuje silnú dominanciu Slovákov, zatiaľ čo maďarská menšina predstavuje druhú najpočetnejšiu skupinu. Zvyšné národnosti sú menej zastúpené, avšak prispievajú k rozmanitosti regionálneho obyvateľstva.

Vzhľadom na vysoký počet obyvateľov s nezistenou národnosťou by mohlo byť prospešné zamerať sa na podporu etnickej rozmanitosti a integráciu menšín. To by mohlo prispieť k sociálnej súdržnosti a kultúrnej výmene v tejto mestskej časti.

Tabuľka č. 9: Národnostná štruktúra obyvateľstva mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Národnostná štruktúra obyvateľstva mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice				
Národnosť	Počet obyvateľov		muži	ženy
	absol.	%		
slovenská	18739	79,86	8736	10003
maďarská	1923	8,20	879	1044
česká	210	0,89	79	131
ukrajinská	57	0,24	21	36
rómska	24	0,10	14	10
rusínska	23	0,10	13	10
bulharská	23	0,10	22	11
čínska	22	0,09	16	6
poľská	20	0,09	12	8
nemecká	19	0,08	11	8
ruská	18	0,08	9	9
srbská	17	0,07	12	5
rumunská	13	0,06	9	4
vietnamská	12	0,05	5	7
moravská	9	0,04	2	7
chorvátska	9	0,04	6	3
rakúska	9	0,04	7	2
talianska	5	0,02	5	
turecká	5	0,02	5	1
židovská	3	0,01	2	1
albánska	3	0,01	3	
grécka	2	0,01	1	1
anglická	2	0,01	2	
francúzska	2	0,01		2
nezistená	2232	9,51	1283	949
iná	57	0,24	46	11
dôverná	6	0,03	3	3
spolu	23464	100,00	11193	12271

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

❖ Náboženská štruktúra

Z hľadiska náboženského zloženia obyvateľstva je najpočetnejšou skupinou populácia s rímskokatolíckym vierovyznaním a zaraďuje sa do tejto skupiny 9963 občanov. V prieskume uviedlo 9194 obyvateľov, že sú bez náboženského vyznania. Treťou najpočetnejšou skupinou je obyvateľstvo, ktoré uviedlo Evanjelickú cirkev augsburského vyznania.

Tabuľka č. 10: Náboženská štruktúra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského vyznania			
Por. č.	Náboženstvo	abs.	%
1	Rímskokatolícka cirkev	9963	42,46
2	Bez náboženského vyznania	9194	39,18
3	Evanielická cirkev augsburského vyznania	746	3,18
4	Gréckokatolícka cirkev na Slovensku (gréckokatolícke)	262	1,12
5	Pravoslávna cirkev na Slovensku (pravoslávne)	132	0,56
6	ad hoc hnutia	123	0,52
7	Reformovaná kresťanská cirkev – Kalvínske	103	0,44
8	Kresťanské zbory na Slovensku	92	0,39
9	Náboženská spoločnosť Jehovovi svedkovia v Slovenskej republike	91	0,39
10	budhizmus	56	0,24
11	ostatné a nepresne určené kresťanské cirkvi	54	0,23
12	islam	35	0,15
13	Apoštolská cirkev na Slovensku	30	0,13
14	Cirkev bratská v Slovenskej republike	20	0,09
15	Starokatolícka cirkev na Slovensku (starokatolícke)	20	0,09
16	Židovská obec na Slovensku (židovské)	15	0,06
17	Evanjelická cirkev metodistická, Slovenská oblasť	14	0,06
18	pohanstvo a prírodné duchovno	12	0,05
19	hinduizmus	7	0,03
20	Cirkev Ježiša Krista Svätých neskorších dní v Slovenskej republike	5	0,02
21	Bratská jednota baptistov v Slovenskej republike (baptistické)	4	0,32
22	Cirkev adventistov siedmeho dňa, Slovenské združenie	3	0,01
23	Cirkev československá husitská na Slovensku	2	0,01
24	iné	91	0,39

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

❖ Vzdelanostná štruktúra

Celková štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania ukazuje rôznorodosť vzdelanostných úrovní. Najvýraznejšie zastúpenie má skupina s úplným stredným vzdelaním (s maturitou) 25,78 %. Druhou najpočetnejšou skupinou sú obyvatelia s dosiahnutým vysokoškolským vzdelaním. Táto skupina dosiahla 23,93 %. Skupina bez školského vzdelania je veľmi malá. Dôležité je aj pozorovanie, že deti vo veku 0-14 rokov predstavujú značný podiel bez ukončeného vzdelania, čo poukazuje na potrebu podporovať vzdelávacie iniciatívy v budúcnosti.

Tabuľka č 11: Vzdelanostná štruktúra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania		
Kategória	Abs.	%
Bez ukončeného vzdelania – osoby vo veku 0-14 rokov	2 548	10,85
Základné vzdelanie	3 053	13,01
Stredné odborné (učňovské) vzdelanie (bez maturity)	3 424	14,59
Úplné stredné vzdelanie (s maturitou)	6 048	25,78
Vyššie odborné vzdelanie	1 299	5,54
Vysokoškolské vzdelanie	5 614	23,93
Bez školského vzdelania – osoby vo veku 15 rokov a viac	63	0,27
Nezistené	1 415	6,03
Spolu	23 464	100

Zdroj: Štatistický úrad SR, 2021

1.4.3 Vzdelávanie

Materské školy

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je zriaďovateľom 3 materských škôl s právnou subjektivitou a s 5 elokovaných pracovísk (EP). Od 1. 7. 2004 zabezpečuje kompetencie vyplývajúce zo zákona NR SR č. 596/2003 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov. V zmysle zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov s platnosťou od 1. 9. 2008 sú materské školy zaradené do sústavy škôl. Od 1. 9. 2009 materské školy zabezpečujú predprimárne vzdelanie prostredníctvom školského vzdelávacieho programu, ktoré dieťa získa absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v materskej škole. Dokladom o absolvovaní predprimárneho vzdelania je osvedčenie.

Tabuľka č.12: Materské školy mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Zoznam materských škôl mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice	
Materská škola	webové sídlo školy
Materská škola - Óvoda, Komárovská 58, Bratislava	https://mskomarovska.edupage.org/
Materská škola Estónska 3, 821 06 Bratislava	https://msestonska.edupage.org/
Materská škola Linzbothova 18, Bratislava	https://mslinzbothova.edupage.org/

Zdroj: MiU Podunajské Biskupice, 2024

V materských školách sa v šk. roku 2024/2025 vzdeláva 818 detí, k septembru 2024 bolo novoprijatých detí 270. Na účely zabezpečovania predškolskej výchovy prevádzkuje mestská časť celkom objektov. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice eviduje vysoký dopyt po kapacitách v materských školách, preto v rámci nového strategického obdobia bude jej zámerom zvyšovanie kapacít v materských školách a taktiež obnova budov materských škôl, zvyšovanie ich energetickej efektívnosti a rekonštrukcie budov a areálov.

Základné školy

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je zriaďovateľom základných škôl s právnou subjektivitou. Od 1. 7. 2004 zabezpečuje kompetencie vyplývajúce zo zákona NR SR č. 596/2003 Z.z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zmien a doplnkov. Počet prijatých detí do základných škôl v mestskej časti k 19. 8. 2024 je 211. Základné školy v mestskej časti prezentuje daná tabuľka. Charakteristika základných škôl je súčasťou prílohy č. 1.

Tabuľka č. 13: Zoznam základných škôl mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Zoznam základných škôl mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice	
Základná škola	webové sídlo školy
Základná škola s materskou školou s VJM – Alapiskola és Óvoda, Vetvárska 7, 821 06 Bratislava	https://zsvetvarba.edupage.org/
Základná škola, Podzáhradná 5233/51, 821 06 Podunajské Biskupice	https://zspodzaba.edupage.org/
Základná škola, Bieloruská 1, 821 06 Bratislava	https://zsbieloruska.edupage.org/
Základná škola, Biskupická 21, 821 06 Bratislava	https://zsbiskupicka.sk/

Zdroj: MiU Podunajské Biskupice, 2024

1.4.4 Podnikateľská štruktúra

Podnikateľské prostredie v mestskej časti a jej okolí: Na území okresu Bratislava II, kam spadá i mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice, sú silne rozvinuté aktivity priemyselnej a stavebnej výroby, pričom okres Bratislava II patrí k najpriemyselnejším oblastiam v rámci celej republiky, kde sú zastúpené podniky celomestského a nadregionálneho významu.

1.4.5 Technická infraštruktúra

Infraštruktúra je podmieňujúcim faktorom ekonomického a sociálneho rozvoja mestskej časti. Je tvorená technickou a sociálnou infraštruktúrou. Technická infraštruktúra je faktorom podmieňujúcim alokáciu firiem a ich prosperitu. Rovnako dôležitý význam má z pohľadu obyvateľov, nakoľko determinuje kvalitu ich života. Nedostatočná technická infraštruktúra obmedzuje rozvoj miest a obcí. Technická infraštruktúra je charakteristická dlhou životnosťou a značnou náročnosťou na investičné zdroje. V rámci jej budovania je potrebné zohľadniť skutočnosť, že je málo mobilná a nie je možné ju prispôsobiť novým podmienkam. Sociálna infraštruktúra je určená na uspokojovanie potrieb obyvateľstva. Jej rozmiestňovanie je spojené so štruktúrou osídlenia, ako aj veľkosťou sídiel. Zameranie a koncentrácia zariadení sociálnej infraštruktúry je priamo spojená s potrebou racionalizovať dostupnosť k nej, stanoviť ich optimálnu kapacitu vo vzťahu k dopytu. Zmenou spoločensko-ekonomického systému došlo k prerozdeleniu za rozvoj a financovanie sociálnej infraštruktúry medzi štátnu správu, miestnu a regionálnu samosprávu a súkromný sektor.

Kanalizácia

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice v súčasnosti nedisponuje komplexne vybudovanou kanalizáciou. Tento nedostatok má vplyv na kvalitu života obyvateľov. Hlavným

problémom pri jej dobudovaní je predovšetkým jej mimoriadne vysoká investičná náročnosť. Pod kanalizáciou, v zmysle zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, rozumieme súbor objektov a zariadení určený na neškodné odvádzanie komunálnych odpadových vôd, splaškových odpadových vôd a priemyselných odpadových vôd a osobitných vôd, v prípade stokovej siete delenej sústavy alebo polodelenej sústavy aj vody z povrchového odtoku vrátane ich čistenia (zákon č. 364/2004 Z.z., (vodný zákon) §2 ods.8). Verejnou kanalizačnou sieťou sú odvádzané odpadové vody vznikajúce ľudskou činnosťou (z domácností, komunálnej sféry, priemyslu a poľnohospodárstva), ako aj zachytené zrážkové vody.

Vodovod

Zásobovanosť obyvateľstva na Slovensku pitnou vodou z verejných vodovodov v porovnaní s okolitými európskymi krajinami je nedostačujúca. Úroveň rozvoja verejných vodovodov je regionálne nerovnomerná, a jedným z rozhodujúcich faktorov je aj nedostatok zdrojov podzemných vôd v pasívnych oblastiach (napr. juh stredného Slovenska a väčšina východného Slovenska). Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice má kompletne pokrytie verejným vodovodom. Verejný vodovod v meste bude jedným z faktorov rozvoja ekonomického, ako aj demografického v meste, nakoľko pitná voda sa stáva strategickou surovinou.

Plynofikácia

V minulosti bola v mestskej časti zrealizovaná plynofikácia. Plynofikácia mala pozitívny vplyv na stav životného prostredia, nakoľko sa znížil podiel popolu zo spaľovania uhlia z komunálneho odpadu. Zemný plyn (ZP) je zo všetkých fosílnych palív pre životné prostredie najpriateľnejší, pretože neprodukuje kyslíčniky síry, pevné častice a emituje aj omnoho menej NO_x a CO₂. Samotná plynofikácia však má vplyv na zmenu zloženia komunálneho odpadu (mierny nárast papiera, plastov a pod.). Prevádzkovateľom je Slovenský plynárenský priemysel, a.s. Bratislava.

Tabuľka č. 14: Technická infraštruktúra Podunajské Biskupice

Technická infraštruktúra	
Vodovod	áno
Kanalizácia	čiastočne
ČOV	nie
Rozvodná sieť plynu	áno
Elektrina, verejné osvetlenie	áno
Telekomunikačná sieť	áno
Mobilný operátor	áno
Internet	áno

Zdroj: Miestny úrad Podunajské Biskupice, 2024

1.4.6 Odpadové hospodárstvo

Nakladanie s odpadmi, zber, prepravu za účelom zhodnotenia a zneškodnenia komunálneho odpadu zabezpečuje hlavné mesto SR Bratislava prostredníctvom spoločnosti OLO, a. s., ktorej je jediným akcionárom. V kompetencii hlavného mesta SR Bratislavy je vytvorenie podmienok na oddelený zber odpadov:

- Odpady z obalov a odpadov z neobalových výrobkov (papier, sklo, plasty, kovy, kompozitné obaly),
- Biologicky rozložiteľný komunálny odpad (komunitné kompostovanie),
- Biologicky rozložiteľný kuchynský odpad z domácnosti,
- Objemný odpad,
- Drobný stavebný odpad,
- Odpad z domácnosti s obsahom škodlivých látok,
- Elektroodpad z domácnosti,
- Batérie a akumulátory,
- Vyradené lieky.

V zmysle prijatého všeobecne záväzného nariadenia hlavného mesta SR Bratislavy o nakladaní s komunálnymi odpadmi v mestskej časti bol zavedený vrecový systém zberu triedeného odpadu - papiera a plastov v zástavbe rodinných domov. Zber vytriedeného skla je zabezpečený cez zberné hniezda. V mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice v zástavbe rodinných domov sa nachádza sedem zberných hniezd, kde sú umiestnené kontajnery na sklo, ktoré sa v pravidelných intervaloch vyprázdňujú.

Bytové domy majú zriadené kontajnerové stanovišťa, kde sa nachádzajú nádoby na zmesový komunálny odpad (čierna nádoba) a nádoby na triedený zber, tzv. trojkombináciou (žltá nádoba – plast, kovový obal a nápojové kartóny, modrá nádoba – papier, zelená nádoba – sklo, hnedá nádoba – biologicky rozložiteľný kuchynský odpad)

Dokumenty, ktoré sú určené pre informovanie verejnosti:

- všetky informácie o predchádzaní vzniku odpadov a správnom triedení odpadov na území Bratislavy sú zhrnuté v komplexnom dokumente Alchýmia odpadov
- všetky miesta, ktoré súvisia s obehovým hospodárstvom (opravovne, požičovne, zberné dvory...) v meste Bratislava, sú zhrnuté v Cirkulárnej mape Bratislavy

V spolupráci s Magistrátom hlavného mesta SR Bratislava vykonáva mestská časť zber nebezpečných odpadov s obsahom škodlivín a so spoločnosťou Envidom zber nepotrebných elektrospotrebičov priamo od obyvateľov.

Každoročne mestská časť na jar a na jeseň vykonáva zber veľkorozmerného odpadu z domácnosti. Priemerne ročne pristaví 90 ks veľkokapacitných kontajnerov s kapacitou 7m³ a odvezie 120 t odpadu.

Obyvatelia mestskej časti môžu celoročne využiť zberné dvory:

- Zberný dvor OLO a. s., Stará Ivanska cesta 2 - určený je pre pôvodcov komunálneho odpadu – fyzické osoby – nepodnikateľov, ktorí sú zapojení do systému množstvového zberu komunálneho odpadu v Bratislave.
- A-Z STAV, s.r.o. - obyvatelia mestskej časti, ktorí sa preukážu adresou trvalého bydliska, môžu do 300 kg odovzdať papier, sklo, plasty, objemný odpad a biologicky rozložiteľný odpad zo záhrad (konáre, trávku, listie). Množstvá odpadu nad limit a stavebný odpad sú odobraté za poplatok. Zhodnocovanie odpadu nie je určené pre odpad vznikajúci pri výkone podnikateľskej činnosti od fyzických resp. právnických osôb podnikajúcich v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Mestská časť zodpovedá za čistotu a poriadok na verejných priestranstvách na pozemkoch zverených mestskej časti a na cestách III. a IV. triedy.

Mestská časť Podunajské Biskupice je okrajovou mestskou časťou, preto je často cieľom, kde sa ľudia zbavia nepotrebného odpadu a vytvárajú tak nelegálne skládky. Mestská časť, ak je Okresným úradom Bratislava určená ako povinná, tieto skládky likviduje. Ako najviac znečistené sa nám javia oblasti Lieskovská cesta, Jegenešská ulica, Hydinárska ulica, Vinohradnícka ulica.

1.4.7 Sociálna infraštruktúra

V mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa nachádza Dom dôchodcov Gérium, Zariadenie pre seniorov, je zariadenie sociálnych služieb s celomestskou pôsobnosťou. Od roku 2002 je zriaďovateľom Hlavné mesto SR Bratislava. Zariadenie pre seniorov sídli na ulici Pri trati 47, Bratislava – Podunajské Biskupice. Zariadenie pre seniorov má kapacitu 50 miest. Klienti sú tu umiestnení v 6-tich dvojposteľových a v 38-ich jednoposteľových izbách. Okrem ubytovacích priestorov pre občanov sa v zariadení pre seniorov nachádzajú kancelárie, ambulancia lekára, rehabilitačné miestnosti s veľmi dobrým vybavením modernou rehabilitačnou technikou a pomôckami, práčovne, jedálne, spoločenské miestnosti s knižnicou a atď. V zariadení pre seniorov sa poskytuje sociálna služba: fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby v zmysle zákona o sociálnych službách č.448/2008 Z.z. alebo fyzickej osobe, ktorá dovŕšila dôchodkový vek a poskytovanie sociálnej služby v tomto zariadení potrebuje z iných vážnych dôvodov. Služby sa poskytujú občanom na základe zmluvy o poskytovaní sociálnej služby uzatvorenej medzi Gerium a umiestneným občanom. Formou sociálnej služby v zariadení pre seniorov je celoročná pobytová sociálna služba.

Na Učiteľskej ulici v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa nachádza Centrum pre rodiny a deti - Bratislavská.

Detský domov Bratislava vznikol v roku 1996 transformáciou klasického internátneho typu detského domova Krásna Hôrka. Zmenou lokality “ z bratislavských Kramárov do Podunajských Biskupíc “ zmenil aj organizačnú štruktúru aj spôsob práce s deťmi. Vznikol jeden z prvých detských domovov s rodinným typom výchovy. Snahou detského domova je poskytnúť dieťaťu také prostredie, v ktorom môže získať a osvojiť si maximum pracovných a sociálnych zručností aké získava dieťa vyrastajúce v prirodzenom rodinnom prostredí.

Od 01.01.2019 Detský domov Bratislava bol v zmysle zákona premenovaný na Centrum pre deti a rodiny Bratislava – Učiteľská.

Na území mestskej časti je novo vzniknuté zariadenie pre seniorov, ktoré začne poskytovať služby od 1.1.2025, ale už prijíma žiadosti o poskytovanie sociálnej služby.

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice v zmysle Zákona o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov poskytuje dve sociálne služby, opatrovateľskú službu a službu v dennom centre. Bližšie informácie sú zverejnené na stránke <https://www.biskupice.sk/miestny-urad/oddelenie-socialnych-veci-zdravotnictva-a-bytovej-politiky/popis-oddelenia/> a https://www.biskupice.sk/e_download.php?file=data/editor/342sk_2.pdf&original=Podmienky%20kvality%20poskytovanej%20soc.%20slu%C5%BEby%20-%20Denn%C3%A9%20centrum.pdf

1.4.8 Zdravotná infraštruktúra

Vplyv na kvalitu poskytovanej zdravotnej starostlivosti majú v mestskej časti umiestnené zdravotné strediská, ako aj Špecializovaná nemocnica Podunajské Biskupice, v ktorej sa nachádzajú nasledovné oddelenia:

- Rádiologická klinika LF UK a UNB

- Oddelenie fyziatrie, balneológie a liečebnej rehabilitácie

- Oddelenie dlhodobo chorých

- Krvná banka

Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice má zverené do správy dve neštátne zdravotné strediská:

- Zdravotné stredisko na Lotyšskej ulici

- Zdravotné stredisko na Učiteľskej ulici

V mestskej časti je dostačujúci počet lekární, čo pokrýva nároky všetkých obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

1.4.9 Kultúra, šport, média

Správa mestskej časti je zabezpečovaná **miestnym úradom**, ktorý v súčasnosti sídli v budove na Trojičnom námestí č. 11 a budove na Žiackej ulici č.2. Tieto priestory sú vyhovujúce z hľadiska kvality poskytovaných služieb, ale v budúcnosti by bolo vítané ich kapacity rozšíriť rekonštrukciou podkrovných priestorov a vybudovaním kancelárskych priestorov.

Kultúrny život je podmienený prítomnosťou miestneho **Domu kultúry Vetvár**. Budova bola postavená v 18. storočí, patrila k bývalému barokovému kaštieľu Ormosdyovcov. Do konca 19. storočia slúžila ako konská maštaľ. Neskôr bola budova viackrát prestavaná. Vďaka jej veľkému priestoru sa stala kultúrnym domom mestskej časti. Kultúrny dom je využívaný na rôzne zábavy, kultúrno-spoločenské podujatia, trhy a komerčný prenájom v rámci osláv a iných kultúrnych činností. Spoločenské, kultúrne a politické organizácie pôsobiace v mestskej časti majú prednostné právo na pridelenie termínu plesu. Na charitatívne účely sú priestory Domu kultúry Vetvár poskytované bezplatne. Rovnako bezplatne môžu využívať priestory kultúrnych domov školy na školské podujatia, politické strany a poslanecké kluby na rokovania a členské schôdze, krúžky a kurzy za predpokladu, že umelecká a osvetová činnosť

je poskytovaná bezplatne pre frekventantov krúžkov a kurzov. Dom kultúry využívajú hlavne: Matica slovenská, CSEMADOK, Zväz záhradkárov, Združenie urbárikov, skauti, tanečné súbory, základné a materské školy, poslanecké kluby, ako aj fyzické a právnické osoby na rôzne podujatia, či už spoločenské alebo rodinné. Kapacita kultúrneho domu je 200 miest na sedenie a jeho súčasný technický stav je vyhovujúci, ale podmienený budúcou rekonštrukciou celého objektu. Očakávaným dopadom po rekonštrukcii kultúrneho domu je zvýšenie záujmu o organizovanie rôznych podujatí a osláv v mestskej časti.

Miestna knižnica Bratislava-Podunajské Biskupice, Latorická 4, so svojou pobočkou na Biskupickej 1, je súčasťou Oddelenia kultúry a športu mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice. Knižnica ponúka voľný výber beletrie a náučnej literatúry pre deti a dospelých. Pre čitateľov je k dispozícii online katalóg a možnosť rezervácie kníh na stránke <https://pbiskupice.biblib.sk>.

Tabuľka č. 15: Organizácie podporované mestskou časťou Bratislava – Podunajské Biskupice

Poradové číslo	Názov organizácie	Popis podporovaných činností organizácie
1	Spoje BA - Stolný tenis	Podpora stolného tenisu v našej mestskej časti
2	Športový klub polície BA	Školské krúžky + ŠKP Podunajské Biskupice
3	BOX club Slovakia BA	Prenájom tréningových priestorov ZŠ Podzáhradná 51 na rok 2024
5	Plavecký klub Poseidon	Nech sa každé dieťa naučí plávať! Podporte našu misiu!
6	Akti-VITA-lita	Rodinný športový festival
7	Mladý hokejbalista	Mladý hokejbalista 2024
8	Spoje FC - futbal	Dotácia na futbal /bez názvu
9	DA & FA	Športovo - pohybové aktivity pre deti
10	Karate klub Willo	Všeobecná pohybová príprava s prvkami karate
11	Šport komplex Relax	Pohybkovo
12	Združenie ANO 14	Garden party
13	Podpor šport 13	Biskupická baseballová školská liga
14	o.z. Šinter	Lopty pre šintrov
15	Sun Dance Academy, o.z.	Tanec deťom - kurz spol. tancov pre 9.ročník ZŠ v Pod. Biskupiciach

16	Golden Boys	Rozvoj hokejbalu v Podunajských Biskupiciach
17	Baseballový klub Apollo BA	Tréningový a zápasový materiál BK Apollo
19	BERACHA o.z.	Farský deň - Symfónia slova a tvorivé popoludnie
20	Csemadok základná organizácia PB	Klub mladých rodín - Slniečko - tvorivé dielne, spoločné aktivity
21	Jumping Joe	Korčuľovanie pre školy a škôlky
22	Sportinstitute, o.z.	Bezplatný plavecký výcvik pre ZŠ PB v rámci hodín TV

Zdroj: MiÚ, 2024

1.5 SWOT analýza

SWOT analýza je jedným z hlavných a kľúčových faktorov pri vypracovávaní strategického dokumentu Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, ako aj pri spracovaní a vypracovávaní strategických dokumentov všetkých miest a obcí.

S- silné stránky (STRENGTHS)

W – slabé stránky (WEAKNESSES)

O- príležitosti (OPPORTUNITIES)

T – ohrozenia (THREATS)

SWOT analýza je nástrojom pre celkovú analýzu vnútorných a vonkajších faktorov, ktorá kombinuje dve analýzy S – W a O – T. Cieľom SWOT analýzy je posúdiť vnútorné predpoklady celkového regiónu pre dosiahnutie konkrétneho rozvojového zámeru a podrobiť analýze aj vonkajšie príležitosti a ohrozenia, ktoré sú ovplyvňované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci mestskej časti Podunajské Biskupice, ako aj príľahlých obcí a mestských častí Bratislavy, ktoré sú súčasťou kultúrno-historických, sociálnych, hospodárskych a environmentálnych väzieb. Na základe tejto analýzy môžeme určiť vývoj rozvoja mestskej časti Podunajské Biskupice.

B. Borecký (2000) v súvislosti s metodikou SWOT uvádza aj kombinácie vnútorných a vonkajších faktorov, ktoré vytvárajú sadu „rovníc“, ktoré predstavujú jednoduchú typológiu prevládajúcich zložiek SWOT analýzy:

- silná stránka + príležitosť = expanzia
- silná stránka + hrozba = aktívna obrana
- slabá stránka + príležitosť = adaptácia
- slabá stránka + hrozba = ústup (pasívna obrana)

Borecký, D. (2000): Program sociálneho a ekonomického rozvoje obce (PSERO). Kandidátska dizertačná práca, PdF Masarykovy Univerzity, Brno, s.168

Tabuľka č. 16: SWOT analýza mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

Silné stránky - Strengths	Slabé stránky - Weaknesses
1. veľmi pozitívna geografická poloha	1. zlý stav miestnych komunikácií a chodníkov
2. bezprostredná blízkosť štátnej hranice s Maďarskom a Rakúskom	2. výrazné starnutie populácie - nárast počtu 65 - ročných a starších osôb (+ nárast počtu osôb s odkázanosťou na pomoc iných ľudí – blízkych alebo absencia formálnych opatrovateľských služieb)
3. vysoký podiel priemyselnej výroby na celkovej výrobe	3. energetická náročnosť verejných budov
4. rozvinuté služby a obchod	4. nedobudovaná kanalizačná sieť
5. lokalizácia významného strategického podniku v regióne	5. nedostatočné sociálne služby v mestskej časti
6. rozširujúca sa podnikateľská sféra so zameraním na vysokú pridanú hodnotu	6. nedostatočná ponuka aktivít cestovného ruchu a trávenia voľného času
7. atraktivita mestskej časti pre zahraničných investorov	7. nedostatočné športové vyžitie pre občanov
8. ľahká dopravná dostupnosť	8. nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov
9. významná dopravná poloha v rámci Slovenskej republiky, blízkosť vnútroštátnych a medzinárodných dopravných koridorov	9. technická opotrebovanosť školských budov
10. výhodná geografická poloha pre rozvoj cestovného ruchu a cezhraničnej spolupráce	10. . nedostatočné opatrenia v boji proti extrémnym teplotám
11. vyvážená lokalizácia školských zariadení	11. nízka bezbariérovosť
12. vysoká úroveň škôl a odbornosť pedagogických zamestnancov	12. čierne skládky odpadu, vraky stojace na parkoviskách
13. blízkosť chránených území, zachované prírodné prostredie	13. nepostačujúce množstvo parkovacích miest
14. organizovanie tradičných a kultúrnych podujatí	14. nedostatočné odvádzanie dažďových vôd
Príležitosti - Opportunities	Ohrozenia - Threats
1. využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov	1. nedostatok parkovacích miest

2. rozvoj turistiky a cestovného ruchu v súvislosti s blízkosťou chránených území	2. vysoká finančná náročnosť prevádzky verejných budov a budov vo vlastníctve mestskej časti
3. Hlavné mesto ako vyhľadávané centrum cestovného ruchu	3. nedostatočná podpora malého a stredného podnikania
4. vybudovanie kanalizačnej siete	4. zvyšovanie daňového zaťaženia podnikateľov
5. vybudovanie chodníkov	5. časté a neprehľadné zmeny legislatívy
6. zníženie energetickej náročnosti verejných budov	6. administratívna náročnosť získavania finančných zdrojov z prostriedkov EÚ
7. zlepšenie environmentálneho povedomia občanov	7. obmedzený prístup k štrukturálnym fondom pre BSK
8. vytváranie podmienok pre skvalitňovanie duševného a psychického zdravia podporou voľnočasových aktivít pre deti a dospelých	8. neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov
9. organizovanie školení pre seniorov v oblasti digitálnych technológií	9. pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám
10. vyťaženie z polohy mestskej časti na cezhraničnú spoluprácu	10. klimatické zmeny, prívalové dažde, extrémne teploty, suchá
11. možnosti rozširovania kapacít školských zariadení	11. nemožnosť predvídania geopolitickej situácie a následného príchodu vojnových, ekonomický utečencov
12. ochota budovania bezbariérových prístupov a inkluzívneho vzdelávania	12. ohrozenie zdravia a života občanov globálnou zdravotníckou pandémiou

Zdroj: Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice, 2024

Strategický prístup mestskej časti by sa mal vyvíjať podľa vykonanej analýzy, podľa zmysľania a rozhodnutia vedenia mestskej časti, ako aj záujmov a potrieb miestnych obyvateľov nasledovne:

- V úvodných aktivitách sa sústrediť na zabezpečenie technickej a projektovej dokumentácie pre svoje investičné zámery
- Získať prehľad o alternatívnych možnostiach financovania, resp. mať informácie o predikcii termínov výziev pre čerpanie externých zdrojov (ŠR, EÚ, BSK, Magistrát a i.). K uvedenému posluži členstvo obce v združeníach, kde prebiehajú pri stretnutiach výmeny skúseností a spoločné zasadania navštevujú aj externý odborníci usmerňujúcich zástupcov verejnej správy vo svojich činnostiach, povinnostiach a kompetenciách.
- Zabezpečiť si odborné ľudské zdroje, prípadne aj externé firmy či osoby, ktoré by sa spoluprácou podieľali na dosahovaní zámerov mestskej časti (konzultácie, poradenstvo, projektová činnosť, územnoplánovacia a technická podpora a i.).
- Priebežne zotrvať pri zvyknutých aktivitách týkajúcich sa organizovania kultúrnych a športových udalostí, ako aj ochrana pred živelnými udalosťami z titulu prítomnosti rieky Dunaj, zároveň udržiavať, prípadne zveľaďovať verejné priestory, parky a samotné životné prostredie.

Budúci vývoj mestskej časti závisí predovšetkým od aktívneho prístupu samosprávy pri riešení problémov a navrhovaní stratégie rozvoja. Predstavitelia samosprávy sa však pokúsia v plnej miere vyvinúť snahy o to, aby ich rozvojové plány uspeli a mestská časť sa sústredila najmä na elimináciu kľúčových disparít, ako aj na využitie najvýznamnejších faktorov rozvoja. Do budúcnosti predpokladáme pri správnom využití tohto potenciálu ďalší migračný i prirodzený prírastok obyvateľstva, novú udržateľnú výstavbu s ohľadom na životné prostredie a záujmy všetkých obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, a tiež rozvoj služieb a občianskej a technickej vybavenosti. Takýto vývoj počíta s využívaním finančných prostriedkov z vonkajších zdrojov, ako aj s využitím endogénneho potenciálu mestskej časti samotnej.

1.6 STEEP analýza

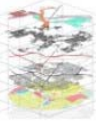
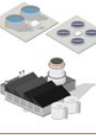
Okrem metódy SWOT, ktorá hodnotí vonkajšie a vnútorné faktory a na ich základe formuluje hlavné disparity a faktory rozvoja, sa v praxi používa aj STEEP analýza. Táto metóda hodnotí iba vonkajšie faktory (faktory globálneho prostredia) v týchto segmentoch: sociálne, technologické, ekonomické, ekologické, politické faktory a faktory hodnôt obyvateľstva, pracovníkov samosprávy, podnikateľov v obci a ďalších zúčastnených strán. V prípade mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice boli identifikované nasledujúce faktory globálneho prostredia, ktoré ovplyvňujú budúci rozvoj MČ.

Tabuľka č. 17: STEEP analýza (analýza vonkajšieho prostredia) mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice

STEER analýza					
Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Zmeny populácie (prirodzený a migračný prírastok/úbytok)	Úroveň technológie poskytovateľa	Kontakt s obyvateľmi skrz technológie	Dopad aktivít obyvateľstva, samosprávy a podnikateľov v MČ na ŽP	Politika vlády v oblasti samosprávy	Tímová spolupráca – ochota obyvateľov konštruktívne sa zapájať do vecí verejných
Zmeny postojov a správania obyvateľov	Dostupná technológia a využívaná technológia na MiÚ	Výdavky plánované pri rozpočtovaní	Udržiateľnosť, možnosti obnovy a tvorby ŽP	Legislatíva EÚ, národná legislatíva	Ochota pracovníkov samosprávy a ďalších relevantných úradov brať do úvahy návrhy občanov a spolupracovať s nimi
Zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Náhle nevyhnutné a neplánované výdavky	Politika ŽP, recyklácia, nakladanie s odpadmi, energetická efektívnosť	Zmena vlády ako výsledok parlamentných volieb	Organizačná kultúra
Životný štýl obyvateľstva	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Príchod nových podnikateľov do MČ	Podpora tvorby a ochrany ŽP zo strany samosprávy, vlády SR a EÚ	Zmena miestneho zastupiteľstva ako výsledok komunálnych volieb	Osobné hodnoty obyvateľov, pracovníkov samosprávy, podnikateľov v MČ

Zdroj: Vlastné spracovanie, 2024

Prehľad kompetencií MČ-PODUNAJSKÉ BISKUPICE

Oblasť	Agenda	
 Miestny úrad	- Tvorba návrhu miestneho rozpočtu (miestne dane a poplatky, príspevkové a rozpočtové organizácie, udeľovanie dotácií) - Správa majetku mestskej časti – predaj a prenájom majetku - Osvedčovanie podpisov a listín - Povolenie ohňostrojov - Vydávanie rybárskych listkov	- Vydávanie povolenia na zriadenie trhového miesta, správa trhoviska a dohľad nad dodržiavaním trhového poriadku - Vybavovanie sťažností - Vydávanie parkovacích povolení - Hospodárska mobilizácia v čase krízy
 Matrika a register obyvateľov	- Evidencia narodenia, sobášov, úmrtí - Zmena mena alebo priezviska - Príhlásenie na / odhlásenie z trvalého pobytu	- Príhlásenie na / odhlásenie z prechodného pobytu - Oznámenie o skončení trvalého pobytu na území SR - Ohlásenie pobytu v zahraničí
 Voľby	- Organizácia voľieb do NR SR, voľby prezidenta SR, voľieb do Európskeho parlamentu, voľieb do samosprávnych krajov, voľieb do orgánov samosprávy obcí - Určenie volebných obvodov pre voľbu poslancov do obecného / mestského / miestneho zastupiteľstva	- Organizácia vykonania referenda - Určenie volebných okrskov a volebných miestností - Vyhradenie miest pre volebné plagáty a nosiče informácií - Úschova volebných dokumentov
 Územné plánovanie a stavebný poriadok	- Vedenie územného konania a vydávanie územného rozhodnutia - Vedenie stavebného konania a vydávanie stavebného povolenia na stavby - Nariadenie obstarania dokumentácie skutočného realizovania stavby alebo zjednodušenej dokumentácie - Vedenie kolaudačného konania a vydávanie kolaudačného rozhodnutia na stavby - Povoľovanie drobných stavieb, stavebných úprav, udržiavacích prác	- Povoľovanie terénnych úprav - Povoľovanie informačných, reklamných a propagačných zariadení - Povoľovanie alebo nariadenie na odstránenie stavieb alebo ich zmien - Prerokovanie priestupkov a správnych deliktov, rozhodnutie o pokute - Rozhodnutia o opatreniach na susednom pozemku alebo stavbe - Výkon štátneho stavebného dohľadu, nariadenia skúšok stavby, prešetrenie petícií a sťažností
 Bytová politika	- Program rozvoja bývania a Programy obnovy bytového fondu (výstavba a rekonštrukcia obecných nájomných domov) - Prídeľovanie voľných mestských nájomných bytov žiadateľom	- Poskytovanie informácií o možnostiach podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) - Prijímanie žiadostí o podporu zo ŠFRB a ďalšia administrácia
 Sociálne služby a sociálno-právna ochrana detí	- Tvorba komunitného plánu sociálnych služieb a podpora komunitného rozvoja - Poskytovanie terénnej sociálnej práce - Poskytovanie príspevkov neverejným poskytovateľom sociálnych služieb - Vydávanie posudkov a rozhodnutí o odkázanosti na sociálnu službu - Opatrenia zamerané na predchádzanie vzniku porúch psychického vývinu, fyzického vývinu a sociálneho vývinu detí a plnoletých osôb	- Poskytuje osobu, ktorá sa osobne stará o dieťa, príspevok na dopravu do zariadenia - Poskytuje informácie osobe, ktorá má záujem stať sa pestúnom alebo osvojiteľom, na podanie žiadosti o zapísanie do zoznamu žiadateľov a o subjektoch vykonávajúcich prípravu na náhradnú rodinnú starostlivosť - Poskytuje pomoc dieťaťu v naliehavých prípadoch - Poskytuje pomoc mladému dospelému po skončení náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti a ústavnej starostlivosti pri zabezpečení bývania a zamestnania
 Kultúra a šport	- Zriaďovanie knižníc - Poskytovanie dotácií na kultúrno-spoločenské podujatia a športové podujatia - Organizácia kultúrno-osvetovej činnosti a kultúrno-spoločenských podujatí	- Zriaďovanie športových zariadení - Poskytovanie dotácií záujmovým združeniam a športovým klubom
 Školstvo	✔ Mestská časť zriaďuje a spravuje: - Materské školy a základné školy, - Centrá voľného času, - Jazykové školy pri ZŠ, školské jedálne, školské kluby detí a strediská záujmovej činnosti, - Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami a detí a žiakov s mimořádnym nadaním - Prerokuje s radou školy a s riaditeľom školy alebo školského zariadenia koncepciu rozvoja školy alebo školského zariadenia	✗ Mestská časť nezriaďuje a nespravuje: - Stredné odborné školy - Gymnázia - Konzervatória - Praktické školy - Stredné odborné učilišťa - Vysoké školy a univerzity - základné umelecké školy - Školské internáty
 Doprava	✔ Mestská časť buduje a spravuje: - Miestne a účelové komunikácie (III a IV. trieda) - Chodníky, pešie zóny, námestia - Cyklochodníky - Dopravné značenie na komunikáciách, ktoré spravuje	✗ Mestská časť nemá kompetencie v témach: - Diaľnice a rýchlostné cesty (NDS) - Cesty I. triedy (Slovenská správa ciest) - Cesty II. a III. triedy (VÚC, Mesto) - Regionálna autobusová doprava - Železničná doprava - Letecká a vodná doprava
 Odpadové hospodárstvo	✔ - Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom - Oddelený zber elektroodpadu z domácností - Monitoring, odstraňovanie nelegálnych skládok odpadu - Jarný a jesenný zber nadrozmerneho odpadu	✗ - Nebezpečný odpad - Priemyselný odpad - Zabezpečenie separovaného zberu papiera, plastov, kovov, skla a BRO - Zriaďovanie zberného dvoru
 Technická infraštruktúra – voda, energia	✔ Koncepcia tepelnej energetiky – povolenie výstavby tepelných zariadení	✗ - Distribúcia elektrickej energie - Distribúcia plynu - Distribúcia tepla - Zabezpečenie zásobovania pitnou vodou - Zabezpečenie odvádzania a zneškodňovania odpadovej vody verejnou kanalizáciou alebo výprázdňovaním
 Verejné priestranstvá a ochrana zdravia	✔ - Údržba verejných priestranstiev a verejnej zelene - Obmedzenie/ zákaz fajčenia na verejných priestranstvách - Zákaz požívania alkoholických nápojov na verejných priestranstvách - Zdravotnícke zariadenie – poliklinika (ak je samospráva zriaďovateľom)	✗ - Nemocnice (ak nie je samospráva zriaďovateľom) - Záchraná zdravotná služba - Zriadenie a prevádzka pohrebísk - Monitoring hluku - Monitoring kvality vody na kúpanie
 Ochrana zdravia a životného prostredia	✔ - Ochrana pred povodňami - Prevenca pred požiarimi - Povolenie malých zdrojov znečistenia ovzdušia - Vymedzenie zóny s obmedzením mobilných zdrojov znečistenia - Povolenie výrubu zelene a náhradnej výsadby	✗ - Národné parky - CHKO – chránené krajinné oblasti - Prírodné rezervácie - Prírodné pamiatky - Chránené vtáčie územie - Chránené krajinné prvky

2 STRATEGICKÁ ČASŤ

Strategická časť obsahuje stratégiu rozvoja mestskej časti pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné ciele a priority rozvoja mestskej časti pri rešpektovaní princípov regionálnej politiky v záujme dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia.

Zámerom tejto kapitoly je identifikácia prioritných rozvojových oblastí mestskej časti a zároveň stanovenie strategických cieľov, priorít a opatrení predstavujúcich rozvojovú stratégiu mestskej časti nadväzujúcu na výsledky komplexného auditu rozvojového potenciálu záujmového územia, na SWOT analýzu a na strategické programové dokumenty týkajúce sa riešeného územia (aktuálne strategické dokumenty na programové obdobie 2021 – 2027 na úrovni Európskej únie, na úrovni Slovenskej republiky, na úrovni Bratislavského samosprávneho kraja, napr. Partnerská dohoda Slovenskej republiky na roky 2021 – 2027, Vízia a stratégia rozvoja Slovenska do roku 2030 – dlhodobá stratégia udržateľného rozvoja Slovenskej republiky – Slovensko 2030, Národná stratégia regionálneho rozvoja SR [schválená uznesením Vlády SR č.222 zo 14. Mája 2014], Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001 [KURS2001] v znení Zmien a doplnkov č. 1 KURS 2011, Stratégia adaptácie Slovenskej republiky na zmenu klímy, Nízkouhlíková stratégia rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030 s výhľadom do roku 2050, Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky, Strategický plán Spoločnej poľnohospodárskej politiky na roky 2023 – 2027, Program Slovensko 2021 – 2027, Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030, Programom hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030, Konceptiou rozvoja sociálnych služieb v regióne Bratislavského samosprávneho kraja na roky 2024 – 2030, Územným plánom hlavného mesta SR Bratislavy (2007) – Zmeny a doplnky č.1 Územného plánu hlavného mesta SR Bratislavy (2009), Stratégiou rozvoja cyklotrás a cyklodopravy v BSK na roky 2021 – 2027, Konceptia rozvoja cestovného ruchu v Bratislavskom kraji do roku 2030, Konceptiou rozvoja stredného školstva v Bratislavskom samosprávnom kraji na roky 2021 – 2027, Regionálnou inovačnou stratégiou BSK na roky 2023 – 2026 atď.

Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce nasledovne v §8:

- 1) Program rozvoja mesta/obce/mestskej časti je strednodobý rozvojový dokument, ktorý je vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v národnej stratégii a zohľadňuje ciele a priority ustanovené v programe rozvoja vyššieho územného celku, na území ktorého sa mestská časť nachádza, a je vypracovaný podľa záväznej časti územnoplánovacej dokumentácie mesta/obce/mestskej časti.
- 2) Vypracovanie programu rozvoja mestskej časti zabezpečuje mestská časť pri uplatnení partnerstva.
- 3) Program rozvoja mestskej časti vytvorený v rámci partnerstva pozostáva z:
 - a) analytickej časti, ktorá obsahuje komplexné hodnotenie a analýzu východiskovej situácie mestskej časti, odhad jej budúceho vývoja, možné riziká a ohrozenia vo väzbe na existujúce stratégie a koncepcie a využívanie vnútorného potenciálu územia, jeho limitov a rozvoja, definovanie podmienok udržateľného rozvoja mestskej časti,

- b) strategickej časti, ktorá obsahuje stratégiu rozvoja mestskej časti pri zohľadnení jej vnútorných špecifik a určí hlavné smery, priority a ciele rozvoja mestskej časti rešpektovaním princípov regionálnej politiky s cieľom dosiahnutia vyváženého udržateľného rozvoja územia
 - c) programovej časti, ktorá obsahuje najmä zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti,
 - d) realizačnej časti, ktorá je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mestskej časti s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mestskej časti formou akčných plánov,
 - e) a finančnej časti, ktorá obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnej a organizačnej stránky realizácie programu rozvoja mestskej časti.
- 4) Aktualizácia programu rozvoja mestskej časti sa vypracúva podľa potreby.
 - 5) Program rozvoja mestskej časti a jeho aktualizáciu schvaľuje miestne zastupiteľstvo.
 - 6) Schválenie programu rozvoja mestskej časti a príslušnej územnoplánovacej dokumentácie, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis, je podmienkou na predloženie žiadosti mestskej časti o poskytnutie dotácie zo štátneho rozpočtu a z doplnkových zdrojov podľa § 4 ods. 2.

Pôsobnosť miest/obcí/mestských častí pri podpore regionálneho rozvoja zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja definuje nasledovne v § 12:

Mesto/obec/mestská časť vo svojej pôsobnosti na účely podpory regionálneho rozvoja

- a) analyzuje a hodnotí úroveň rozvoja svojho územia a jeho častí, zabezpečuje jeho trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj,
- b) zabezpečuje a koordinuje vypracovanie a realizáciu programu rozvoja mesta/obce/mestskej časti alebo spoločného programu rozvoja mestskej časti, pravidelne ho monitoruje a každoročne do 31. mája zasiela príslušnému vyššiemu územnému celku správu o jeho plnení a zabezpečuje súlad programu rozvoja mestskej časti alebo spoločného programu rozvoja obcí s územnoplánovacou dokumentáciou, ak jej spracovanie vyžaduje osobitný predpis,
- c) spolupracuje s vyšším územným celkom, na území ktorého sa mesto/obec/mestská časť nachádza, na príprave a realizácii programu rozvoja vyššieho územného celku a na účely evidencie poskytuje vyššiemu územnému celku program rozvoja mestskej časti,
- d) podieľa sa naplnení úloh, ktoré súvisia so zameraním podpory regionálneho rozvoja podľa §3, v spolupráci s ministerstvom investícií a ostatnými sociálno-ekonomickými partnermi, ktorí sa nachádzajú na území mestskej časti,
- e) vytvára podmienky na vznik a rozvoj územnej spolupráce a partnerstiev,
- f) spolupracuje s ďalšími mestskými časťami, regiónmi a územnými celkami alebo s orgánmi iných štátov, ktoré plnia funkcie územnej samosprávy,
- g) podporuje rozvoj podnikateľských aktivít potrebných na rozvoj mestskej časti.

Strategický program a akčný plán Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sú v súlade s globálnym cieľom, strategickými

cieľmi a prioritami Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030.

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovnú rozvojovú víziu pre kraj: *Otvorený, kooperujúci a prosperujúci kraj aktívne využívajúci špecifický potenciál pre zabezpečenie kvality života svojich obyvateľov a udržateľný rozvoj regionálnej ekonomiky.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030 definuje nasledovný globálny cieľ pre kraj: *Dobрым spravovaním kraja a jeho zdrojov dosiahnuť rast konkurencieschopnosti a inovačnej schopnosti územia. Kvalitné komunikačné prepojenia využívajúce inteligentné riešenia a zvyšovanie vzdelanostnej úrovne uľahčia obyvateľom kraja efektívne sa adaptovať na globálne výzvy. Kraj im k tomu vytvorí podmienky prostredníctvom rozvinutých služieb a ekologicky stabilnej krajiny schopnej adaptovať sa na klimatickú zmenu.*

Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030 definuje 6 strategických priorít:

*Konkurencie schopná a znalostná ekonomika,
Kvalitné a čisté životné prostredie,
Efektívna infraštruktúra a udržateľná mobilita,
Sociálny rozvoj územia a podpora komunit,
Kvalitné a inkluzívne vzdelávanie,
SMART rozvoj regiónu s dôrazom na participáciu a spoluprácu.*

Vízia rozvoja územia mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice a jej východiská

S ohľadom na vyššie uvedené strategické dokumenty (napr. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Bratislavského samosprávneho kraja do roku 2030, Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 a pod.), mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2024 – 2031 formulovala nasledovnú víziu rozvoja: **„Podunajské Biskupice sú mestskou časťou Bratislavy, kde kvalita života jej obyvateľov je na vysokej úrovni a kde sú obyvatelia hrdí na svoju mestskú časť, na jej kultúrne a prírodné hodnoty. Využíva svoju výhodnú dopravnú polohu v blízkosti hlavných dopravných koridorov a maďarských a rakúskych hraníc, pričom posilňuje regionálnu, cezhraničnú i medzinárodnú spoluprácu. Poskytuje komplexne vybudovanú občiansku infraštruktúru a rôzne možnosti pre kultúrne a športové vyžitie, oddych a trávenie voľného času. Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice je sociálna, vzdelaná, zdravá mestská časť zabezpečujúca komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov a zabezpečuje podmienky pre harmonický život všetkých svojich obyvateľov. Technická infraštruktúra mestskej časti je na vysokej úrovni, verejné budovy sú na prevádzku energeticky nenáročné (miestny úrad, kultúrny dom, materské školy, základné školy), miestne komunikácie sú zrekonštruované. Podunajské Biskupice sú mestskou časťou, kde obyvatelia kladú veľký dôraz na kvalitu a ochranu životného prostredia, na udržateľné obehové hospodárstvo založené na dôslednej ochrane zložiek životného prostredia a na využívanie čo najmenej neobnoviteľných prírodných zdrojov a nebezpečných látok, ktoré budú viesť k zlepšeniu zdravia obyvateľstva.“**

Na dosiahnutie uvedenej strategickej vízie bude potrebné naplniť nasledovný strategický cieľ rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2024 – 2031: Vytvorenie podmienok na zvyšovanie kvality života obyvateľov i návštevníkov Podunajských Biskupíc aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom skvalitňovaní životného prostredia mestskej časti.

Vychádzajúc z analýzy existujúceho stavu hospodárskych a sociálnych podmienok a zo strategických dokumentov týkajúcich sa riešene územie pre mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice boli identifikované nasledovné strategické prioritné rozvojové oblasti obce:

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj mestskej časti

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna mestská časť s modernou občianskou infraštruktúrou

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, smart Podunajské Biskupice

Strategická prioritná rozvojová oblasť č.4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mestskej časti

Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie

Strategické ciele a opatrenia mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice			
	Strategická prioritná rozvojová oblasť	Strategické ciele	Opatrenia
Prioritná oblasť HOSPODÁRSKA	1. Trvalo udržateľný ekonomický rozvoj mestskej časti	Konkurencieschopné a inovačné hospodárstvo s rozvinutým podnikateľským prostredím. Rozvinutá sieť kvalitných inžinierskych sietí. Rozšírenie a skvalitnenie dopravnej a technickej infraštruktúry, SMART riešenia	Opatrenie 1.1 Podpora zvyšovania konkurencieschopnosti lokálnej ekonomiky
			Opatrenie 1.2 Podpora cestovného ruchu a podnikania – zvýšenie kvality infraštruktúry a služieb cestovného ruchu
	3. Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra		Opatrenie 3.1 Podpora modernej a udržateľnej dopravnej infraštruktúry, technickej infraštruktúry, smart riešení
Prioritná oblasť SOCIÁLNA	2. Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna mestská časť s modernou občianskou infraštruktúrou	Vysoká úroveň sociálnych služieb, občianskej infraštruktúry a vybavenosti v mestskej časti. Príťažlivé podmienky bývania v obci zabezpečujúce udržateľný demografický rast populácie mestskej časti.	Opatrenie 2.1 Podpora rozvoja inkluzívnych sociálnych služieb – zvyšovanie kvality poskytovaných sociálnych služieb
			Opatrenie 2.2 Budovanie a rozvoj občianskej infraštruktúry
			Opatrenie 2.3 Vytvorenie a rozšírenie podmienok na voľnočasové aktivity
			Opatrenie 2.4 Podpora kultúrnych podujatí a uchovávanie tradícií

Prioritná oblasť ENVIRONMENTÁLNA	4. Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva obce		Opatrenie 4.1 Podpora energetickej hospodárnosti budov (bytových a nebytových budov) – zvýšenie energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie
			Opatrenie 4.2 Podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby (IBV) a výstavby mestských nájomných bytov
	5. Kvalitné životné prostredie	Ochrana a zlepšenie stavu životného prostredia. Boj proti klimatickým zmenám, realizácia adaptačných opatrení na lokálnej úrovni na zmierňovanie dopadov klimatickej zmeny. Zníženie emisií znečisťujúcich látok v ovzduší. Rozvoj odpadového hospodárstva na báze obehovej ekonomiky. Zvýšenie podielu využívania obnoviteľných zdrojov energie.	Opatrenie 5.1 Podpora aktivít v oblasti odpadového hospodárstva a ochrany životného prostredia (ŽP)
			Opatrenie 5.2 Predchádzanie zmene klímy a zmierňovanie jej dopadov
			Opatrenie 5.3 Sanácia environmentálnych záťaží
			Opatrenie 5.4 Zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva

3 PROGRAMOVÁ ČASŤ

Programová časť nadväzuje na strategickú časť a obsahuje strategické prioritné rozvojové oblasti mestskej časti, definovanie strategických cieľov pri jednotlivých prioritných oblastiach, priority, zoznam opatrení a aktivít na zabezpečenie realizácie programu rozvoja mestskej časti. Program obsahuje podrobnejšie rozpracovanie strategických cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej politike na úroveň opatrení a aktivít.

Prioritná oblasť - HOSPODÁRSKA

Prioritná oblasť 1 - HOSPODÁRSKA

Zabezpečiť trvalo udržateľný hospodársky rast v miestnej ekonomike. Podpora poľnohospodárstva (v rámci neho špeciálne udržateľné lokálne potravinové systémy), priemyslu a služieb – vrátane cestovného ruchu ako perspektívneho hospodárskeho odvetvia obce. Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov mestskej časti. Mestská časť bojuje s nedostatkom priestorov pre obchod a služby, prostredie pre rozvoj súkromného podnikania je dlhodobo nemotivujúca v rámci celoslovenského priemeru, plochy pre prípravu priemyselného parku nie sú pripravené. Podporiť prípravu priemyselného parku, zabezpečiť technickú infraštruktúru pre zatraktívnenie regiónu pre rozšírenie podnikateľských možností. Podpora partnerstiev na miestnej a regionálnej úrovni pre udržateľný rozvoj, prehĺbenie cezhraničnej a medzinárodnej spolupráce. Podpora udržateľnej mobility. Snahou mestskej časti je zlepšenie dopravnej a technickej infraštruktúry mestskej časti – zvýšiť vybavenosť mestskej časti s modernými a dopravnými a technickými riešeniami. Zlepšenie IKT vybavenia a konektivity vo verejných inštitúciách a zvýšenie dostupnosti vysokorýchlostného internetu. Rozvoj SMART služieb. Osadenie informačných tabúl, podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie pri budovaní infraštruktúry mestskej časti.

Cieľ č. 1	Zvyšovanie zamestnanosti v mestskej časti
Úloha č. 1.1:	Vybudovanie priemyselného parku
Úloha č. 1.2:	Podpora nových pracovných príležitostí na úseku podpory rozvoja cestovného ruchu
Úloha č. 1.3:	Vybudovanie obchodného strediska

Cieľ č. 2	Obnova a rekonštrukcia občianskej vybavenosti v súvislosti s rozvojom podnikania a služieb v mestskej časti
Úloha č. 2.1:	Analýza stavu občianskej vybavenosti
Úloha č. 2.2:	Vytvorenie priorít pri obnove občianskej vybavenosti
Úloha č. 2.3:	Vytvorenie podmienok pre rozšírenie občianskej vybavenosti

Cieľ č. 3	Dobudovanie siete služieb v mestskej časti
Úloha č. 3.1:	Spracovanie a udržiavanie ponuky voľných priestorov v mestskej časti vhodných pre umiestnenie a rozšírenie služieb
Úloha č. 3.2:	Rekonštrukcia lokalít, vhodných pre rozšírenie ponuky služieb v mestskej časti
Úloha č. 3.3:	Získanie priestorov vhodných na vytváranie hospodárskej činnosti mestskej časti

Cieľ č. 4	Zvýšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č. 4.1:	Dobudovanie komplexnej kanalizačnej siete

Cieľ č. 5:	Zlepšenie technickej infraštruktúry v mestskej časti
Úloha č. 5.1:	Rekonštrukcia ulíc a chodníkov podľa technického stavu
Úloha č. 5.2:	Budovanie nových chodníkov v mestskej časti

Cieľ č. 6	Zlepšenie kultúrnej atraktívnosti mestskej časti
Úloha č. 6.1:	Podpora kultúrnych akcií v mestskej časti
Úloha č. 6.2:	Osveta v oblasti rozvoja kultúry v mestskej časti
Úloha č. 6.3:	Rekonštrukcia kultúrneho strediska (kultúrneho domu)

Cieľ č. 7:	Podpora voľnočasových aktivít v mestskej časti
Úloha č. 7.1:	Rekonštrukcia športových ihrísk
Úloha č. 7.2:	Rozšírenie športových možností v športovom areáli – okolie futbalového ihriska
Úloha č. 7.3:	Vybudovanie a rekonštrukcia detských ihrísk
Úloha č. 7.4:	Rekonštrukcia pumptrackovej dráhy
Úloha č. 7.5:	Vybudovanie workoutových zón pre mládež aj seniorov
Úloha č. 7.6:	Vybudovanie oddychovej zóny
Úloha č. 7.7:	Rekonštrukcia multifunkčného ihriska
Úloha č. 7.8:	Rekonštrukcia hokejbalových ihrísk

Cieľ č. 8:	Zlepšenie kvality školstva v mestskej časti
Úloha č. 8.1:	Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov škôl
Úloha č. 8.2:	Rekonštrukcia vonkajších a vnútorných priestorov materských škôl a areálov materských škôl

Úloha č. 8.3:	Obnova materiálno-technického, IKT vybavenia, školských jedální a príslušných učební materských a základných škôl
Úloha č. 8.4:	Vytvorenie podmienok pre vzdelávanie, začlenenie a podporné aktivity pre MRK a sociálne vylúčené obyvateľstvo
Úloha č. 8.5:	Vytvorenie špecializovaných učební v základných školách
Úloha č. 8.6:	Vytvorenie podmienok pre vzdelávanie a následné podporné aktivity pre deti so ŠVVP

Prioritná oblasť - SOCIÁLNA

Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA

Zabezpečenie dostupnosti kvalitných a inkluzívnych sociálnych, zdravotných, školských, športových a kultúrnych služieb. Rozvíjať úroveň týchto služieb a občianskej infraštruktúry zabezpečujúcich uvedené služby. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov mestskej časti. Zvyšovať kvalitu poskytovaných inkluzívnych sociálnych služieb prostredníctvom rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb. Posilňovať sociálnu súdržnosť všetkých obyvateľov mestskej časti. Zabezpečiť dostupnosť sociálnych služieb v súlade s potrebami cieľových skupín a komunity. Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zabezpečiť podporu a nediskrimináciu seniorov a ďalších špeciálnych skupín obyvateľstva. Podpora rozvoja a dostupnosti terénnej opatrovateľskej služby u občanov, ktorí sú na tento druh sociálnej služby odkázaní so zreteľom na ich zotrvanie v domácom prostredí. Podpora existujúcich kultúrnych podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov mestskej časti. Udržateľná obnova, zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva. Podpora nástrojov obnovy prispieť k predĺženiu životnosti a zníženiu energetickej náročnosti budov pri zvýšení energetickej účinnosti a podielu obnoviteľných zdrojov energie. Pri rozvoji bývania zohľadňovať konkrétnu potrebu obyvateľstva zisťovanú na základe prieskumov o reálnom dopyte po bývaní v mestskej časti.

Cieľ č. 1:	Podpora sociálne slabších vrstiev obyvateľstva
Úloha č. 1.1:	Príprava lokalít pre výstavbu nájomných bytov
Úloha č. 1.2:	Realizácia výstavby nájomných bytov
Úloha č. 1.3:	Výstavba domu sociálnych služieb
Cieľ č. 2:	Zlepšenie života dôchodcov v mestskej časti
Úloha č. 2.1:	Zriadenie opatrovateľskej služby
Úloha č. 2.2:	Zriadenie služby tzv. „zdravotnej sestry“
Úloha č. 2.3:	Vybudovanie zariadenia pre seniorov

Cieľ č. 3:	Zlepšenie zdravotného stavu obyvateľstva
Úloha č. 3.1:	Rozšírenie služieb zdravotnej starostlivosti

Cieľ č. 4:	Zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov
Úloha č. 4.1:	Dobudovanie kamerového systému mestskej časti
Úloha č. 4.2:	Preventívne aktivity zamerané na predchádzanie kriminality obyvateľstva
Úloha č. 4.3:	Spoločenské oceňovanie obyvateľov aktívnych v sociálnej oblasti

Cieľ č.5:	Rozšírenie turistických možností v mestskej časti a blízkom okolí
Úloha č. 5.1:	Vybudovanie cyklistického chodníku a jeho napojenie na plánované cyklomagistrály

Cieľ č. 6:	Zvýšenie atraktivity mestskej časti z hľadiska turizmu
Úloha č. 6.1:	Vytvorenie zóny pre rybársku turistiku
Úloha č. 6.2:	Vytvorenie oddychovej zóny v mestskej časti

Cieľ č. 7:	Základné podmienky rozvoja turizmu v mestskej časti a v regióne
Úloha č. 7.1:	Finančná a legislatívna podpora turizmu v mestskej časti
Úloha č. 7.2:	Podpora rozširovania ubytovacích kapacít pre turistické účely
Úloha č. 7.3:	Zvyšovanie príťažlivosti územia, jeho hodnôt a tradícií

Cieľ č. 8:	Zlepšenie propagácie mestskej časti a regiónu
Úloha č. 8.1:	Propagácia turistických možností v kraji
Úloha č. 8.2:	Koordinácia činností medzi samosprávou a podnikateľskými subjektmi

Prioritná oblasť - ENVIRONMENTÁLNA

Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA

Zlepšenie starostlivosti o životné prostredie, vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zámerom mestskej časti je zlepšenie kvality životného prostredia. Environmentálna infraštruktúra predstavuje kľúčový faktor zabezpečujúci rozvoj mestskej časti. Dobudovanie a

modernizácia infraštruktúry prispieva k zlepšeniu kvality života lokálnych obyvateľov a zvýšeniu dostupnosti a atraktívnosti mestskej časti. Snahou mestskej časti je lepšie prispôsobenie sa dôsledkom zmeny klímy, zavádzanie a realizácia mitigačných opatrení s cieľom vytvoriť bezpečné a kvalitné životné prostredie. Zabezpečenie schvaľovania a aktualizovania územnoplánovacej dokumentácie obcí pre udržateľný priestorový rozvoj. Medzi problémy mestskej časti, patrí čiastočne vybudovaná kanalizačná sieť, potrebné je jej dobudovanie, odstránenie čiernych skládok odpadu, zatraktívnenie okolia MŠ a ZŠ, využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

Cieľ č. 1:	Zlepšenie životnej úrovne a kvality životného prostredia
Úloha č. 1.1:	Realizácia komplexnej kanalizačnej siete v mestskej časti
Úloha č. 1.2:	Odstránenie divokých skládok a ich rekultivácia
Úloha č. 1.3:	Výsadba nových stromoradií a okrasných drevín
Úloha č. 1.4:	Výsadba zelene v súvislosti so zmenami klímy
Úloha č. 1.5:	Aktivity súvisiace s ochranou životného prostredia

Cieľ č.2:	Zlepšenie nakladania s odpadmi
Úloha č. 2.1:	Riešenie efektívneho systému triedenia odpadov
Úloha č. 2.2:	Zabezpečenie kompostovania rastlinného odpadu
Úloha č. 2.3:	Podpora recyklácie odpadov
Úloha č. 2.4:	Osveta v súvislosti so znižovaním objemu produkovaných odpadov

Cieľ č.3:	Systém komplexného zabezpečenia údržby, poriadku a čistoty v mestskej časti
Úloha č. 3.1:	Zabezpečenie efektívneho odstraňovania povrchových a dažďových vôd z chodníkov a cestných komunikácií
Úloha č. 3.2:	Zabezpečenie údržby verejnej zelene
Úloha č. 3.3:	Zabezpečenie údržby a čistoty verejných priestranstiev
Úloha č. 3.4:	Zelené strechy
Úloha č. 3.5:	Vodozádržné opatrenia

REALIZAČNÁ ČASŤ

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja mestskej časti, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja mestskej časti s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja mestskej časti formou akčných plánov.

Organizačné zabezpečenie realizácie

Zabezpečenie realizácie PHRSR je dosahované koordinovaným prístupom a spoluprácou so všetkými partnermi a aktérmi regionálneho rozvoja na území mestskej časti. Organizačné zabezpečenie realizácie jednotlivých projektov a aktivít je určené v programovej časti. Osobitne pre každý projekt (aktivita) je určený zodpovedný subjekt – tzv. garant, prípadne aj spolupracujúce subjekty. Vo väčšine prípadov je ako zodpovedný subjekt určená mestská časť, resp. iné organizačné zložky správy mestskej časti (odborné komisie, oddelenia na obecnom úrade). Mestská časť vykonáva svoje činnosti prostredníctvom svojich orgánov. Najvyšším orgánom je miestne zastupiteľstvo, ktoré môže zriaďovať ako svoje poradné orgány odborné komisie. Vo vzťahu k PHRSR je mestské zastupiteľstvo kompetentným orgánom na jeho schvaľovanie. Najvyšším výkonným orgánom a predstaviteľom mestskej časti je starosta. Rozhoduje vo všetkých veciach správy mestskej časti, ktoré nie sú zákonom alebo štatútom vyhradené obecnému zastupiteľstvu. Miestny úrad a jeho organizačné zložky organizačne a administratívne zabezpečujú fungovanie mestskej časti.

Komunikačná stratégia

Rôzne formy komunikácie budú súčasťou každého pripravovaného projektu PHRSR v rámci informovanosti a publicity alebo v rámci komunikácie zainteresovaných cieľových skupín pri príprave a realizácii jednotlivých projektov.

Prvú cieľovú skupinu predstavujú miestni obyvatelia. Táto cieľová skupina bola oslovená aj počas spracovania dokumentu PHRSR. Komunikácia s verejnosťou bude pokračovať naďalej (priamym zapojením a zverejňovaním každoročných hodnotiacich správ o plnení programu a aktuálnych akčných plánov na najbližšie obdobie). Druhú cieľovú skupinu predstavujú organizácie, podnikatelia, potenciálni investori, ktorí aktéri regionálneho rozvoja sa pri svojich lokalizačných rozhodnutiach orientujú podľa charakteru rozvojovej politiky a tiež podľa ponuky konkrétnych investičných príležitostí obsiahnutých v rozvojových dokumentoch mestskej časti.

Hlavným komunikačným kanálom je internetová stránka mestskej časti: <https://www.biskupice.sk/> avšak veľký význam má aj facebook a informačná tabuľa. Vzhľadom na veľkosť mestskej časti významnú úlohu má aj neformálna komunikácia poslancov miestnej samosprávy a vedenia mestskej časti smerom k občanom pri informovaní o aktuálnych otázkach rozvoja mestskej časti.

Systém monitorovania a hodnotenia

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice je živým dokumentom. Realizácia programu bude dôsledne sledovaná a monitorovaná. Realizácia programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti je činnosťou samosprávy a mestská časť ju vykonáva prostredníctvom svojich orgánov (miestne zastupiteľstvo, starosta). Jednotlivé opatrenia a úlohy budú realizované mestskou časťou Bratislava-Podunajské Biskupice, organizáciami zriadenými a založenými mestskou časťou, resp. v spolupráci s ďalšími organizáciami (verejnými i súkromnými) a inštitúciami.

Udržiavanie a realizáciu stratégie PHRSR mestskej časti bude monitorovať Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2024 – 2031. V prípade potreby zmeny v realizácii strategických plánov tento Tím bude navrhovať aj ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie vízie obce.

Proces realizácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa začne po jeho schválení miestnym zastupiteľstvom.

Úlohou Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice bude:

- schádzať na prehodnocovanie plnenia PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice podľa potreby, najmenej jedenkrát ročne,
- jedenkrát ročne podať správu miestnemu zastupiteľstvu o stave realizácie cieľov PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice tak, aby bolo zabezpečené, že všetky ciele budú splnené včas,
- prideliť zodpovednosť (hlavnú garanciu) za monitorovanie jednotlivých cieľov akčných plánov svojim jednotlivým členom,
- vzájomne sa informovať o plánoch prípravy a realizovaní projektov s cieľom koordinácie aktivít v obci,
- aktualizovať PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice (minimálne každý druhý rok) – je to živý, otvorený dokument,
- pravidelne komunikovať s občanmi, podnikateľmi a inštitúciami v obci s cieľom zabezpečiť informovanosť o PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice – so stratégiou rozvoja obce bude oboznámená verejnosť prostredníctvom miestnych médií.

Jednotlivé úlohy programu budú realizované pomocou bežných postupov a procedúr obecného úradu a ďalších zúčastnených inštitúcií, pričom rozhodujúcim pre úspech bude monitorovanie a koordinácia týchto úloh uskutočnená určeným odborom (oddelením) obecného úradu alebo príslušnými zodpovednými osobami.

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice je otvorený dokument, ktorý bude reagovať na zmeny v okolí, zmeny potrieb obyvateľov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice a legislatívne zmeny. PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice bude podliehať priebežným aktualizáciám a hodnoteniam. Vychádza z princípu,

že proces plánovania bude úspešný len vtedy, ak sa k nemu bude pristupovať ako k dlhodobému procesu, bude sa orientovať na vyžitie silných stránok a možností územia, na potláčanie slabých stránok a možných ohrození územia a bude sa neustále adaptovať, aktualizovať a prispôsobovať v súlade so zmenami a potrebami sociálno-ekonomického života mestskej časti. Otvorenosťou dokumentu sa zabezpečí flexibilita pri určovaní priorít mestskej časti, ktoré musia reagovať na vzniknuté zmeny v danom prostredí a preferenciách obyvateľov.

Aktualizácia PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice bude založená na princípe výberu priorít, opatrení, aktivít a projektov, pomocou ktorých je možné dosiahnuť najefektívnejší rozvoj prioritných oblastí mestskej časti. Postup bude nasledovný:

1. Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice odporučí zmeny v PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice,
2. Miestne zastupiteľstvo schváli PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice ďalšie obdobie.

Akčný plán mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na roky 2024 – 2031

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom mestskej časti v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Akčný plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Akčný plán je spracovaný pre jednotlivé prioritné oblasti a ďalej obsahuje aj predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania a ukazovateľ výstupu.

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plán pre Hospodársku oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č.1: Trvaloudržateľný ekonomický rozvoj mestskej časti				
Aktivita1/1 Výstavba oddychovej zóny v mestskej časti	2024–2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje BSK	Novovzniknutá oddychová zóna v mestskej časti
Aktivita1/2 Revitalizácia vnútroblokového priestoru, Uzbecká	2024–2027	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje BSK	Revitalizácia vnútroblokového priestoru, Uzbecká, sadová úprava a oddychová zóna
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 3: Udržateľná dopravná a technická infraštruktúra, SMART mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice				
Aktivita3/1 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov mestskej časti	2024–2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovaný a novovybudovaný systém chodníkov
Aktivita3/2 Vytvorenie nových parkovacích miest v mestskej časti	2025–2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Budovanie nových parkovacích miest v mestskej časti

Aktivita3/3 Rekonštrukcia a výstavba chodníkov mestskej časti	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovaný a novovybudovaný systém chodníkov
Aktivita3/4 Rekonštrukcia a výstavba ciest a odvodňovacích kanálov	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Rekonštrukcia ciest s odvodňovacím kanálom
Aktivita3/5 Vybudovanie cyklotrasy na území mestskej časti	2026– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Vybudovanie cyklotrás na území mestskej časti, aby prepojili už vstávajúce cyklotrasy
Aktivita3/6 Rekonštrukcia detskej cyklodráhy na Estónskej ul.	2026– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Rekonštrukcia detskej cyklodráhy na Estónskej ul. pre bezpečný pohyb detí na bicykli
Aktivita3/7 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Systém zrekonštruovaných miestnych komunikácií
Aktivita3/8 Vybudovanie kamerového bezpečnostného systém v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Rozšírený bezpečnostný kamerový systém
Aktivita3/9 Rekonštrukcia ŽST a vybudovanie záchytného parkoviska	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Rekonštrukcia ŽST a vybudovanie záchytného parkoviska a priestoru statickej a dynamickej dopravy v okolí ŽST
Aktivita3/10 Budovanie osvetlených priechodov pre chodcov	2024– 2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Budovanie osvetlených priechodov pre chodcov, osadenie spomaľovačov, zrkadiel, zvislého a vodorovného dopravného značenia školských zón

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plán pre Sociálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 2: Inkluzívna, sociálna, vzdelaná, zdravá a kultúrna mestská časť s modernou občianskou infraštruktúrou				
Aktivita 2/1 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy miestneho úradu, kultúrneho domu, materských	2025–2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovaná budova, obecného úradu, kultúrneho domu a materskej školy so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/2 Zvýšenie energetickej efektívnosti budovy športového zázemia futbalovej infraštruktúry	2024–2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovaná budova určená na športové účely so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/3 Zvýšenie energetickej efektívnosti budov základných škôl	2024–2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovať budovy základných škôl so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/4 Rekonštrukcia kuchýň a jedální pri základných školách	2025–2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovať kuchyne a jedálne pri základných školách. Vytvoriť moderný priestor pre zdravé stravovanie žiakov
Aktivita 2/5 Zvýšenie energetickej efektívnosti budov materských škôl	2024–2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zrekonštruovať budovy materských škôl so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)

Aktivita 2/6 Organizovanie mestských slávností	2024– 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Zorganizované podujatia/ festivaly prezentujúce miestny folklórne a tradície
Aktivita 2/7 Vybudovanie multifunkčného ihriska	2026– 2028	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje BSK	Vybudované multifunkčné ihrisko spĺňajúce kritéria moderného a bezpečného celku
Aktivita 2/8 Zvýšenie energetickej efektívnosti budov denných centier	2025– 2029	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje BSK	Zrekonštruovať budovy denných centier so zníženou energetickou náročnosťou a podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie (OZE)
Aktivita 2/9 Archeologický prieskum, výstavba múzea, organizovanie exkurzií pri mieste avarského náleziska	2025– 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje BSK	Vybudovaná dopravná, technická a inžinierska infraštruktúra pri avarských vykopávkach
Aktivita 2/10 Posilnenie opatrovateľskej služby	2023– 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Počet vytvorených pracovných miest
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 4: Rozvoj bývania a rast počtu obyvateľstva mestskej časti				
Aktivita 4/1 Vybudovanie bytového domu s 30 bytovými jednotkami (b. j.)	2024– 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	ŠFRB Zdroje EU	Zateplený bytový dom so zvýšenou energetickou efektívnosťou
Aktivita 4/2 Vybudovanie infraštruktúry pre bytové domy - komunikácie	2024– 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EU Zdroje SK Zdroje mestskej časti	Počet vybudovanej infraštruktúry

Opatrenie, aktivita	Termín (rok)	Zodpovedný	Financovanie	Ukazovateľ výstupu
Akčný plán pre Environmentálnu oblasť				
Strategická prioritná rozvojová oblasť č. 5: Kvalitné životné prostredie				
Aktivita5/1 Vodozádržné opatrenia v mestskej časti Podunajské Biskupice	2024–2029	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Funkčný systém vodozádržných opatrení v mestskej časti
Aktivita5/2 Dobudovanie kanalizačného systému v mestskej časti Podunajské Biskupice	2027–2031	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Vybudovaný kanalizačný systém
Aktivita 5/3 Výsadba zelene, zelených pásov, plôch a zón ako preventívne opatrenia na zmierňovanie negatívnych vplyvov zmeny klímy	2024 - 2030	Mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice	Zdroje EÚ Zdroje SR Zdroje mestskej časti	Množstvo vysadenej zelene

5 FINANČNÁ

Jednou z kľúčových otázok programu rozvoja je schopnosť mestskej časti v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Finančné zdroje potrebné pre naplnenia aktivít uvedených v Programe hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice budú plynúť z viacerých zdrojov: rozpočet mestskej časti (čo je základným zdrojom financovania aktivít), fondy Európskej únie, zdroje štátu, zdroje vyššieho územného celku, úverové zdroje, súkromné zdroje, ostatné verejné zdroje. Väčšina rozvojových aktivít – projektov bude mať viaczdrojové financovanie.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja

Zákon o podpore regionálneho rozvoja (zákon č. 539/2008 Z. z.) definuje zdroje financovania regionálneho rozvoja v §4:

(1) Regionálny rozvoj sa financuje

- a) zo štátneho rozpočtu vrátane finančných prostriedkov z rozpočtovej kapitoly Ministerstva investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo investícií“) a z rozpočtových kapitol iných ministerstiev,
- b) zo štátnych účelových fondov,
- c) z rozpočtov vyšších územných celkov,
- d) z rozpočtov obcí,
- e) z prostriedkov fyzických osôb,
- f) z prostriedkov právnických osôb,
- g) z úverov a príspevkov medzinárodných organizácií,
- h) z prostriedkov vyplývajúcich z medzinárodných zmlúv o poskytnutí grantu uzatvorených medzi Slovenskou republikou a inými štátmi,
- i) z iných prostriedkov, ak tou stanoví osobitný predpis.

(2) Doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja sú finančné prostriedky z fondov Európskej únie poskytované podľa osobitných predpisov.

Mestská časť Bratislava - Podunajské Biskupice v zmysle zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy (§10, odsek 4) zostavila návrh rozpočtu na roky 2025-2027 v členení na úrovni hlavných kategórií ekonomickej klasifikácie

		skutočnosť 2022	skutočnosť 2023	rozpočet 2024	očakávaná skutočnosť 2024	NÁVRH 2025	NÁVRH 2026	NÁVRH 2027
Bežné príjmy v €:		12 743 078 €	16 529 915 €	13 290 810 €	16 290 285 €	13 726 911 €	13 726 911 €	14 413 257 €
100	Daňové príjmy	7 039 913 €	7 577 983 €	7 235 370 €	7 485 370 €	5 296 200 €	5 296 200 €	5 561 010 €
200	Nedaňové príjmy	897 571 €	854 769 €	1 014 900 €	1 003 666 €	775 000 €	775 000 €	813 750 €
200	Nedaňové príjmy RO	897 951 €	1 237 881 €	1 179 487 €	1 213 187 €	1 176 300 €	1 176 300 €	1 235 115 €
300	Granty a transfery	3 894 668 €	6 300 296 €	3 861 053 €	6 576 015 €	6 479 411 €	6 479 411 €	6 803 382 €
300	Granty a transfery RO	12 975 €	558 986 €	0 €	12 047 €	0 €	0 €	0 €
Kapitálové príjmy v €:		49 658 €	313 294 €	10 000 €	253 398 €	11 175 976 €	40 000 €	40 000 €
230	Kapitálové príjmy - predaj pozemkov	34 244 €	54 042 €	10 000 €	210 000 €	40 000 €	40 000 €	40 000 €
320	Kapitálové príjmy - dotácie	15 414 €	259 252 €	0 €	43 398 €	11 135 976 €	0 €	0 €
Finančné príjmové operácie v €:		1 606 144 €	945 990 €	0 €	2 243 201 €	0 €	0 €	0 €
400	Finančné operácie	1 539 371 €	782 874 €	0 €	1 733 913 €	0 €	0 €	0 €

400	Finančné operácie - RO	66 773 €	163 116 €	0 €	509 288 €	0 €	0 €	0 €
Príjmová časť rozpočtu - celkom:		14 398 880 €	17 789 199 €	13 300 810 €	18 786 884 €	24 902 887 €	13 766 911 €	14 453 257 €
		skutočnosť 2022	skutočnosť 2023	rozpočet 2024	očakávaná skutočnosť 2024	NÁVRH 2025	NÁVRH 2026	NÁVRH 2026
600	Bežné výdavky	5 017 149 €	5 864 730,00 €	4 702 403 €	6 487 720 €	5 010 881 €	5 010 881 €	5 261 925 €
600	Bežné výdavky RO	7 389 049 €	8 835 877,00 €	8 578 407 €	10 599 118 €	8 706 030 €	8 706 030 €	9 141 332 €
700	Kapitálové výdavky	1 225 381 €	1 000 634,00 €	10 000 €	1 148 946 €	11 175 976 €	40 000 €	40 000 €
700	Kapitálové výdavky RO	37 622 €	0 €	0 €	296 340 €	0	0 €	0 €
800	Finančné operácie	660 €	40 481,00 €	0 €	6 264 €	0	0 €	0 €
Výdavková časť rozpočtu - celkom:		13 669 861 €	15 741 722 €	13 290 810 €	18 538 388 €	24 892 887 €	13 756 911 €	14 443 257 €

ZÁVER

Dokument PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice je rozvojový dokument mestskej časti – vyjadruje víziu rozvoja mestskej časti založenú na výsledkoch strategického plánovania.

PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice je strednodobý programovací dokument s časovým horizontom 7 rokov. Tento programovací dokument bol spracovaný ako podporný dokument pre stanovenie prioritných rozvojových oblastí, strategických cieľov, priorít, opatrení a aktivít rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Vykonateľnosť jednotlivých opatrení, a tým dosiahnutie stanovených cieľov bude závisieť od mnohých faktorov. Najkritickejším prvkom je finančná náročnosť jednotlivých priorít. Taktiež dôležitým faktorom sú komplikované vlastnícke vzťahy.

Schválený PHRSR mestskej časti je otvorený dokument, ktorý sa môže dopĺňať o nové priority, opatrenia a aktivity, resp. sa môžu niektoré opatrenia a aktivity rušiť. PHRSR schvaľuje Miestne zastupiteľstvo v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice. Monitorovanie a hodnotenie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice realizuje miestne zastupiteľstvo.

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha č. 1: Zoznam členov Riadiaceho výboru, pracovných skupín – tímov logistickej podpory a Tímu pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie PHRSR mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2025 – 2031

Personálna matica participatívnej tvorby Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na obdobie 2025 – 2031

Gestor PHRSR Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Koordinátor PHRSR Ing. Roman Lamoš, MBA

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Školstvo, vzdelávanie, šport, občianska spoločnosť, podpora rozvoja kultúry, ochrana kultúrneho dedičstva, trvalo udržateľný ekonomický rozvoj, rozvoj cestovného ruchu

1) Mgr. Svetlana Síthová

2) Mgr. Jana Winkler Sedláčková

Vedúci: Pavel Drozd, MBA

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Kvalitné sociálne a zdravotnícke služby, dostupná sociálna a zdravotná starostlivosť, podpora sociálnej inklúzie

1) Mgr. Bibiána Guldanová

2) Mgr. Michaela Macková

Vedúci: Pavel Drozd, MBA

Pracovná skupina – tím logistickej podpory pre rozvojovú oblasť: Moderná technická infraštruktúra, doprava a mobilita, inteligentná obec, digitalizácia, smart riešenia a technické inovácie, rozvoj bývania, kvalitné a udržateľné životné prostredie

1) Pavel Drozd, MBA

2) Ing. Lucia Monosza, MBA

Vedúci: Ing. Boris Hurbanič

Riadiaci výbor Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mestskej časti Bratislava na obdobie 2025 – 2031

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Koordinátor PHRSR: Ing. Roman Lamoš, MBA

Tím pre koordináciu participatívnej tvorby a implementácie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja (PHRSR) mestskej časti Bratislava na obdobie 2025 – 2031

Gestor PHRSR: Mgr. Klaudia Ágh Homolová

Koordinátor PHRSR: Pavel Drozd, MBA

Príloha č. 2 Charakteristika základných škôl

1. Základná škola, Biskupická 21, 821 06 Bratislava

Motto: Cesta ku vzdelaniu cez modernú školu.

Vízia školy: „Byť modernou školou, kde každý žiak pocíti radosť z úspechu.“

Charakteristika základnej školy

Základná škola Biskupická 21 je plnoorganizovaná základná škola, ktorá sa nachádza v meste Bratislava mestská časť Podunajské Biskupice. Zriaďovateľom školy je mestská časť Bratislava-Podunajské Biskupice. V škole sa nachádza školský klub detí, telocvičňa a školská jedáleň. Školu navštevuje 240 žiakov a 23 pedagogických zamestnancov. V našej škole sa vzdelávajú aj žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, sociálne vylúčené deti. Zvýšenú starostlivosť žiakom venujú, asistenti učiteľa, ale aj výchovný poradca. Škola úzko spolupracuje s Centrom poradenstva a prevencie v Bratislave. Areál je vysadený zeleňou a kríkmi, ktorý je pravidelne udržiavaný. Nachádza sa v ňom Živá učebňa, ktorú žiaci využívajú na vyučovanie v prírode. Od 1.1.1996 je škola právnym subjektom, v právnych vzťahoch vystupuje vo vlastnom mene a má zodpovednosť vyplývajúcu z týchto vzťahov.

Stratégia, vízie a ciele základnej školy do budúcich rokov

- **Výchova a vzdelávanie**

Hlavný cieľ: Skvalitniť výchovno-vzdelávací proces a zlepšovať vyučovacie výsledky žiakov.

Špecifický cieľ: Viesť vzdelávanie v duchu novej kurikulárnej reformy, vzdelávanie 21. storočia - učiteľ stráca svoju rozhodujúcu rolu odovzdávať hotové informácie. Jeho prvoradou úlohou bude pomáhať žiakovi pri organizovaní jeho činností.

Stratégia:

- postupné zavádzanie nového štátneho vzdelávacieho programu,
- preferovať nové formy výchovy a vzdelávania (projektového a kooperatívneho, tematického, zážitkového vyučovania, ako cesta vedúca k samostatnosti, tvorivosti a aktívnemu vzdelávaniu žiakov navzájom, ale aj kritickému mysleniu,
- realizovať implementáciu prvkov sociálnej a emocionálnej gramotnosti s podporou rozvoja funkčnej gramotnosti,
- používať e-učebnice s digitálnym obsahom a interaktívnymi cvičeniami,
- zaviesť nové predmety na prvom stupni, kruh komunity, na druhom stupni výchova k životným zručnostiam,
- rozšíriť motivačné aktivity školy s cieľom vrátiť deťom do rúk knihy s dôrazom na 1. stupeň ZŠ - besedy so známymi detskými spisovateľmi, súťaže v čitateľských zručnostiach, popoludňajšie čitateľské aktivity v ŠKD, návšteva mestskej knižnice, rozširovanie knižničného fondu školy,
- zvýšiť záujem o environmentálnu výchovu, ochranu životného prostredia, opäť zaviesť na škole zber papiera, bateriek, žiaroviek.

- **Personálne podmienky a klíma na pracovisku**

Hlavný cieľ: Vytvoriť primerané pracovné podmienky pre pedagogický tím.

Špecifický cieľ: Vytvoriť pozitívnu pracovnú klímu, potrebné množstvo funkčných a rôznorodých didaktických pomôcok, vhodné pracovné prostriedky a aktívny pedagogický tím.

Stratégia:

- vytvorenie Koordinačného tímu pre zavádzanie inovácií na škole,
- vzájomné zdieľanie skúseností medzi kolegami,
- definovať problémové oblasti a spoločne s vedením hľadať postupy ich riešenia,
- zabezpečovať aktualizácie vzdelávania, ktoré budú zamerané na obnovovanie profesijných kompetencií a získavanie nových informácií z oblasti platnej školskej legislatívy,
- podporovať zlepšenie vyučovacieho procesu žiakov so ŠVVP aj nakúpením inovatívnych didaktických pomôcok a programov, ktoré im pomôžu zažiť úspech vo vyučovacom procese,
- vytvoriť novú pracovnú pozíciu sociálny pedagóg.

- **Spolupráca s partnermi**

Hlavný cieľ: Rozvíjať možnú spoluprácu s partnermi školy.

Špecifický cieľ: Spolupracovať so zriaďovateľom, poradnými orgánmi školy a partnerskými inštitúciami a zákonnými zástupcami žiakov.

Stratégia:

- vyjadriť svoje názory otvorene a zabezpečiť tímové riešenie problémov,
- hľadať finančnú podporu pre školu zapájaním sa do projektov a grantov,
- získavať zdroje z 2% dane,
- zabezpečiť finančné prostriedky zo sponzorských darov,
- pokračovať v aktívnej spolupráci s rodičmi, zvýšiť u nich záujem o spoluprácu so školou (vedenie záujmových krúžkov, zapájať ich pri organizovaní mimoškolských aktivít).

- **Priestorové a materiálno-technické podmienky**

Hlavný cieľ: Zlepšovať pracovné podmienky a pracovné prostredie.

Špecifický cieľ: Upraviť pracovné podmienky a pracovné prostredie pre žiakov, zamestnancov s cieľom dosiahnutia čo najlepších pracovných výkonov s dôrazom na zlepšenie podmienok pre pedagogický proces.

Stratégia:

- zabezpečovať bežnú údržbu zvereného majetku,
- upraviť a esteticky zlepšiť exteriér školy,
- skvalitniť pracoviská - ŠKD, pokračovať v modernizácii tried,
- hľadať možnosti rozširovania vybavenosti školy s novými učebnými pomôckami,
- pokračovať v zlepšovaní stavu technologického vybavenia prevádzky ŠJ a v rekonštrukcií priestorov kuchyne,
- dopĺňať inventár kompenzačných pomôcok pre žiakov so ŠVVP,

- využívať aj naďalej dotácie na organizovanie „Školy v prírode“, „Lyžiarskeho výcviku“ a iné podľa ponuky,
- venovať sa prevencii negatívnych javov v školskom prostredí, bojovať proti segregácii, šikane a diskriminácii,
- zriadiť relaxačné kútiky v triedach

Hodnoty školy

- sloboda a zodpovednosť
- úcta a ľudskosť
- spolupráca a dôvera
- pocit bezpečia

Počty tried, žiakov, pedagogických a nepedagogických pracovníkov

- počet tried - 10
- pedagogický zamestnanci - 21
- nepedagogický zamestnanci – 11

Vízie, nápady, postrehy na zlepšenie a napredovanie ZŠ

- zavedenie čipov do školskej jedálne
- zavedenie čipov na dochádzku učiteľov
- platby rodičov elektronicky cez internet banking banky
- modernizácia interiéru a exteriéru budovy školy
- vytvoriť na škole novú pracovnú pozíciu sociálny pedagóg

Počty zahraničných žiakov, počty žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,

- počet zahraničných žiakov – 47 , žiakov z Ukrajiny
- počet žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami – 42

2. Základná škola, Podzáhradná 51, 821 07 Bratislava

ZŠ otvorila svoje brány 1.9.1985. Od 1.1.1995 sme školou s právnou subjektivitou v mestskej časti Podunajské Biskupice. Naším hlavným cieľom je, aby sa ťažisko vzdelávania presunulo z memorovania poučiek na systematické a zámerné rozvíjanie všestrannej gramotnosti, ktorú žiak dokáže uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb.

Víziou školy je budovať modernú humánnu a tvorivú školu, v ktorej si bude môcť každý žiak rozvíjať základné spôsobilosti, vedomosti a postoje potrebné na svoje ďalšie vzdelávanie a život.

Kľúčové oblasti naplnenia vízie:

- **zelená škola,**
- **zdravá škola,**
- **počúvajúca škola,**
- **digitálna škola.**

Výchovno-vzdelávací proces je zabezpečený zväčša kvalifikovanými pedagógmi. Škola realizuje výučbu cudzích jazykov formou vyučovania cudzích jazykov od 3.ročníka a druhého cudzieho jazyka od 7. ročníka. Snahou pedagógov je rozvíjať kritické myslenie u žiakov, uplatňovať metódy a postupy učenia, ktoré podporujú kooperáciu medzi žiakmi, vrstovnicke učenie, sebahodnotenie a pocit úspechu.

Snažíme sa vytvárať podmienky **pre inkluzívnu kultúru**, ktorá rešpektuje rozdiely a podporuje spoluprácu a porozumenie medzi žiakmi. Dôsledne sa venujeme práci žiakom so ŠVVP prostredníctvom nastavenia podporných opatrení v spolupráci s podporným tímom, učiteľmi a rodičmi.

V školskom roku 2024/2025 sa v škole vzdeláva **613 žiakov v 27 triedach**, (14 tried na 1. stupni a 13 tried na 2. stupni). V škole pracuje 54 pedagogických, 21 nepedagogických zamestnancov a 3 odborní. Momentálne máme v škole 90 žiakov so ŠVVP a 16 žiakov s podpornými opatreniami. Na škole pracuje podporný tím v zložení 1 školskej psychologičky, 2 špeciálnych pedagogičiek, 5 asistentiek a na čiastočný úväzok 1 školská logopedička. Zahraničných žiakov momentálne neevidujeme.

Významnú pozornosť venujeme zapájaniu žiakov do rôznych **vedomostných, výtvarných, literárnych, športových súťaží olympiád, školských projektov**, organizovaniu kultúrnych vystúpení, besiedok, výchovných koncertov, eko- programov a výstav prác žiakov. Súčasťou vyučovania sú tematické dni, rôzne školské projektové dni, organizujeme Deň otvorených dverí pre našich rodičov, školu v prírode, lyžiarsky, plavecký výcvik, zmysluplné exkurzie a školské výlety.

Na škole pôsobí **žiacky parlament**, ktorého poslaním je riešenie výchovno-vzdelávacích problémov, navrhovanie opatrení na zlepšenie všetkých činností na škole, vylepšenie vzájomných vzťahov medzi žiakmi a pedagogickými pracovníkmi, hľadanie spoločných postupov pri organizovaní mimoškolskej činnosti žiakov.

Vydávame vlastný školský časopis- Školoblesk, spolupracujeme so zahraničnou školou v Brne na Můtenickej ulici.

Od školského roku 2024/2025 sme sa zapojili do postupného overovania Štátneho vzdelávacieho programu kurikulárnej reformy od 1. ročníka. Nadviazali sme spoluprácu s RCPÚ a NIVaM pri uplatňovaní novej reformy. 20 učiteľov sa prihlásilo na inovačné vzdelávanie „Škola 21. storočia“ v spolupráci s NIVaM.

Do budúcnosti by škola potrebovala:

- zrekonštruovať elektroinštaláciu v celej budove, (zastaralé elektrické rozvody)
- chýbajúce zateplenie budovy školy, stav vonkajšej fasády,
- oprava strechy nad vchodom pri školskej kuchyni a nad požiarnym schodiskom v pavilóne B1
- rekonštrukciu šatní, zlikvidovať kovové šatňové priestory, z časti otvoriť- vybúrať priestor do auly a nahradiť šatne šatňovými skrinkami,
- zrekonštruovať priestor za mrežou a premeniť ho na modernú prírodovednú učebňu 1. stupňa
- zrekonštruovať odborné učebne fyziky a chémie
- zrekonštruovať priestory školského podporného tímu (šk. psychologičky a špec. pedagogičky.)

Okrem materiálno technickej stránky **je najväčším problémom nedostatok pedagógov, pracovníkov upratovacieho servisu, kuchárov.**

3. Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským - Alapiskola és Óvoda, Vetvárska 7, 821 06 Bratislava

1. Súčasná situácia školy

Základná škola s materskou školou s vyučovacím jazykom maďarským - Alapiskola és Óvoda je škola vyznačujúcou sa dlhoročnou rodinnou atmosférou, ponúkajúca tradičný model vzdelávania a výchovy žiakov od 1. do 9. ročníka. Ponúka predprimárne, primárne a nižšie stredné vzdelávanie. Materská škola má dve, vekovo zmiešané skupiny so štyrmi učiteľkami. Základná škola má štyri triedy na I. stupni a päť tried na II. stupni, v školskom klube detí sú tri triedy.

2. Koncepcia ďalšieho rozvoja školy

V našej škole chceme vytvoriť prostredie pre otvorenú a bezpečnú školu, kde okrem kvality vzdelávacieho procesu budeme klásť dôraz aj na kvalitu výchovného procesu s dôrazom na regionálnu výchovu, vyučovanie cudzích jazykov a prírodovedných predmetov. Je dôležité reagovať na trendy perspektívneho vývoja spoločnosti a okolitého sveta. Je nevyhnutné zmeniť paradigmu vzdelávania a prejsť od memorovania k zážitkovej forme učenia a tým k posilneniu rozvoja osobnosti, schopností a záujmov žiakov, k využívaniu kritického, tvorivého, analytického a logického myslenia detí. Ak na vlastnej koži zažijeme niečo zaujímavé, vytvorí nám to skutočné spomienky, ktoré pretrvávajú omnoho dlhšie, ako len memorované vedomosti. Hlavnou úlohou je premena tradičnej školy zakladanej zväčša na princípe pruskej pedagogiky na otvorenú a kvalitnú školu, v ktorej kvalita výchovno-vzdelávacieho procesu znamená premenu tradičných encyklopedických vedomostí a memorovanie učiva na trvalejšie hodnoty, ako sú napr. humánna výchova, tolerancia, samostatnosť, činnosť, fantázia, radosť z pohybu, rozvíjanie tvorivých a kreatívnych schopností žiakov, projektová výučba, problémové a kooperatívne vyučovanie, rozvoj talentovaných a nadaných žiakov ako aj pomoc žiakom so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Dôležitým cieľom školy musí byť v rámci platnej legislatívy usmerňovať tento živý organizmus k plneniu krátkodobých a dlhodobých strategických cieľov. Školu treba považovať za otvorené spoločenstvo žiakov, učiteľov a rodičov, ktorej hlavným poslaním je poskytovať komplexné služby v oblasti výchovy a vzdelávania. Moderná škola má vychovávať deti tak, aby z nich boli harmonicky rozvinuté osobnosti, schopné uplatniť sa v spoločnosti.

3. Priority koncepčného rozvoja školy

- 1. Skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu**
- 2. Personálna politika, vzdelávanie pedagógov a spolupráca školy s inými subjektami**
- 3. Materiálne podmienky a financovanie školy**
- 4. Celková klíma školy**

3.1. Skvalitňovanie výchovno-vzdelávacieho procesu

Za rozhodujúce kritérium hodnotenia školy považujeme študijné výsledky študentov a ich uplatnenie v následnom štúdiu a na trhu práce. Treba zabezpečiť komplexnú ponuku študijných

predmetov a optimalizovať ich časovú dotáciu počas štúdia, preto sme sa zapojili v školskom roku 2024/2025 do kurikulárnej reformy "Vzdelávanie pre 21. storočie" od 1. ročníka.

- Vzdelávanie pre 21. storočie sa má vyznačovať otváraním príležitostí na poznávanie, prijatím každého človeka (inkluzívna škola), zodpovednosťou za udržateľnosť života na Zemi (zelená škola), podporovaním efektívneho a bezpečného využívania digitálnych technológií vo výchove a vzdelávaní (digitálna škola),
- vypracovať nový Školský vzdelávací program, učebné plány a učebné osnovy podľa nových štandardov pre 1. ročník,
- zabezpečiť prostredie, kde žiak bude hlavným aktérom spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie,
- učiteľ bude aktívne sprevádzať žiaka a vytvárať príležitosti na efektívne učenie sa, ale zároveň bude mať dostatočný priestor a podporu na vlastný rozvoj,
- rodič bude prizývaný k aktívnemu podieľaniu sa na tvorbe kultúry školy a k aktívnej podpore podoby výchovno-vzdelávacieho procesu,
- zaviesť modernú koncepciu vyučovacieho procesu: kooperatívne, problémové, projektové vyučovanie,
- zaviesť vyučovacie hodiny, na ktorých sa prelína zábava s učením v duchu hesla Komenského „Škola hrou“,
- venovať zvýšenú pozornosť prírodovedným predmetom /matematika, chémia, biológia, fyzika, geografia/,
- zorganizovať prírodovedné konferencie, prednášky,
- naďalej zapojiť našich žiakov do prírodovedných súťaží ,
- naučiť sa základy vedeckej práce a práce s rôznymi zdrojmi informácií,
- využívať IKT prostriedky na všetkých vyučovacích hodinách,
- príprava deviatakov na prijímacie skúšky a Testovanie 9 mimo vyučovania,
- naďalej dbať na výučbu anglického jazyka, sústrediť sa na komunikáciu, hravé, interaktívne zábavné vyučovanie hlavne na I. stupni,
- zlepšiť komunikatívne schopnosti žiakov v anglickom jazyku,
- Podľa platného RUP v 4. ročníku žiaci majú dve hodiny týždenne anglický jazyk, preto zvýšiť počet záujmovej činnosti z ANJ.
- aktívna spolupráca s organizáciou Slovakia Educate a so zahraničnými lektormi na konverzáciu: vo februári anglické týždne,
- naďalej zapojiť žiakov do predmetových olympiád v anglickom jazyku, čítať anglické časopisy, knihy,
- vypracovať Individuálny vzdelávací program pre integrované deti,
- podať žiadosť na asistenta,
- spolupráca so špeciálnym pedagógom, psychológom a asistentom,
- vytvorenie materiálno-technických podmienok na zabezpečenie naplnenia potrieb detí a žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,
- zmena metodiky výučby slovenského jazyka v záujme lepšieho ovládania podľa národného projektu,
- podpora čitateľskej, matematickej a prírodovednej gramotnosti,
- podpora telesnej výchovy,
- práca s nadanými, talentovanými a slabšími žiakmi dvojakým spôsobom: po vyučovaní a počas vyučovania ,

- v rámci techniky a pracovného vyučovania oboznámiť žiakov s prácami v záhrade: zapojiť ich do upratania a skrášľovania interiéru a exteriéru školy, materskej školy a mimo nej (napr. cintorín, kostol záhradka v MŠ, dvor v MŠ),
- naďalej venovať pozornosť výchove zameranej na zdravý životný štýl: základné poznatky prvej pomoci, prednášky lekárov, spolupráca s Linkou detskej istoty, s CVPP, s rodičmi,
- venovať pozornosť bezpečnosti detí na internete, prednášky, workshopy s pracovníkmi CVPP, s odborníkmi /,
- pravidelné vydávanie školského časopisu BonBon,
- aktívna práca Žiackeho parlamentu,
- aktívne fungujúce Rozhlasové okienko,
- naďalej organizovať spoločné podujatia , programy s deťmi našej MŠ,
- zamerať výchovu na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám, spolupráca s UNESCO, UNICEF,
- sústrediť sa na dobročinnosť (doučovanie mladších žiakov, návštevy v domove dôchodcov, materskej školy,
- posilňovať úctu k svojej a iným kultúram, materinskému a štátnemu jazyku, k národnostným hodnotám s pomocou rôznych celoškolských kultúrnych programov /návšteva divadla, tanečné domy, výstavy, prednášky, workshopy, návštevy múzeí, predstavenia pre verejnosť/,
- sprístupňovať žiakom poznatky vo forme rozhovorov, prednášok o významných osobnostiach našej mestskej časti, veď u nás žijú alebo žili historici, spisovatelia, maliari, politici, vedci, lekári, etnograf, choreograf atď.,
- aj do budúcnosti zorganizovať rôzne výstavy v škole na chodbách napr. zo starých fotografií Biskupíc, staré fotografie zo života školy, z dielov maliara Józsefa Nagya,
- pokračovať v zorganizovaní tematických vychádzok a exkurzií v regióne,
- zvýšiť environmentálnu uvedomelosť žiakov, vytvoriť celoškolské projekty /Deň Zeme, Deň vody, Deň stromov/,
- pokračovať v recyklácii odpadu, znížiť množstvo odpadu, zbieranie smetí a jarné vyčistenie okolia,
- viesť aj naďalej veľký počet záujmového krúžku / krúžok čitateľov kníh, tanečný krúžok, školský časopis Bonbon, prírodovedný krúžok, anglický krúžok, basketbal, hádzaná, športový krúžok, výtvarný krúžok, matematický krúžok, krúžok múdrych hlavičiek atď./,
- naďalej organizovať prázdninovú činnosť, učiť žiakov zmysluplne využívať voľný čas / letné tábory, víkendová turistika, cykloturistika/,
- aktívne využívať športové ihrisko na dvore, na chodbách pingpongové stoly, stolný futbal,
- zmeniť meno školy na čestný názov podľa niektorej významnej osobnosti Biskupíc, po dohode so zriaďovateľom, Radou školy, pedagogickou radou, so ZRPŠ, s Csemadokom, aj logo a vlajku školy,
- vytvoriť partnerstvo s inými, zahraničnými maďarskými školami.

3.2 Personálna politika, vzdelávanie pedagógov a spolupráca školy s inými subjektmi

- Neustále podporovať odborný rast pedagogických zamestnancov materskej aj základnej školy, zvyšovať si kvalifikáciu a budovať svoj kariérny postup,
- zabezpečiť inovačné a aktualizčné vzdelávanie,
- zdieľať nápady, metódu pracovných procesov, classroom manažmentu (riadenie vyučovacej hodiny) prostredníctvom vzájomných návštev hodín = podporné „hospitácie“ a metodické dni v škole (veľtrh nápadov),
- absolvovať 1.a 2. kvalifikačné skúšky,
- podporovať získanie ďalšieho vzdelávania na prázdninových letných kurzoch na Slovensku a v zahraničí organizovaných ZMPS,
- zapojiť sa do siete škôl s problematikou špeciálnej pedagogiky, zúčastniť sa na seminároch a podujatiach v tomto smere organizovaných ZMPS a Univerzitou J.Selyeho,
- spolupracovať s rôznymi subjektami /mestská polícia, policajný zbor, dobrovoľný hasičský zbor, Múzeum obchodu, klub dôchodcov, folklórne skupiny, SNM, SND, knižnice, Csemadok, Tandem, Živica, Dobrá škola, Bethlen Gábor Pályázati Alap, Rákóczi Szövetség, KatedraTársaság, ZMPS, rôzne divadlá.../,
- udržiavať úzke kontakty, výmena skúseností s ostatnými školami, analýza problémov spolupráca so sesterskými školami,
- zabezpečiť preventívne psychologické poradenstvo pre pedagógov a umožniť absolvovať tréning zameraný na predchádzanie a zvládanie agresivity, na sebaopoznanie a riešenie konfliktov.

3.3 Materiálne podmienky a financovanie školy

- Čerpanie finančných prostriedkov zo všetkých dostupných štátnych, krajských i mestských grantov,
- využiť finančné prostriedky z rôznych medzinárodných zdrojov,
- získanie finančných prostriedkov od drobných darcov a sponzorov,
- organizovať mimoškolské aktivity (výstavy, školský ples, vianočné trhy, vianočný koncert),
- získanie 2 % dane pomocou Združenia maďarských rodičov na Slovensku pri ZŠ a KOBAK pre MŠ.

4.Zmeny dosiahnuté realizáciou koncepcie – očakávané pozitíva

Koncepčný zámer je otvorený dokument, ktorý sa bude podľa potreby dopĺňať a upravovať pri zachovaní hlavných cieľov koncepcie.

Kritériá na posudzovanie výsledkov plnenia koncepcie:

- Udržanie, resp. mierny vzostup počtu žiakov v škole
- Vzdelávacie výsledky žiakov školy
- Úspechy žiakov v súťažiach a predmetových olympiádach
- Pozitívna sociálna klíma v prostredí školy

Predpokladané zmeny dosiahnuté realizáciou koncepcie:

- Kvalitné vzdelanie
- Kvalitné riadenie procesov vzdelávania
- Poskytovanie individuálnej starostlivosti nadaným žiakom, ale aj žiakom so špec. poruchami učenia
- Projektová aktivita
- Realizovanie a presadzovanie tvorivej a humánnej formy a metódy vyučovania
- Veľmi dobrá spolupráca so všetkými partnerskými organizáciami
- Moderná a novodobá škola 21. storočia

4. Základná škola, Bieloruská 1

Charakteristika základnej školy

Základná škola na Bieloruskej ulici v Bratislave v roku 2024 oslavuje 50. výročie od svojho založenia, čo je významnou udalosťou a príležitosťou na revíziu vízie školy a stratégie jej realizácie. Škola pripraví súbor aktivít, ktorými si v školskom roku 2024/25 pripomenie toto výročie. Oslavy vyvrcholia slávnostnou akadémiou v máji 2025.

Poslaním základnej školy je poskytovať žiačkam a žiakom kvalitné základy výchovy a vzdelávania a pripraviť ich na úspešné stredoškolské štúdium. Pedagogický proces na škole je regulovaný príslušnou školskou legislatívou a prípravou na realizáciu kurikulárnej reformy (od 1.9. školského roku 2026/27).

Školský vzdelávací program

V súčinnosti s pedagogickým zborom, radou školy bude prijatý Implementačný plán na realizáciu školskej reformy (predloženie na rokovanie pedagogickej rady do 31.3.2025, rade školy do 31.5.2025 a následne zriaďovateľovi), ktorý bude obsahovať odpovede napr. na otázky nastavenia cyklov vzdelávania, obsahovej integrácie vo výučbe, nástrojov hodnotenia a testovania učebných výsledkov žiakov a pod. Následne sa začne pripravovať návrh nového Školského vzdelávacieho programu (účinný od 1.9.2026).

Stratégia, vízie a ciele základnej školy do budúcich rokov

Vedenie školy bude iniciovať diskusiu so všetkými relevantným aktérmi výchovno-vzdelávacieho procesu (zriaďovateľ, rada školy, rada rodičov, pedagogický zbor, žiacka samospráva) pri formulácii novej vízie školy na najbližších 10 rokov, ktorá bude obsahovať aj ponuku profilácie (prehĺbenie výučby vybraných učebných predmetov v učebnom pláne základnej školy). Návrh Koncepcie rozvoja školy (na roky 2026 - 2028) bude reflektovať:

- novodefinovanú špecializáciu (prehĺbenie výučby vybranej oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu) podľa personálnych, materiálnych možností základnej školy a strategických zámerov mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice vo vzdelávaní,
- prípravu na realizáciu kurikulárnej reformy (od 1.9. školského roku 2026/27) na základnej škole a schválenie nového školského vzdelávacieho programu a výchovného programu školského klubu detí,
- trendy v inkluzívnom prístupe k výchove a vzdelávaniu žiačok a žiakov vo vyučovaní i voľnočasových aktivitách na základnej škole,
- digitalizáciu procesov riadenia pedagogickej činnosti, školskej jedálne, ale aj komunikácie s rodičmi, žiačkami a žiakmi,
- otvorenosť základnej školy ako vzdelávacej inštitúcie pre rozvoj občanov mestskej časti.

Na podporu modernizácie a inovácie výchovno-vzdelávacieho procesu sa bude škola uchádzať o projektové výzvy financované zo štrukturálnych fondov Európskej únie alebo iných grantových schém.

Vedenie základnej školy metodicky podporí žiacku samosprávu na škole, prostredníctvom ktorej žiačky a žiaci môžu participovať na živote školy a prijímaní rozhodnutí, ktoré sa ich bezprostredne týkajú.

Vedenie školy pripraví opatrenia na zlepšenie imidžu základnej školy. Ide o komunikačnú stratégiu k potenciálnym zákonným zástupcom rozhodnutým zapísať svoje deti v škole, tiež efektívne informovanie prostredníctvom webového sídla školy a sociálnych sietí o živote základnej školy a jej aktivitách.

Základná škola nadviaže spoluprácu s Pedagogickou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave za účelom odbornej podpory pedagogického zboru, poskytovania priestoru pre pedagogický výskum, inovácie a realizáciu pedagogických praxi študentov učiteľstva.

Základná škola nadviaže medzinárodné kontakty s podobnými vzdelávacími subjektami v zahraničí (Praha - Česká republika, iné krajiny EÚ).

Počty tried, žiakov, pedagogických a nepedagogických pracovníkov

Triedy v školskom roku 2024/25: 19 tried, Žiakov spolu: 410,

Pedagogickí zamestnanci (učitelia, pedagogickí asistenti, vychovatelia): 46

Odborní zamestnanci: 1

Nepedagogickí zamestnanci: 16

V oblasti kvality práce pedagogického zboru, ktorý je kľúčový pre plnenie úloh výchovno-vzdelávacieho procesu bude dôležité zabezpečiť plnú kvalifikovanosť a čo najvyššiu odbornosť výučby. Dôležitá bude podpora pedagogických i odborných zamestnancov v rozvoji ich profesijných kompetencií cestou ich účasti na programoch profesijného rozvoja (aktualizačné, inovačné a špecializačné), ale aj riadeným sebavzdelávaním v metodických orgánoch školy. Pozornosť budeme venovať duševnej pohode a odolnosti pedagogického zboru, zvládaniu psychickej záťaže. Zintenzívime analytickú činnosť o priebehu a výsledkoch výchovno-vzdelávacieho procesu a prijmemo opatrenia na jeho následné skvalitnenie.

S. Vízie, nápady, postrehy na zlepšenie a napredovanie ZŠ

V tejto oblasti ide o zabezpečenie modernými didaktickými prostriedkami pre výučbu i voľný čas. Vedenie školy vykoná audit existujúceho didaktického vybavenia (vrátane IKT) a spracuje plán jeho obnovy. Patrí sem aj modernizácia objektu základnej školy prostredníctvom investičnej akcie, ktorá postupne zasiahne všetky pavilóny budovy základnej školy (roky 2025 - 2026). Vedenie pripraví návrh na revitalizáciu exteriéru budovy základnej školy, tak aby spĺňal moderné požiadavky na edukačné i oddychové využitie pre žiačky a žiakov základnej školy.

Počty zahraničných žiakov, počty žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, najčastejšie problémy týkajúce sa chodu školy

Z celkového počtu 410 žiakov školy:

11 žiakov v zahraničí - vzdelávanie mimo SR,

81 žiakov s cudzou štátnou príslušnosťou (z toho 75 UA, 2 Vietnam, 1 CZ, 2 Srbsko, 1 Azerbajdžan)

55 žiakov so ŠVVP.

Pedagogicko-organizačné problémy

Kľúčovým pedagogicko-organizačným problémom školy zostáva zabezpečenie a stabilizácia vhodnej kvalifikačnej a odbornej skladby členov pedagogického zboru školy s využitím ponuky obecných bytov.

Ekonomicko-prevádzkové problémy

Finančné prostriedky poskytnuté zriaďovateľom škola využíva na zabezpečenie základného chodu a fungovania školy. Okrem týchto prostriedkov škola získava dodatočné zdroje prenájmom časti dočasne voľných priestorov externým poskytovateľom služieb - súkromné školy, ZUŠ, športové kluby a pod.

Plánovaná je rozsiahla rekonštrukcia školy, predmetom ktorej sú budova školy, budova telocvične a spevnených plôch. V rámci projektu je naplánované komplexné zateplenie fasády a strechy základnej školy, kompletná obnova, rekonštrukcia telocvične. Bude sa modernizovať a obnovovať kúrenie, vymieňať všetky elektrické rozvody rozvádzače a osvetlenia, bude modernizovaná kuchynská časť na prízemí a vybudovaný bude nový nákladný výťah pre kuchyňu v jestvujúcej výťahovej šachte. V rámci spevnených plôch pôjde o úpravu plôch a priestranstiev, sadové úpravy a pavilón exteriérovej učebne, tvorenej drevenými prístreškami, zastrešenými sedlovou konštrukciou.

Z disponibilných zdrojov škola zabezpečuje obnovu a modernizáciu didaktických prostriedkov, vybavenie učební školskými tabuľami, lavicami a stoličkami z dôvodu nárastu žiakov, postupnú obnovu odkladacích skriniek pre žiakov a nábytku do učební.

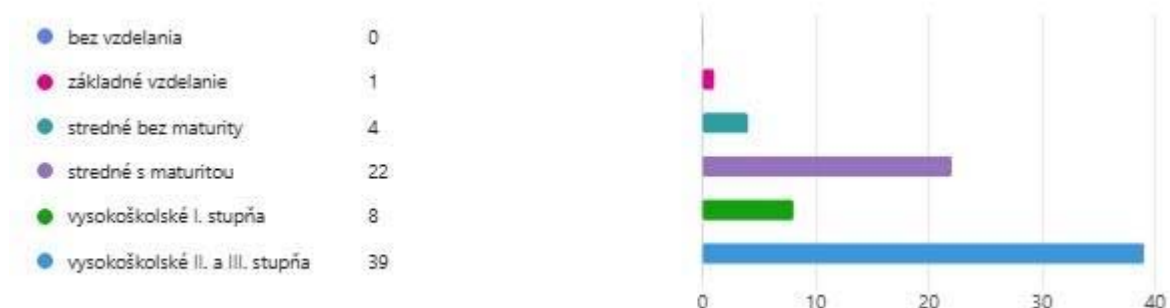
Nápady na zlepšenie, prepojenie zriaďovateľa so základnou školou

Základná škola môže participovať na prípadných aktivitách, ktoré budú prezentovať výchovno-vzdelávacie výsledky žiačok a žiakov na úrovni mestskej časti (tradícia podujatí, ktoré budú organizovať jednotlivé školy napr. v oblasti ich športových, záujmových alebo iných činností).

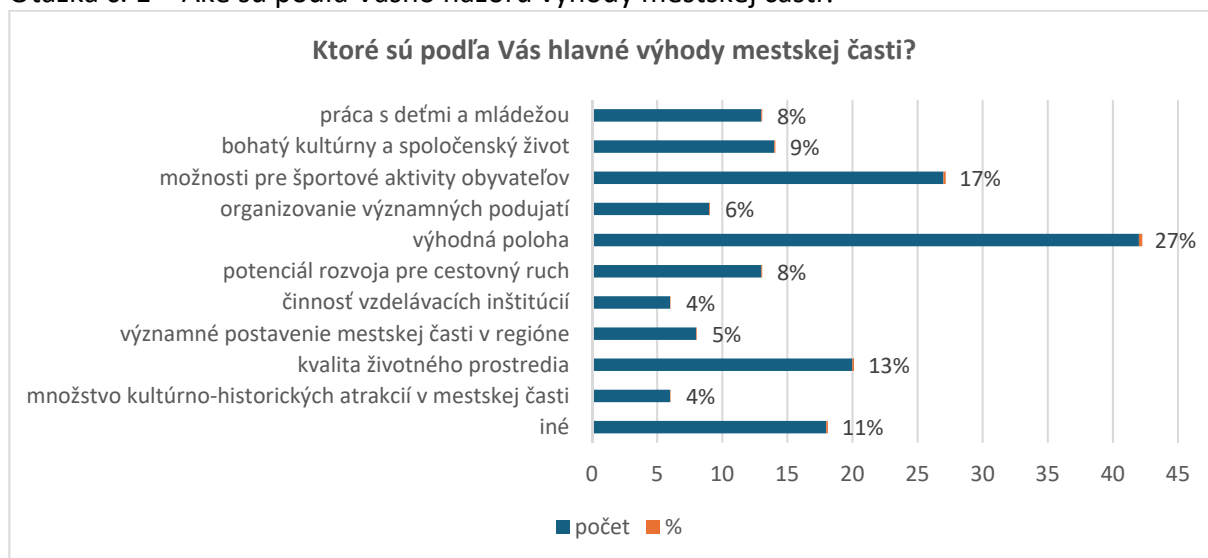
Príloha č. 3: Vyhodnotenie dotazníkov

Dotazníkového prieskumu k tvorbe Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice sa zúčastnilo 42 žien a 32 mužov.

Nasledujúci graf znázorňuje vzdelanostnú štruktúru respondentov.

Otázka č. 1 – Aké sú podľa Vášho názoru výhody mestskej časti?

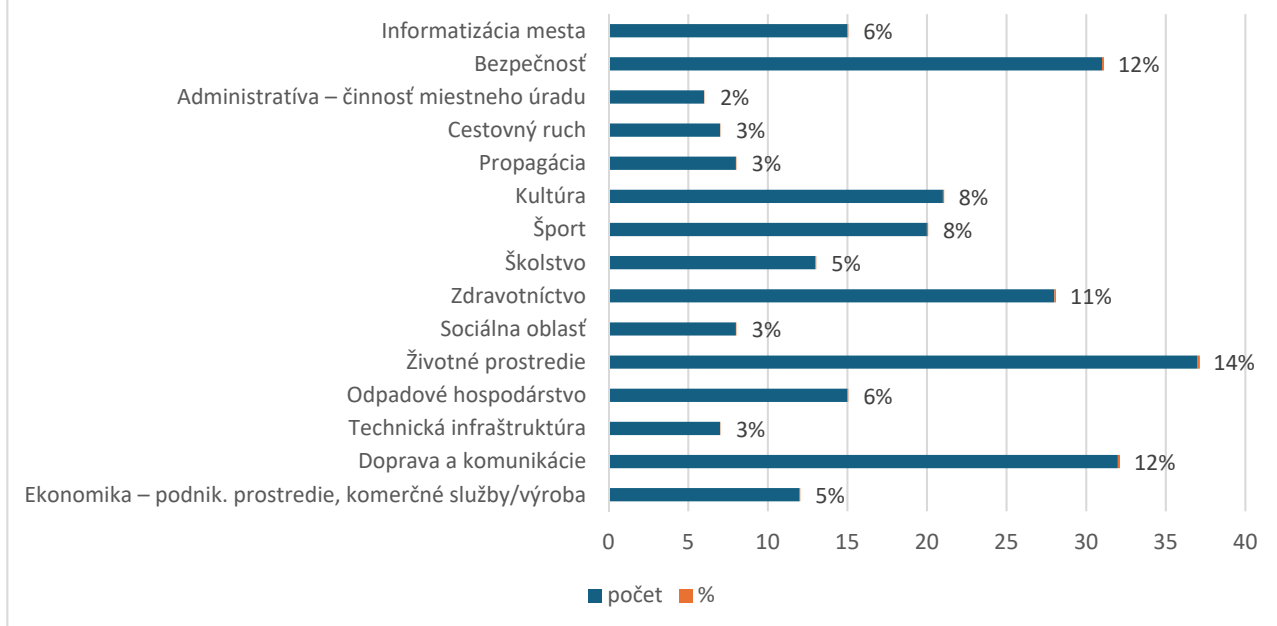

Najčastejšou odpoveďou bola výhodná poloha a možnosti pre športové aktivity obyvateľov. Ako výhodu mestskej časti obyvatelia vidia aj kvalitu životného prostredia.

Otázka č. 2

Na základe otázky, „s ktorými oblasťami ste vo Vašej mestskej časti najmenej spokojný“ sme dospeli k záverom, že respondenti najviac pociťujú nespokojnosť so životným prostredím (14%) a zhodne, po 12% respondentov odpovedalo, že sú nespokojní s bezpečnosťou a dopravou a komunikáciami.

S ktorými oblasťami ste vo Vašej mestskej časti najmenej spokojný?

Nasledujúce otázky boli kladené otvorenou formou, respondenti odpovedali otvorenými vetami. Pre presnosť údajov, odpovede sú identické s odpoveďami v anonymnom dotazníku. Odpovede respondentov boli zohľadnené pri tvorbe a vypracovaní dokumentu Hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice pre roky 2025 – 2031.

S čím ste vo Vašom meste nespokojní a čo v meste chýba, čo je nutné v jednotlivých oblastiach uskutočniť v priebehu nasledujúceho 8 ročného obdobia:

1. Hospodárstvo v meste:

- Zastaranosť školstva, stav základných škôl, športová infraštruktúra, slabé prostredie pre vznik nových športových organizácií
- Maloobchodne prevádzky, služby
- Služby, predajne
- Zámočníctvo, notársky úrad, masáže
- napr. kľúčová služba je podľa mojich info už len jedna v OC Hron, ktorý nie je pre niektoré časti PB v dostupnej blízkosti a vyžaduje docestovanie.
- Táto časť je podľa mňa dobre pokrytá
- v tomto smere nám osobne asi nechýba nič, možno len skvalitňovať už existujúce služby
- Chýbajú väčšie gastro prevádzky typu Klubovňa (prevádzky pre väčší počet osôb)
- Chýba tu komplex so službami alebo v rámci nákupného centra, ako sú mobilní operátori a plno iných, pre ktorých je nutnosť cestovať do Ružinova alebo centra
- Málo zelene. Navrhujem stredový pás Kazanskej, hlavne od križovatky po Tesco oddeliť súvislým živým plotom aspoň 150cm. Sú tam nejaké náznaky živého plota, ale to nestačí.
- Trojičné námestie (chýbajúca kaviareň, pekáreň). Celkovo v celej mestskej časti chýbajú služby typu pekáreň, kaviareň, second hand, kvetinárstvo, čistenie odevov.
- Výbeh pre psov, koše na exkrementy v okolí Hydínarska

- Celkove so službami som spokojná, avšak chýba mi naozaj pekné trhovisko. Trhovisko na Hronskej nerobí dobrý a najmä " čistý " dojem, vyzerá, ako provizórne trhovisko, kde je najmä v lete veľmi teplo, nie sú použité materiály vhodné na takýto priestor

-

2. **Technická infraštruktúra - siete** (kanalizácia, vodovod, plynofikácia, elektrické siete, tepelné hospodárstvo, ...)

- Osvetlenie - Vinohradnícka ulica je v nevyhovujúcom stave.
- Tepelné hospodárstvo
- Časté výpadky verejného osvetlenia
- Napriek tomu, že je kanalizácia vybudovaná niektorí nie sú pripojení majú asfaltový dvor a od nich ide množstvo dažďovej vody aj vody, ktorou umývajú autá do verejnej kanalizácie, ktorú platíme len tí, čo sme pripojení na kanalizáciu, hoci napr. nám doma voda všade vsakuje, navyše platím aj za tú, ktorou polievam
- všetko tu je, tak ohľadom tohto nemám nič
- Autobusy - bezpečnosť mestskej časti sa zvyšuje početnými autobusmi, sú na to štúdie. Zvyšuje sa životná úroveň obyvateľstva vo štvrti a celková v meste. Stredná vrstva zvolí autobus miesto auta ak je v ňom čisto a chodí často - napr. Lieskovec atď.
- Vlakové nádražie vyzerá ta konečná, parkovisko hrozne - prebiehanie cesty bez zebry v druhej časti, staré chodníky je urbanisticky i vizuálny des. Plus autá čakajúce na vlak brzdia tých, čo nečakajú a chcú odbáčať
- S inováciami v oblasti osvetlenia sídliska Medzijarky. Intenzita osvetlenia, počet lúčov verejného osvetlenia a ich umiestnenie znižuje kvalitu života a bývania obyvateľov sídliska a v neposlednom rade aj hodnotu ich bytov. Navrhujem osvetlenie zredukovať, prípadne stlmiť alebo inovovať tak, aby bolo v súlade s novodobými trendami nielen v našom meste, ale aj vo svete, t. j. znížiť svetelný smog v obytných zónach a inovovať v súlade s tamojším prírodným prostredím a obytnými zónami; dotiahnuť inovačné aktivity do konca tak, aby nenarúšali život obyvateľov a prírodného prostredia

3. **Miestne komunikácie** (miestne a štátne komunikácie, parkovacie plochy, chodníky, dopravné značenia, údržba, ...)

- Dopravné značenie okolo škôl a škôlok
- Parkovanie, spomaľovač na Učiteľskej ulici, keďže málokto dodržiava 30 rýchlosť (zdravotné stredisko, škola, škôlka a detský domov) na jednej rovnej a dlhej ceste. Prechod pre chodcov pri detskom ihrisku
- Parkovacia politika. Vhodné označenie prenajatých parkovacích miest
- .. chýbajú spomaľovače, vyznačenia prechody pre chodcov..
- Chodníky, katastrofa okrem pár výnimiek je cesta s kočíkom v tejto mestskej časti aj vo Vrakuni ako za trest, je mi úprimne ľúto vozíčkarov. Je to niečo, čo človek nesleduje kým to nezačne denne používať. Rozbité chodníky, vysoké obrubníky bez úpravy na prechod. Keď aj je prechod pre chodcov, tak viaceré je spravených tak, že je tam jama a zasekne sa kočík (Kazanská napr.) Celkovo cesta ku Kauflandu ináč ako autom je hrozná.
- viac parkovacích možností (aj kryté garáže), nepoškodené chodníky, častejšia údržba, a hlavne vyriešenie dopravných špičiek (ráno aj popoludní), aby sme nemuseli stáť v kolónach

- Vzhľadom na vyťaženosť MHD by som určite rokovala s DPB o navýšení spojov v ranných a poobedných hodinách.
- Čo sa týka existujúcich komunikácií, len rekonštruovať, zamedziť parkovaniu na chodníkoch, spolupracovať s políciou pri meraniach rýchlosti, pretože na radiálach chodia šoféri neprimerane rýchlo, určite chýba kruhový objazd Vrakunská - Podunajská, ten je skrátka nevyhnutný. No a snažiť sa robiť komunikácie s komunikáciou so zeleňou (najmä parkoviská - tie pri obchodoch sú desivé). Zaviesť reguláciu parkovania. Regulovať novú výstavbu v súvislosti s napojením na dopravu a existujúce siete - toto je u nás a vo Vrakuni dosť zúfale - viď Geologická/ Priekopnícka. Samozrejme, tešíme sa na električku, moje deti sa jej snáď dožijú. :)

4. Školstvo

- Biskupice majú základné školstvo v žalostnom stave, takže nutne potrebujú komplexnú reformu a investície nielen do materiálneho, ale aj personálneho vybavenia. Je potrebné zvýšiť platy všetkým pedagogickým zamestnancom, aby tu vôbec nejakí kvalitní chceli pracovať a neutekali kdekoľvek mimo Biskupíc. Primerane ich motivovať, nalákať nových, vo všeobecnosti aktualizovať školstvo na dnešné storočie, zlepšiť kvalitu vzdelávania, ponuku voľnočasových krúžkov... Uvedomiť si, že škola nie je svetom samým pre seba, ale je základným pilierom komunity - takže podporiť školy v tom, aby svoju činnosť rozšírili aj do okolia - aby sa okolo nich tvorili živé komunity - podporovať projekty spolupráce, podujatia a pod. Urobiť zo školstva jeden živý, moderný, pulzujúci segment v PB. Pomôcť spolupráci školských zariadení atď. Oživiť školské dvory, zlepšiť okolie škôl a priľahlé ulice.
- Modernizovať jestvujúce školy
- ZŠ Podzáhradná a okolie
- Asi rovnomerne, od základných škôl - sexuálna výchova, psychologický tréning, vyhradiť priestor pre každého individuálny čas strávený so školským psychológom, následky šikany a kyberšikany atď.

5. Športová infraštruktúra (lokalita, nápady na zlepšenie, potreba vybudovania resp. dobudovania športovej infraštruktúry...)

Pri odpovedi na túto otázku sa respondenti zhodli na nutnosti obnovy a vybudovania športoviska Spoje

- SPOJE, SPOJE a ešte raz SPOJE! Bývalý areál TJ by mohol zohrať významu úlohu v oblasti športu nielen pre MC PB ale pre celé mesto a priľahlý región.
- cyklotrasa po Opileckej až po križovatku a cez tretí diel až do Mostu pri BA tam kde je dnes poľná cesta. Opilecku cez víkendy uzavrieť a povoliť len hospodárske stroje a bicykle. Minimálne v mesiacoch 04 po 10.
- Biskupiciam určite chýba komplexný športový areál s kúpaliskom/ menšou plavárňou, takže realizovať projekt, ktorý je v pláne (Spoje?). Hľadať investorov pre tieto projekty. Obnovovať aj iné, menšie športoviská pri školách a na sídliskách a sprístupniť ich ľuďom. Podporovať budovanie cyklotrás, Biskupice s Vrakunou v tomto majú fantastický potenciál.
- Obnova a rozvoj ihriska TJ Spoje .

6. Individuálna bytová výstavba

Respondenti vo veľkej miere odpovedali, že by neodporučili lokalitu na individuálnu bytovú výstavbu, nakoľko sa im zdá byť dostačujúca.

7. Hromadná bytová výstavba

Takisto, ako pri otázke č. 6 boli odpovede negatívne a hromadnú bytovú výstavbu by považovali obyvatelia skôr za nepotrebnú.

8. Kultúrna infraštruktúra

- Biskupiciam chýba fungujúce komunitné centrum pre deti, maminy, rodiny, seniorov - Podunajko je fajn, ale je potrebné posunúť to na vyššiu úroveň - mať tam schopného človeka, mať centrum podporované aj zo zdrojov mestskej časti - rozšíriť priestory a ponuku aktivít. Naštartovať aj iné kultúrne iniciatívy (podporiť existujúce). Priestory ako Vetvár, Múzeum obchodu s príslušným hostincom majú obrovský potenciál - chce to "len" schopných ľudí a financie. Hľadať financie aj zo súkromných zdrojov, prepájať aktívnych obyvateľov, dotovať iniciatívy. Oceňujem, že manažment Múzea obchodu robí odvážne kultúrne podujatia. Treba pokračovať. Treba motivovať grantami, aby aj iné inštitúcie a o.z.ka robili projekty pre rozvoj komunít.
- Vetvar, Vesna
- Uzbecká, Korytnícka
- Stará Obec
- viac kultúry pre dospelých, nie každá rodina má dieťa..aj tá bezdetná sa chce v MČ kultúrne vyžiť, mimo kúzelníkov, animákov a skákacieho hradu. Letné kino s filmom "KAVEJ" výborne! Na účasti ste mohli vidieť, aký úspech tento nápad zožal. Pátrajte po úspešných ľuďoch, ktorí v Biskupiciach vyrastali, oslovte ich, pozvite ich na podujatia. Sledujte trendy v oblasti kultúry, kurz upcyklácie, SWAP, open mic v kulturáku, dajte mladým možnosť "odpremiérovať" si svoje prvé počiny napr. v kultúrnych domoch, vyhradte stenu pre grafitii..Inými slovami, reflektujte požiadavky trhu, teda miestnych obyvateľov. Súťaž v zdobení tekvic je milé podujatie, ale čo tak ho okoreniť niečím navyše? Marcel Ihnačák alebo iné známe gastro meno, v rámci podujatia pripraví čerstvú tekvicovú polievku - za symbolický poplatok pre návštevníkov. Keď si otvorím aktuálne podujatia v MČ, všetky sú určené len 3 skupinám obyvateľov - deti, seniori, Maďari. Je super, že si tu prídu na svoje, ale trochu sa zabúda na tú ostatnú množinu miestnych v oblasti kultúry. Mamičky-to nie sú len sprievod detí, čo tak spraviť okrem angličtiny pre seniorov, aj angličtinu pre všetkých záujemcov s poskytnutím detského kútika vedľa v miestnosti povedzme...Prosím, ukážte tento súpis nápadov pani Sedláčkovej, a nepochopte ma zle:) som miestna, žijím sa tým, že vytváram inovatívne a kreatívne riešenia a nápady, a chcem podotknúť, že istý posun v kultúre určite zaznamenávam od obdobia zmeny starostu MČ, čiže len tak ďalej
- Modernizovať jestvujúce zariadenia
- Vetvár
- Zamerať sa na existujúce kultúrne domy

Dotazníkový prieskum – organizácie

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnili aj organizácie s pôsobnosťou v mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice. Medzi oslovené organizácie, ktoré poskytli spätnú väzbu patria:

- Sto Spoje Bratislava
- Baseballový klub Apollo Bratislava
- Spoje FC
- MLADÝ HOKEJBALISTA – Podunajské Biskupice o.z.
- Športový klub polície Bratislava
- O.Z. ŠINTER
- CSEMADOK – Miestna organizácia Bratislava-Podunajské Biskupice

Financovanie vyššie spomenutých organizácií je vo veľkej miere zabezpečené z vlastných zdrojov, ale organizácie sa uchádzajú aj o dotácie z dotačných schém mestskej časti, resp. z dotačných schém BSK a iných zdrojov.

Za ciele do budúcnosti si organizácie kladú:

- rozvoj organizácie, lepšie tréningové podmienky, vyššia členská základňa
- rozšírenie športovaného zamarenia - atletika, hádzaná, volejbal, basketbal, futsal, florbal. Vytvorenie maximálnych profesionálnych podmienok pre členy klubu. Navýšiť usporadúvanie spoločenských akcií napr.: Detské prázdninové kempy, detské športové turnaje, detské spoločenské akcie
- V rámci možností sme zameraní na vedenie detí ku športu. Výchova niekoľkých hokejbalových detských a mládežníckych kategórií. Vedenie mladých talentov v rámci celého detstva až do dospelého veku a tým dopomôcť ďalšej úspešnej hokejbalovej generácie v SR. Rozvoj sídliskového športu a komunity.
- Skvalitňovanie športovej prípravy pre deti zapojená do aktivít organizovaných o.z. ŠINTER, aktuálne cca 350 detí v basketbalovom klube ŠINTER BASKET a v projekte ŠINTER liga = tréneri, materiálne zabezpečenie, športové priestory. Aktuálne nie je možná presná kvantifikácia plánovaných investícií.
- Pokračovanie v terajších kultúrno spoločenských aktivitách, do ktorého chceme zapojiť mladé rodiny s deťmi maďarskej a miešanej národnosti a členov našej organizácie. Prijemne strávený čas v spoločnosti pri kultúrnych podujatiach organizované Csemadokom. Jednodňové tematické zájazdy. Klubové stretnutia mladších aj starších členov našej organizácie.

Následne boli položené nasledovné otázky: Kde vidíte hlavné rezervy spolupráce s mestskou časťou? Kde vidíte hlavné problémy pri komunikácii s mestskou časťou?

V komunikácii s mestskou časťou Bratislava-Podunajské Biskupice organizácie problém nevidia, ako príležitosť do budúcnosti by kluby privítali stretnutie všetkých športových klubov aspoň jedenkrát do roka s predstaviteľmi Miestneho úradu Podunajské Biskupice, kde by mohli spoločne diskutovať o činnosti, úspechoch, ale aj problémoch organizácií.

V oblasti budúcej spolupráce sú všetky organizácie otvorené spolupráci s mestskou časťou a je viac než vítaná.

Pri odpovedi na otázku: "Akú novú infraštruktúru by ste odporúčali v mestskej časti vybudovať, ktorá by Vám uľahčila fungovanie a Váš rozvoj?" sa odpovede zhodli. Každý organizácii chýba telocvičňa, hala alebo priestory, ktoré by mohli využívať celoročne a vyhovovali by rozmerom športoviska na konkrétny druh športu.

Dotazníkový prieskum – poslanci

Pri tvorbe dokumentu PHRSR boli oslovení aj poslanci mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice. Vo volebnom období 2022-2026 je počet poslancov pre mestskú časť 15 poslancov. Poslanci na miestnej úrovni sú zhromaždení v miestnom zastupiteľstve. Ich úlohou je rozhodovať o zásadných otázkach života obce, medzi najdôležitejšie kompetencie patrí rozhodovanie o nakladaní s majetkom obce a majetkom štátu, ktorý obec spravuje. Zastupiteľstvo taktiež schvaľuje rozpočet a záverečný účet obce, schvaľuje jej územný plán a rozhoduje o zavedení či zrušení miestnej dane alebo miestneho poplatku, rovnako ako o ich výške, spôsobe a frekvencii výberu a podobne. Schvaľuje taktiež plat primátora a má aj rôzne kreačné kompetencie pri vytváraní miestnych komisií či združení. Miestne zastupiteľstvo sa musí podľa zákona zísť minimálne raz za tri mesiace, malo by sa však schádzať "podľa potreby."

Dotazníkového prieskumu sa zúčastnilo 6 poslancov z celkového počtu 15 poslancov, ktorým bol dotazník zaslaný. Cieľom spolupráce na vypĺňaní dotazníkového prieskumu bolo zistenie záujmu a názoru na smerovanie mestskej časti na nasledujúce obdobie rokov 2025 – 2031. Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu na tak malej vzorke poslancov je však náročné a nezodpovedalo by všetkým názorom volených zástupcov.

Poslanci, ktorí sa zúčastnili dotazníkového prieskumu by privítali viac pracovných príležitostí, aby obyvatelia mestskej časti nemuseli dochádzať za prácou do iných mestských častí, ako slabú stránku mestskej časti poslanec vidí slabé využitie rozlohy mestskej časti - zle využitý potenciál športoviská, výstavba nových obytných zón, priemyselné zóny a iné, oslovený poslanec je nespokojný s neschopnosťou alebo neochotou prevádzkovateľa OC Hron zabezpečiť čistotu a poriadok v okolí OC. Okrem odpadkov sa v okolí OC zdržiavajú napríklad hluční ľudia pod vplyvom alkoholu.

Ako problém poslanci vidia parkovaciú politiku, správu a údržbu komunikácii v pôsobnosti hlavného mesta, chýbajúce stanice na nabíjanie elektromobilov, zelenú energiu, bezpečnosť na priechodoch a malý počet príslušníkov mestskej polície.

V odpovediach na dotazníkový prieskum sa vyskytla odpoveď: Je potrebné pokračovať vo výstavbe vyhovujúcich chodníkov pre peších podobne, ako aktuálne na ulici Padlých hrdinov. Pokračovať týmto chodníkom cez ulicu Biskupickú až po križovatku s Linzbothovou ulicou. Nové chodníky je potrebné zriaďovať aj v časti Dolné Hony a Medzi jarkami, najmä v chodcami preferovaných trasách na voľných plochách, pričom staré, nevyhovujúce a nevyužívané chodníky je potrebné asanovať.

V otázkach týkajúcich sa dopravy boli odpovede nasledovné:

- Rozšírenie a zokruhovanie cyklotrás. Upokojenie a zlepšenie organizácie dopravy v okolí škôl. Realizácia vyvýšených priechodov a spomaľovačov, sikan a upokojovanie dopravy v obytných lokalitách. Zvýšiť a zlepšiť kontrolu dodržiavaním povolenej rýchlosti. Zvýšená kontrola parkovania na chodníkoch a v križovatkách.
- Dopravné značenie je potrebné riešiť operatívne na základe aktuálnych potrieb a podnetov. Odporúčam osadiť zrkadlo v križovatke Vrakunská - Popradská tak, aby vodiči, odbočujúci z ulice Vrakunská doľava na Popradskú mali prehľad o premávke vpravo na ulici Popradská, keďže kvôli zakrytému výhľadu budovou Auto BNP, a. s. je veľmi problematické odbočovanie doľava. V mieste dochádza k mnohým kolíznym situáciám medzi vozidlami navzájom, aj medzi vozidlami a chodcami.
- Odporúčam v stredovom zelenom páse na ulici Kazanská realizovať funkčné prvky zelenej/záhradnej architektúry, ktoré by priestor esteticky dotvorili a mali by pozitívne environmentálne dopady (tlmenie hluku, zlepšenie mikroklimy, zvýšenie biodiverzity...). Keďže sú v stredovom páse sústredené inžinierske siete, jednou z možností je umiestnenie ľahkých (prenosných) priehradových konštrukcií na povrchu trávinatej plochy a výsadba popínavých rastlín cez tieto konštrukcie (brečtan, pavinič, popínavá hortenzia...)